

مزارقند حار

ACKU

کتاب
گلزار قندهار

تصنيف

فاضل دانشمند جناب حاج شيخ

محمد حسن مولوي قندهاري

حق طبع محفوظ و مخصوص جناب

مصنف است

مطبعة النعمان النجف الاشرف

AFGHANISTAN CENTRE AT KABUL UNIVERSITY

3 ACKU 00043455 4

مقدمه کتاب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آلمی لولا الواجب من قبول امرک لنزّهتک عن ذکرى
ایاک علی ان ذکرى لک بقدرى لا بقدرک وما عسى ان
یبلغ مقدارى حتى اجعل محلا لتقدیسک ومن اعظم النعم علینا
جریان ذکرک علی السنتنا فلك الحمد ولك الشکر علی قدرنا
صل یارب علی محمد وآله الطاهرين .

گلزار قندهار را مزین نمودم به مشتی ریگ نجف و قدری
تربت کربلا و مقداری خاک کاظمین و جرعہ آب صناباد و نفخه
فضای سامرا که اسم پنج رساله قلمی من است برای اینکه جمیع اهل
ایمان استفاده کنند، و علم شریف اخلاق را در آن پیچیده ام با بحث

کودکان لیک چون مقامات حریری و ابو زید سر و جی رمان و ناول نیست جمیع مطالب او واقع و یا شرح حال است که با صنعت مخصوص بکری هر چیز را حکیمانه بموضوعش ارتباط داده ام اگر دانشمندان حین مطالعه به مقالات منطقی و سفسطه و فسطائی ندر تا بر خورند در انجام خواهند دانست که بی عمل نبوده بخداوند امیدوارم علم اخلاق مرده زنده شود و ادای حق علت بعثت صورتی بگیرد کودک شصت و چهار ساله منم و کودکانش فضیلتی است که با هم درس هفته‌گی و تعزین داریم چون خود را کوچک نمودیم انشاء الله هیچ بزرگی بر ما ایراد نکرده گله هم نخواهد کرد سفارش کودکانه مصنف این است که این کتاب همه چیز دارد هر کس موافق فهم خود .

مولود نام حضرت رسالت (ص)

انشاء الله استفاده میکند و هم از لطایفش اگر بند نگیرد تفریح میکند قارئین کرام اینقدر معذرت میخواهم و استدعا میکنم که کتاب کودکانه هزارا تا به آخر دوسه مرتبه مطالعه کنند اگر لازم دانستند مانند پنج کتاب و دیوان حافظ جزو درس کودکانه خود

قرار دهند چون خاتمه کتاب هذا در ماه ربیع المولود انجام گرفت
مقدمه هذا را به اشعار مولودی حضرت ختمی مرتبت ﷺ که
از اثر طبع نا رسای کود کانه من است مزین نمودم:

بر خیز حق آگاهان بنمای نظاره

آتش کده شیراز - دریاچه ساوه
چون آه یقیان سرد آن معبد گیران

همچون لب مسکین خشک سجیل و حجازه
بین کاخ مداین را چون عهد زنان سست

لات و هیل از مکعبه بر روی فناده
فاران و جبل های روشن چو بهشتی

مسمی و منا یکسر چون ماه به هاله
وین شور قیامت خیز از چیست هویدا

وین سور سرور انگیز از کیست نشانه
صبح ازلی سرزد یا شام ابد آمد

یا شاه دو عالم شد پیدا چو ستاره
در هفد هم مه بین مه بدر تمام است

زین امر عجب مبهوت غلوق زمانه
بعد از سفر منحوس شد سعد ربیع ماه

نوروز بدین اطوار حق راست علامه

تا که ابو طالب بیرون زحرم شد
 قنـداغه باب دهر بر دوش نهاده
 از بهر طواف آورد با بای جهان را
 اصنام نگون گردید - در عرصه که خانه
 ابلیس جهان را دید بر گشته ز انوار
 چون دید محمد را - سر کرد پناه
 در مکه بدید ابلیس قد الف احمد
 محشر سرها کرد است آن مرد یگانه
 انشاء چو طی بمورد از عمر چهل سال
 جبریل پیام آورد شه گشت روانه
 بر کوه صفا بر شد ان هیکل توحید
 از لام والف الا بر خواند خطابه
 در یست و سه سال ان شاه اباد نمود عالم
 قرآن بمیان آورد شد محور فضا
 ای سرور عالیقدری قبله آمال در باب حسن را کو بر باب ستاده
 عیب تقطیع و وزن عروضی مولود نامه را میدانم لیک معانی
 ملحوظ است و بر کودک هم عیب گرفتن از کودکی است بدانکه
 شقاوت انسان از دو مرض نفسانی حاصل میشود اول افراط یعنی

از اندازه خود زیاد روی نمودن در امور جسمانی و روحانی دوم تفریط است
یعنی بکار نینداختن قوای جسمانی و روحانی خود را تا اندازه که ظرف
وجودش گنجایش دارد راه نمائی حذر کردن از این دو مرض مهلك
را شریعت غرا بدوش گرفته راه و چاه را به بشر نشان میدهد و طریق
نجات و معالجه این دو مرض را علم شریف اخلاق بمیهد گرفته بشر
را بحد وسط موافق فطرت اولیه اش سوق میدهد.

در این مقدمه رساله مزارات آنچه موضوع تدوین کتاب
هنا است توضیح می شود.

در عهد جاهلیت اعراب قبور اباء و اجداد خود را خیلی
بزرگوار می شمردند و لو نیا کنان بحسمه رذات بودند و مفاخرت
غیرت جاهلیت خود را در قبرستان رفتن و قبرهای گذشته گان
خود را به رقیب طرف مقابل خود نشان دادن اثبات می نمودند
سوره مبارکه الهکم التکائر حتی قرتم المقابر نازل شد تازه مسلمانان
از این افراط کاری در عقیده خود به قبور مردمان عادی خود
دارم نمودند و احکام دفن اموات و لحد و اندازه صورت قبر و زیارت
اهل قبور را و اینکه اگر قبر مردمان عادی یا مال شد دو مرتبه اهاد
نکنند پیغمبر مکرم ﷺ به مردم تعلیم داد و از یک طرف زردشتی ها
و مشرکین هند در باره اموات خود چنان به تفریط کاری عادت
نمودند که آلی حال به خورد کلاغ ها و سوختن آتشی میدهند مردگان

خود را و در هر شهری که ازان ذواطیفه سکونت دارند یک دخمه
گیرها و یک هندوسوز، مشرکین هنوز دارند .

و از فرق مسلمین و هابی مذهب هاهم مرده گمان خود را دفن
میکنند لیکن صورت قبر درست نمی کنند و به اموات حتی قبور
انبیاء بدرجه فی تفریط کاری و بی اعتنائی میکنند که زیارت قبور انبیاء
وائمه هدی و حتی مشایخ رسای مذهبی خود را شرک جل میدانند
حد وسط را طوایف فوق الذکر فاقد است عادت الله از عهد حضرت
نوح علیه السلام الی اواخر انبیای بنی اسرائیل چنان جاری شده که
انبیاء و اوصیاء و اولیاء و عباد الله الصالحین باید مزار و مرقد نمایی داشته
باشند که قبور شان اوتاد زمین و محال استجابات و استغاضه باشد
چنانچه به نوح علیه السلام امر شد جسد آدم علیه السلام را از قبر بیرون
نموده به کشتی حمل کند و بعد از طوفان در نجف دفن کند
و برای خود و وصی پیغامبر آخر الزمان هم قبر و لحد درست کند و به
موسی علیه السلام امر شد که جنازه حضره یوسف علیه السلام را از میان رود
نیل کشیده باخود ببرد در ارض مقدسه دفن کند و همچنان یوشع
ابن نون جنازه موسی و هارون را به امر حق در ارض مقدسه
بپرند دین مقدس اسلام نیز همین حد وسط را برگزیده و مضامین
نموده احادیث زیادی از پیغمبر مکرم در فضیلت زیارت خودش
و اولاد طاهربین او و خواص عباد الله الصالحین در کتب اخبار

طامه و خاصه رسیده و از طرق اهل بیت عصمت و طهارت نامه ها و تاکید زیاد و اجماع زیارت نمودن و طریقه زیارت اخبار کثیری وارد شده بنده نویسنده این رساله مزارات را تقریبا الی الله ترتیب دادم و محض خدمت بحامیه مزین نمودم به شطری از علم شریف اخلاق بزبان کودکی و تعلیم کودکانه و بنده تحقیق معرفت النفس و قدری مدارج مناصب اولیاء عظام را دران گنجا نیدم که هرکمی موافق ذوق خود برخوردار شود . آغاز درس کودکان .

بخوانید بسر ها حاسد ریخ میبرد و محمود گنج می باید خواندند و گفتند استاد ما لجه آتش حسد را بفرمائید . جواب بر حسد خود حسد ببرید درس دوم . حرص مایه ذلت انسان است علاجش قناعت .

طول امل انسان را هلاکت میکند معالجه همیشه به یا دمرگ باشید .

کبر و غرور چون ابلیس انجان را رجیم در گناه حق میکنند علاج به اصل خود نظر کن مه چون تو چیست و از کدام راه به دنیا آمده ای و بعد از من اگر بدنت دفن نشد چگونه منفور بدو مادر مهربانی می شوی به کودکی که مرض جربزه داشت درس داده شد اگر آفتاب طلوع کرد نهار موجود می شود گفت اگر آفتاب فاسد شد نهار روز قیامت موجود میشود .

فصل اول

ترجمه زیارت بابا ولی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سر حلقه سالکان طریق حق جوئی و پای بند شریعت غرای
 محمدی صلی الله علیه و آله ابا ولی رضوان الله علیه اسم مبارکش سید حسن ابدال از
 سبزوار خراسان است که به استدعای شاهرخ میرزای گورگانی
 ملکه مکرمه گوهرشاد بیگم بانی مسجد جامع معروف مشهد مقدس
 از سبزوار بهرات تشریف آورده و از آنجا قندهار عز و ورود ارزانی
 سفری درهند تشریف برده اند به هر جائی که چندی فرصتی بیتوته نموده
 اند و مشغول عبادت شده اند همان موضع شرف و نورانیته نام رسانیده
 و بعد از هند تشریف بر دوش زیارت گما. عمومی شده به اسم بابا ولی .
 زمانی که از هند قندهار آمده اند قریه لنگر از جمله قرای جلگه

رود از غن‌داب را برای عبادت و ریاضت حقه خود انتخاب نموده
و میدنستند که مزار مبارکش باید در قندهار محل فیض رسانی اهل
آن ولا باشد کرامات متواتره از آن جناب ظهور و بروز نموده تل بلند
خاکی مشهور به تپه امیر را نقب کفنه سردابی برای آرام گاه
بدن مبارکش خود درست نموده و وصیت نموده که در وقتی که از
دنیا رفتم بمداز غسل و کفن قبای سبزم را بر بدنم بپوشانید و مرا روی
سریری که دایما خواب میشدم بخوابانید و عصای سبزی که سرعصا
نقره کار شده پهلویم بگذارید و برای سرداب دری کوچکی قرار
بدهید بدنم خاکست نمی شود غسل جمعه شرعی را ترک نکرده ام .
حافظ قرآن شریفم و در قضاوت عدالت محض نموده ام لحاظ
احدی را نکرده ام و این هر سه صفت سبب سلامتی بدن بی روح
می شود همان طور به وصیت عمل نموده اند و مدت یکصد سال جمیع
مردم از زیارت بدن مبارکش استفاضه نموده اند و بعد بواسطه
رفتار غیر مشروعی که در سرداب مذکور واقع شده در بسته
و در نتیجه با تل یکی شده صورت قبر مبارکش و لوح بزرگ تاریخی
که حالا بالای سطح تپه امیر زیارت گاه عمومی است محاذی سریر
بدن آن جناب بام سرداب شمرده میشود و آن جناب حسینی نسب
و به پشت یازدهم به حضرت سید الساجدین امام علی بن الحسین
منتهی میشود .

و معلوم است که منصب ابدالی فرمانش از ناحیه مقدسه حضرت قطب الاقطاب صاحب الزمان عجل الله فرجه برای یک نفر سعادت مند که ظرف وجودش وسیع و قابل اسرار ولایت جزوی باشد صادر می شود و تا ابدال زنده است بدیگر کسی نمیرسد آن یکی که رحلت فرموده به سعادت مند دیگری منصب ابدالی میرسد صاحب این منصب طی الارض دارد خلع بدن میتواند حکمش بر جن نفوذ دارد اجزاء عالم طبیعت در تسخیر اوست از درجه مجتهد جامع الشرائط واقعی و منصب قضاوت این منصب بالاتر است از علمای متأخرین مرحوم معرور سید مهدی بحر العلوم و بعد از ایشان آقا سید علی شوشتری که در حجره باب قبله نجف اشرف مدفون است به این منصب والای ابدالی سزاوارتر بوده اند و بزرگان علما و کافه اتقیا از ایشان کراماتی نقل میکنند که کتاب علوه لازم دارد و از متقدمین مانند احمد بن محمد حلّی و احمد مقدس اودیلی رضوان الله علیهما و امثال شان داری این منصب بوده اند و این مرتبه ابدالی بیست و نهمین درجه نایب خاص است که نیابت خاصه قر روحانی زمین و قطب کره زمین شمرده میشود و نایب خاص بعد از رحلت علی ابن محمد سمیری نایب چهارم امام زمان عَلَيْهِ السَّلَامُ و طیفه اش نیست که خود را ظاهر کند او باب الموالی و قطب دائره زمین است و واسطه بین امام و بین مخلوق است اگر نایب خاص یک لحظه در زمین

نباشد زمین با اهل خود هلاکت و محو میشود و غالب نفوس متقیان اهل ایمان اگر به فیض حضور نایب خاص برسند گمان میکنند امام زمان است و حق دارند چنین گمان کنند زیرا که نایب خاص آئینه جمال مغرب عنہ میباشد در واقع جمال و کمال حجت خدا را در مرآة نایب خاص می بینند .

اما قطب الانطاب عالم امکان از عالم ملکوت و جبروت و لا هوت و ناسوت در این عصر عدل تربن موجودات و مخلوقات خدا شخص معین ازلی م - ح - م د - مهدی ابن الحسن المسکری عجل الله فرجه و علی آبائه السلام میباشد که وجود مبارکش روح جمیع عوالم ممکنات است که اگر یک لحظه نباشد جمیع عوالم امکان با اهل خود محو و نیست میشود و اوست منظر اعلی و افق مبین و امام بین و مجلای انم و وجه الله الباقی و اوست شخص چهار دهم سبع الثانی و خاتمه ایام الله و این یک صفحه و چند سطر که بسط در کلام داده شد برای این است که اولاً منصب امامت شخصی است نه نوعی از ازل با کتاب مکتوم معین شده از جانب حق احدی را نمی رسد ادعا کنند .

دوم نایب خاص هم از اسرار مکتوم است آن شخصی که ادعا کند باید دارای جمیع علوم رسمی و غیر رسمی و عارف بجمیع لغات باشد و عادل و محض و مجسمه اخلاق باشد .

سوم منصب ابدالی هم بشخصی عطا می شود که از جمیع علوم

دینی با خبر و در حکمت عملی که مکارم اخلاق است شاخص باشد به هر بی سواد و بی علم که اسماء الله زیاد خوانده یا میخواند و از آثار وضعی اسماء الله کمالی ما وراء الطبیعه در یافته و یا از تجربه علوم غریبه مانند منیقا سم یا مسمریزم یا شعبده و سحر و تسخیر و لیمیا و هیما و ریمیا و صیمیا و ریاضت باطله مرتاضین هند چیزی گیرش آمده منصب ابدالی نمی رسد پس این سادات جلیل و اولیاء نبیل مانند بابا ولی و امثالش را صوفیه نباید از زمره خودیدا نند این اقایان به باطن علم قرآن مخلوق خدا را به دین جد خود هدایت نموده اند خود ادعا نکرده اند ما مستقلیم بلکه تبلیغات آنها هم علی وزبانی بوده و هم عملی و کراماتی لهذا در دنیا زنده گانی شان فیض رسان عالم و قبور شان اوتاد زمین و محال استجاب و اجابت دعا شده .

فصل دوم

مرقد مبارک بابا حسن ابدال چون بجای بلندی واقع شده و در نشیب نهرهای جاری و درختان انبوه و آب شارها و سبزه زارها سه سمت زیارت را احاطه نموده .

منظره با صفائی تشکیل داده علاوه تا منتهای مد بصر تمام

جمله و قریه جات از غنداب مانند یک باغ در نظر تماشا ثیمان جلوه میدهد .

این آثار طبیعی میل شهوت تنزه و تفریح را بسوی خود جلب نموده .

میل و مأوی و آزادی و حسیانه اصل شده زیارت فرع بلکه از خواطر مردمان خیلی غافل بکلی محو می باشد زیارت چیست و توسل یعنی چه .

اطاق های مخصوص جنب مزار را که وقف برای نشیمن زوار است یک دسته خر گدای مفت خوار حشیش کشی یعنی چرسی ها غصب نموده اند چنان هیا هو و دود .

مردود چرس در فضای صحن زیارت بلند است که همان اندک زوار واقعی نمیتوانند نیم ساعت نزد مرقد منور اظهار ارادت کنند .

چرسی یا حشیش چیست غبار برگ های بنگ (بنج) را جمع نموده در انبان میکنند مقداری را رطوبت داده خمیر سختی تشکیل داده به آتش چند مرتبه آشنا نموده بعد خورد خورد نموده به سر قلیان یا اندک تمباکو انداخته آتش می گذارند و می کشند آن قلیان سفالی چر سیان فرمایشی است مانند مناری که چرسی ایستاده باید بکشد .

بوی گند دودش فضا را چنان فاسد می کند که انسانی طاقت
نیاورده فرار میکند.

معلوم نیست که مزارات اولیای قندهارا ز کدام زمان محل
چرم کشیدن و بنگه نوشیدن شده گمان بوده میشود غفلت
علمای دینی و اهل شریعت زمانه های قدیم بوده خواه علمای عامه
و یا خاصه اگر از اول آبادی زیارات عالم دینی متولی میشد و یک
حجره بزرگ زیارت مکتبه کتب دینی و مصاحف شریفه می بود
و آداب زیارت مراعات میشد و تدریس و تحصیل صورت می گرفت
کجا اراذل و اوباش جرات می نمودند زیارات متبرکه اولیا را اشغال
نموده مفعش و بدعت خانه درست کنند و اگر چر سیان تکیه های
زیارات را بنگه نمی کاشتند این قدر زیارات ذراری حضرت رسالت
پناه صلی الله علیه و آله ذلیل و کم.

و قریب میشد که قمار بازها به بهانه زیارت یک حجره دو حجره
تکیه ها را خلوت خانه بر دو باخت قمار خود قرار بدهند و فسقه
بی حیا نیز راه یافته انواع فسق و فجور که قلم از نوشتن آن خجل
میشود بکار ببرند عجب تراز آن که بعضی مزارهای دور از شهر
دزد خانه هم شده و میشود.

آیا سیاحان از قبیل تاجر و حاجی و زائر که هر طرف دنیا را بین
وسایل سهل آمد و شد نموده اند ادنا زیارت مسلمانان دنیا یا کلیسای

نصاری و معبد های یهود و درم شامتر هنود و سیکه را چنین قمارخانه و ساقی خانه دیده اند یا سراغ دارند آیا ممکن نیست خوانین متدین و زمینداران خدا ترس و تاجران اهل خیر و علمای با عمل و فقهای هادل و کار داران خدا جوی قبور متبرکه که دوستان خدا را از کثافت مشتی لشکر شیاطین با کمیزه کنند اهل شهری که زیارات شان فاحشه خانه باشد چه توقع آنیه دنیوی خوب و حسن عاقبت اخروی را دارند (و اذا اردنا ان نهلك قرية امرنا متر فيها ففسقوا فيها فحق عليهم القول فدمرناها تدميرا .

مسئول نزد خدا اقویا میباشد ضعفای مردم مانند گوسفند میباشد چه از دست ایشان می آمد .

باری مرقد منور بابا ولی با آن همه حجاب های ظلمانی عمل بر آوردن حاجات و دفع بلیا تست هیچ حاجت مند و مبتلا که ندی نموده و نوسلی کرده از فیض آن زیارت محروم نمانده که اگر کرامات قدیمه و حالیه آن به تفصیل تحریر شود کتاب ضخیمی میشود .

و کرامتی که متواتر است قصه علیمردان نامی است که باغ علیمردان جز و محله های شهر کابل به او منسوب میباشد و آن چنین است که علی مردان مبتلا می شود به فقر و فشار روزگار و طمعه دوستان و شتات دشمنان لاچار از کابل مهاجرت نموده پیاده به مدت یکماه یا چهل روز قدمدار می رسد چند روزی سرگردان مانده

دستش بجائی نمی‌رسد ضمناً می‌شنود که زیارت و توسل به بابا ولی هر مشکلی را حل می‌کند مدت چهل روز یومیه از شهر پیاده یکم فرسخ راه طی نموده بزیارت مشرف شده دفع پریشانی خود را از خداوند تعالی بشفاعت مرقد مبارک آن سید جلیل القدر طلب می‌کند چون عادت اهل قندهار جاری بوده که بفرض استمداد از روح پاک بابا ولی علیه الرحمه یکم اربعین پیاده مشرف می‌شوند زیارت و به مقاصد خود کام روا می‌شده اند و مشهور بوده .

فلان کس چو کی بر داشته زیارت را و به حاجات خود رسیده .

علی مردان مذکور نیز عمل نموده تا چهل روز فرجی برایش حاصل نشده مأیوسانه روز چهل و یکم بقصد رخصت و وداع حرکت نموده و تصمیم گرفته که قندهار را ترک و دیگر طرفی رو کند همان طوری که راه زیارت نزد یکم نمودن هنوز بین الطلوعین بوده سواری را دیده با جلالت شان که از پهلوی او می‌گذرد و سنگی از زیر سم اسب او می‌پرد و به کمر بقدر علی مردان جانی که تکمه فولادی داشته می‌خورد و پیش بزمین می‌افتد نظرش به تکمه بند کمرش می‌افتد می‌بیند طلا شده سنگ را فوراً برداشته به جیب می‌کند و عقب سوار می‌دو ، و فریاد می‌کند ای بنده خاص خدا اندکی آهسته تا بیایم قدمت را ببوسم سوار غایب می‌شود .

سرا سیمه زیارت می‌کند و دست به جیب نموده تا چند پول

خورده به فقیر ساکن انجا بدهد پول هارا از کیسه که می کشد همه چون از مس بوده طلا شده می ترسد مبادا سرش اشکار و بدست ظالمه گرفتار شود زیارت نموده شهر می آید سکه ها را بسنگ مفشوش نموده چون طلای بی غش خیلی نرم است به ضرب سنگ پول های طلا را پهن نموده به صراف فروخته نذر زیارت را خریداری و مبلنی برای فقیر زیارت برده و چند روز مس ریزه و آهن پاره هارا به آن سنگ مس نموده مقداری کافی طلا بهم رسانیده و فروخته تهیه سفر دیده به کابل سر افزای بسوی کابل عود نموده جایداد و مصاکن و باغ ها بهم رسانیده طعنه زننده گان و شماتت کنندگان چون مگسان به دور شیرینی باز بخت متش به مداحی پرداختند باغ ملی مردان که حالا محله و خانه ها ست از همان آثار است کیفیت مال و آخر امر علی مردان و فاش شدن سرش و تعقیب ظالمان او را و عاقبت سنگ را به دریا انداختن از موضوع رساله مزارات بخارج می شود .

فصل سوم

مسلم و مشهور است که نهر بزرگ پاتاب از مؤسسات جناب بابا ولی می باشد که به مهندسی خود و حفر نمودن چند هزار مرید تشکیل داده که هر طرف نواحی شهر را آب می داده چه زمین های

موات ولا مزروع که زنده شده بمد از مرور مدت هائی که قندهار از اثر هجوم نادر شاه افشار خراب شده احمد شاه نماینده نادر شاه شهر جدیدی بنا نهاد که حال همان شهر احمد شاهی قندهار گفته می شود و جوی شاه را احمد شاه بطرف شهر جدید کشید یکی از مخدرات سلسله شاهی که معتقد بود به بابا ولی علیه الرحمة در رویا دید به او گفته شد نهری که بابا کشیده رو بطرف شهر جدید بیا رو آن بانو فاطمه نام داشته بر حسب امر رویا نهر را تا شهر آورده و به متنها رسانید و اسم نهر فاطمه آب گذاشته شد بمرود ایام در زبان ها لفظ تخفیف یا فقه یا تاب مسباشد .

جای عبادت و ریاضت حضرت بابا ولی علیه الرحمة دران حدود سه موضع بوده یکی در خود قریه بابا ولی سردابی که ارام گماه داعی آن بزرگوار است دوم قریه لنگر . سوم برای خلوت و ریاضت خاص خود در قریه جبهه دار باغی را که خالصه خودش بوده انتخاب نموده بوده و در آنجا احدی از مریدان و منسوبین اهل خودش راه نداشته و چون منصب ابدال داشته نقطه حساس روحانی و رسیدن فرامین و توقیمات از ناحیه مقدسه حضرت امام زمان عجل الله فرجه و آمد و شد رجال الغیب و جلله های نوری . برزخی و نشیمن بزرگان روحانیون مؤمنین جن و مامورین و مدبرین قوای طبیعت از جنس ملائکه ملکوت اسفل و مقسمین فیوضات اقدس همان باغ

بوده صفه و خیمه‌ئی که از موی بافته شده بوده در اینجا نصب
 بوده و طی الارض نیز از اینجا مینموده و از اینجا ئی که بشر فطرتا
 حس کنجکاو و جاسوسی دارد نفوس زیادی از ارادت مندان
 در حینیکه میدیدند آن بزرگوار در خلوت میرود تعقیب سری
 میکردند و تا در خیمه و بالای صفه هیكل شریفش را مشاهده
 می نمودند چون وجرت و جسارت نموده بین خیمه اهسته و بابر
 هغه می رفتند کسی را نمیدیدند بجز پوست آهو که قرآن شریف
 بالایش گذاشته دیگر چیزی درک نمی کردند بلی ادنا کمال ابدال
 طی الارض زمینی که به طرفه العین هر طرف مشرق و مغرب زمین را
 سیر می کنند و مضطربین را که به حادثه لا علاجی دچار شده
 و استغاثه کنند قریا درسی می کنند سرعت سیر ابدال از سیر اجانین
 و قوه برق سریع تر است و این تصرفات به برکت یک اسم از جمله
 هفتاد و دو اسم اعظم . که دو اسم نزد نایب خاص و هفتاد و دو
 اسم الهی نزد قطب الأقطاب حجة ابن الحسن . علیه السلام میباشد
 و همان یک اسم که به امر امام زمان به ابدال میرسد تا آن ابدال
 زنده هست به احدی نمی رسد و آن ابدال هم حق ندارد به احدی
 تفویض کند اختیار به نایب خاص است که به امر صاحب الامر علیه السلام
 فرمان می نویسد و انتظار است مجردی که ابدال محضر شد و وقت
 قبض روحش رسید آن فرمان مبارک با آن یک اسم اعظم که

بر ورق زیقون نوشته شده بدست ملازم خاص حقه سر به مهری داده می شود که به فلان ابن فلان که در فلان جای دنیا است میرساند ملازم نیز طی الارض دارد و عدد این سلسله به سی نفر میرسد و ایشان را سیاح می گویند . و از عباد معتدل مذهب اخلاقی و زهاد شرعی و اهل جد و اجتهاد میباشند و این منصب سیاحی غیر صد به غیر از مجتهد اعلم اعدل که قابلیت قضاوت داشته باشد و معیشتش از کسب حلال باشد و یا اگر محتاج به خرج خود از بیت المال شد خود را فی الجمله شبیه کند به برد است امیر المؤمنین علیه السلام که برای معیشت شخصی خود می نمود . منصب سیاحی بلکه ابدالی مال عوام زهاد نیست . سیاح که فرمان مبارک را به آن سعاد تمنند معتدل متشرع داد ابدال اول می میرد و آن سعاد تمنند بجایش بدل می شود لهذا مسمی به ابدال میشود یکی رحلت کرد دیگری بدل اومی نشیند . اما اوتاد جمع و تد میخ و میخی که آسیا بدورش می چرخد قطب نام دارد در زنده گمان نایب خاص امام و در مرده گمان اولیاء الله و قبور شان میباشد قبور ایشان حاجت روائ دنیوی و اخروی متوسلین و وزیرین است و روح قوی پاک شان در بدن های برزخی نوری که هر کدام هزاران صفوف ملائکه ملازم دارند واسطه فیض از جانب امام زمان برای نقل و انتقال و امورات تصفیه اعمال و جا بجای کردن مقامات برزخی مؤمنین و مسلمین و غیر

آن از نوریان و ناریان مباحثند و سیاح و ابدال و اوتاد قابل می باشند که صاحبان شریعت صلوة بر ایشان می فرستند در دعای ام داود که بسیار معتبر و از معصوم رسیده یک ک جمله 'مضمون دعا شاهد است اللهم صل علی الابدال والاوتاد والشیاح والعباد والمخلصین والزهاد واهل الجود والاجتهاد' لهذا هر زاهدی بدون علم و عمل شرعی و تهذیب اخلاق اگر این مناصب را بخود بیند دزد و دروغگو و عوام فریب و ضال و مضل میباشد.

باری باغ قریه جبه دار که خلوة خانه اسرار آن آقا بوده در اخیر عمرش نظر گاه دوازده امام علیهم السلام شده بشرف قدم بوسی یازده امام حضرت امام زمان رسیده ناچار پرده از روی کار برداشته مریدان و اهل قریه 'جبه دار' را وصیت کرده که در این صفة دوازده امام تشریف آورده اند و بشرف فیض حضور شان رسیده ام بعد از من این صفة را احترام کنید همان باغ و صفة از ان وقت به دوازده امام مسمی شده و از جمله زیارات قندهار است و آن صفة برور ایام صورت قبری تشکیل شده کرامات زیادی از زیارت دوازده امام بظهور رسیده که کتابی جامعده لازم دارد یکی از ان در سنه ۱۳۱۰ هجری قمری پسر یک نفر اعیان در پیشانی و هر دو گونه رخسارش مرض جرب ظاهر شده بود و با وجود تداوی و خرج های زیاد روزی بروز آن زخم زیاد تر جر میزد تا پلک های چشم و دماغ

اورا نیز گرفت علاوه بر درد و سوزش و خارش صورتش قبیح المنظر شده بود آن پسر مأیوسانه به زیارت مذکور آمده ملتجی شد و قدری خاک کث قبر را برداشته به تمام روی مالید و دخیل شده سر را بر قبر گذاشته با آن نارا حتی خوابش ربود تا صبح وقتی بیدار شد دستی بروی خود کشید صاف و هموار یافت تعجب کرده گمان کرد در عالم رمیا میباشد پائین قبر نظر کرد پوست روی پر از جراحت خود را دید روی زمین افتاده از حدود ناصیه تا زنخ مانند مار که پوست می اندازد و هر کس از دور می بیند خیال میکند مار میباشد همان طور صفحه روی خود را به تمام و کمال معاهده نمود که دست قدرت قادر لا یزال به برکت قدم گناه دوازده امام تمام پوست رویش را بدون الم و محنت جدا نموده و دور انداخته و رویش مانند قرص قر بدر در خشان شده ناله میکشد و مردم را آگاه می کنند غریب و از دحای عجیبی هویدای شود.

فصل چهارم

برای مزید بصیرت قارئین گرام را سرگرم می نمایم به مطالبی که فضلا از عقاید دینی که ماوراء الطبیعه است حقیقت سه فصل سابق الذکر را عقلا و حسابد انند که قادر مفعال عالم امکان را از ملک و ملکوت یکک فابریک و ماشین اکلی خلق نموده که داری همه

چیز است از جمله کارگاه این فابریک یک برزه قراضه ادنائی کره زمینی است که ما از وخلق شده ایم و مسکن ما میباشد و بعد از امرار حیات تقدیری پس بهمان زمین رفته خاک می شویم و از نقطه نظر عقلی و نقلی نوامیس شریعت خدا پرستی باز زنده می شویم تفصیل این پیدایش از زمین و مردن و خاک و عو شدن و پس بهمین بدن عنصری زنده شدن را بر طبق علم فیزیک و شیمی و قوای جاذبه مغناطیسی که موضوع بحث دانشمندان این عصر است در رساله علحده نوشته ام که انشاء الله طبع و نشر خواهد شد اینجا شرح مطالبی که نوشته شده عرض میشود کودکانه توضیح در آخر صفحه ۱۸ الی آخر صفحه ۱۹ اول این کره زمین که ملیون ها زنده جان عاقل عالم و ملایردها زنده گان صاحب شعور و اراده از و ایجاد شده خودش مرده هست یا زنده . به نظر ما مرده و بی عقل و شعور میباشد و هم کور است و هم کر و لال ایک دانشمندان حکمای مامی گویند فاقد شیئی و اجد شیء نهی شود محال است یک حجم بی عقل بی شعور و مرده کر و کور این همه عاقل و زیرک و سمیع و بصیر و ناطق را از شکم بخود بیرون بیندازد . حکما ما را قائم ساخت پس می گوئیم زمین زنده ترین زنده ها و عقل ترین عاقل ها است . نادان از دانا سوال میکند اگر چنین است چرا لجام و مهارش ضبط و ربطش بدست کو چکرین نوع اولادش بشیر میباشد غیر

قابلیت ما چیزی از مشاهده نکرده ایم . دانا مجبور است بگوید زمین یک دست گاه ماشین است که اشیاء متنوعه از وحاصل میشود نا دان می گوید آیا خود کار است سواق یعنی موتر ران و قبودان یعنی کشتی باز و پیلوط یعنی طیاره ران نمیخواهد دانا چاره ندارد مگر اینکه بگوید یک موتر ران اگر لمحہ فی غافل شود مسافر و خودش هلاکت می شود سیاره نیز می شکند . همچنان قبودان کشتی و پیلوت طیاره .

بعضی جمله های معترضه چه جواب دارد . باید گفت زمین روح دارد که اسمش نامیه نباتیه است و آن روح در زمین با الفعل است از خودش و خواصی چند دارد جاذبه - دافعه - این دو قوه الکتریک یعنی برق نام دارد - ماسکه - هاضمه مرئی - فایده و نتیجه این روح چاقی و لاغزی و نشو و ارتقای موقتی است یعنی کون و فساد - ظهور و فنا - در وجود انسانی و حیوان زنده همین روح موجود و محل حدوث آن کبد یعنی چگر است و این روح از خورد فعالیت دارد ولی بی شعور است باید عنان تدبیرش بدست صاحب شعور عاقلی باشد . در خمیر زمین روح حیوانی با القوه خلق شده که در وجود اولاد های زمین که حیوان و انسان باشد با الفعل می شود آن هم به انواع مختلف چون خواص روح حیوانی هم مانند روح نباتی پنج قسم است . قوه لامسه - قوه ذایقه - قوه شامه - قوه باصره

قوه سامعه - فایده و نتیجه اش رضا و غضب راحت و الم شادی و غم
 است . پس به اولادهای هست زمین مثل کرم های بین جن یعنی
 لای ولوش بحکمت بالغه الهی یک قوه لامسه میرسد که فقط نرمی
 و درشتی و حرارت و برودت را درک میکنند چشم و گوش ندارد
 ناچه رسد به ذایقه و شامه با آن زنده گدانی ضعیف جان خود را
 دوست دارد اگر چوبی را به او برسانی خود را جمع میکند و از
 مرگ خود دفاع میکند . مثلاً مورچه و هر حشرات الارضی که
 صوت و صدای جهر ندارد و ذانا خاموشند قوه سامعه ندارند چهار
 قوه دیگر را غراخور وجود خود دارند و اگر بانی گوشتی و کروی
 صوت و لهجه میداشتند خلاف حکمت بود لهذا خداوند حسابی به
 ایشان تعلیم داده که سبیل خود را بر سبیل هم جنس خود زده مانند
 تلگراف ما فی الضمیر خود را یکی بدیگری می فهماند با آن که کر
 ذاتی هستند چه قدر حرص و طول امل دارند و چه دستگاه منظم
 اجتماعی در داخل و خارج زمین دارند و البته زیاده تراز کرم زنده کی
 را دوست داشته از مرگ دفاع میکنند و برای بهایم و سباع
 هر پنج قوه روح حیوانی با نتیجه عطا شده که غالباً قوه های
 حیوانی حیوانات از انسان قرص تر است مثل شامه سباع و سامعه
 مرغ خانه کی و باصره گربه و ذایقه انسان و دور بینی غالب طیور که
 قوه ذایقه ندارند و غیره که این رساله گنجایش ندارد . غرض

جميع حيوانات با انسان ها در روح نباتی و روح حیوانی و تدبیر
 امور زنده گانی و نسل و بقاء نوع مساوی میباشد قرآن مقدس
 می فرماید (وما من دابة فی الارض ولا طایر بطیر یحتاجیه الا ام
 امثالکم) البته اولاد های زمین هر بقدری که دست قدرت قادر
 متعال در زمین کاشته بهره برده اند همه یکی میباشد چون زمین
 دارای دو روح است با القوة و با الفعل و روح ولو ضعیف باشد
 شباهت به ملکوت پیدامیکند لهذا عقول مجرد بی حساب از جنس
 ملائکه ملکوت اسفل به اصر قادر قهار از مقامات خود تزلزل نموده
 در جمیع شراشر وجود زمین از معزتا پوست قاف تا قاف تماق گرفته
 که شارع مقدس اسلام می فرماید که بر هر سنگ و کلوخ
 و گیاه و برگ و شجر و مدر و بحر و بر زمین ملکی مقرر است و چون
 هر ملک دارای یک اسم خدا و اثر یک اسم خدا کمال ایشان است
 و موکلین زمین میباشد و لشکری بی حساب میباشد نمیتوانند فعل
 و انفعال و قبض و بسط و جذب و دفع و عقد و انعقاد و حل و انحلال
 و تائیر و تائثر و حاصل و نتیجه و کون و فساد زمین را بدون قاید
 و منصب دارانی که دارای دو قوه متضاده ملکوتی سماوی و ارضی
 ناسوتی باشد انجام دهند فلهمذا حکمت بالغه الهی نفس و روح
 سویمی را از نفخات قدسی تزلزل داده بین جمیع اولاد های زمین
 انسان را معتدل تر خلق کرده بود برگزید و بتوسط شریعت

آسمانی همه بشر را مکلف نمود چون همه بشر معتدل و فاعل و مختار خلق شده جمعی شریعت را قبول نموده مصداق و لقد کرده‌ما بنی آدم شدند و جمعی بر حیوانیت که نشو و نما و بهیمیت و سبعمیت باشد باقی ماندند مصداق اولئک کالانعام بل هم اضل شدند لباس کرامت را نپوشیدند (ومن یسئ الله فواله من مکرم) بصورت انسان ولی باطن درنده و بهیمه و میمون و غیر ذالک اگر کجالات و صنایعی در هر دوره برای رفع احتیاجات ازین سلسله سر زده مثل طیاره و قمر مصنوعی و فایر یگ ها و وسایل حمل و نقل سریع همان شعور حیوانی است هنوز بشر با این قدرت و تسخیر برقی و تعلیم و تعلم نتوانسته دفع ضرر و رفع احتیاجات خود را عشر تمدن مور ضعیف بی گوش و صدا که روزی هزار مور زیر پای بشر می شود آماده کند هم چنین از سایر حیوانات که مقام را گنجایش تفصیل نیست بدیهی است خانه مسدس زنبور و سلطنت با عظمت زنبور عسل و نظام مکرر مور ضعیف در بطن زمین پس انسان هائیکه قبول شریعت را نموده بقوانین شریعت آسمانی تمرین نموده عبادات و معاملات را بر طبق دستور آسمانی مراعات نمودند برای نفس سوم ملکوتی قابل شدند و آن نفس ناطقه قدسیه میباشد که از تجلیات نفس کلیه الهیه میباشد و این نفس کلیه الهی قلب عالم امکان و عین الحیات جمیع عوالم است مرکزش بقول حکمای متاله و هو فی کبد

الامکان لیکن حکما قبله را ذوالقبله تصور نموده نفس کلیه الهیه را خدا پنداشته اند و بفرمایش قرآن مجید (فی مقدمه صدق عند ملیک مقتدر) می باشد خزینه علم و بستان حکمت خداست یدالله و جنب الله و عین الله الناطره و اذن الله الواعیه و لسان الله الجاریه است و بنده اقرب حق و مشار الیه جمیع عقول و قوس نزول کائنات را خداوند از و نازل کرده و انتهای قوس صعود به اوست و اوست خلیفه الله اعظم و امر حق و فرما نفر مانی کل به او مربوط است او همان امر حق است که قرآن مقدس تصریح نموده (انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون) و این منقبت قاب عالم امکان را در سوره یاسین که قلب قرآن است ظاهر نموده اوست قطب دایره وجود و قطب الاقطاب جهان آفرینش اعلی حضرت محمد و آل محمد صلوات الله علیهم که در اصل مرکز خود یکی و در عوالم جسمانیات از چهار ده مشکوٰۃ ظهور و بروز نموده پس فی الجمله که نفس کلیه الهی و سبع المثانی را شناختی من هم فصل چهارم را خاتمه داده مثل میزنم اوایل فصل مذکور را به این چند کلمه . کودگانی هفت رساله الی پنجاه رساله گرفته اند دورگم نامی مراهق را که با سن شصت و چهار رساله گوی هنوز به بلوغ عقل نرسیده اشکال می کنند می خواهند چیز بفهمند من هم کودگانه جواب میدهم میگویند از زمین بی عقل و شعور چه طور عاقل و صاحب اشنور پیدا می شود چون کودک می باشند

و نمیدانند که زمین از جهه علل اربعه فقط علت مادی میباشد
قابلیت دارد بجواب شان گفته شد حکما میگویند موجود شیء
فاقد شیء نمی شود حال اینکه این جواب برای علت فاعلی میباشد
یا به ایشان گفتم جمله های معترضه کودکان چه میداند جمله معترضه
چیست و کدام است جمله مستأنفه پس از جمیع مؤلفین و مصنفین
که ناشر کتب موعظه و اخلاق میباشند استدعا میکنم که محض
لله از مقام اظهار کمال علمی خود تنزیل نموده به زبان آسان تری که
ابنای وطن شان آشنا باشد کتب خود را بنویسند و قصد شان
خدمت جامعه باشد البته اگر کتب علمی درسی مینویسند امر
دیگری است و نیز به آقایانی که علم کلام و فلسفه و سایر علوم
رسمی که چکیده افکار بشری است چه از مدرس یا محصل فهمیده
که مطالب علمی را خوب درک کرده اند توصیه میکنم که
قواعد و اصطلاحات علمی را وحی منزل ندانند زیرا که همه مانند
سایر صنایع صنعتی است مبدا خود عقیده کنند و یا ما دون خود را
معتقد بهازند که این است و جز این نیست مثلاً علم ذاتی حق را
تقسیم بندی نموده اند به علم اضافه و ذو الاضافه و یا تقسیم بنسبی
الهیات بمعنی الاعم و بمعنی الاخص را فقط ملی است عبور کنند
و نیز در هر علمی که شاخص میشوند یا حکیم یا متکلم یا ادیب
تعلیم احکام فقه شریف را نصب العین اولیه خود قرار دهند هر کس

به قدر شاخصیت خرد مبادا خدا نا خواسته حکیم و متکام و ادیب
 جاهل مسئله بشمار آیند چرا که نهاده ازین نمونه اشخاص در هر
 جایاد دیده ام ادبی ادعا میکرد ملا سعد تفتازانی اگر زنده میبود
 در صف نعال مجلس درس من می نشست . زیاد اتفاق می افتاد که
 عوام از مسائل عام البلوا سوال میکردند میگفت این چیز های پست
 کار ما نیست بروید از آخند های مسئله گوی پرسید همچنین
 غالب متخصصین دیده شده شرایط وضوی خود را یادداشت کنند
 و این طور اشخاص درین صفحات هست ولی نه به اندازه واعظین
 مبرز هند وستان که از صد مبلغ یکی رساله عملی مجتهد را نمی تواند
 به ما دون خود بفهماند و این قسم اشخاص را درسی سال قبل
 زیاد دیده بودم حالا شاید همه فهمیده باشند و دارای علم احکام
 شده باشند .

فصل پنجم

قصه تاریخی واقعی برای آقایان اهل فضل عرض میدارم سی و چند
 سال قبل ملای ادبی لیکت ساده لوح قندهار آمد و واقعا قواعد
 صرف و نحو را طوطی وار خوب حفظ داشت و ادعا میکرد من دریای علمم
 لهذا مسمی شد به ملا دریا و او را بمسجد آخند ملا طاهر مرحوم
 خادم مقرر نمودیم که اطفال را نیز درس بدهد شوخی از سوال

هود ملا دریا اگر شاخ الاغ در کیسه ما باشد نماز خوانده می توانیم می گفت شاخ خر نجس است نماز را باطل می کند سوال می کردند نماز بر میت ایجا جائز است که بی وضو بخوانیم می گفت نماز باطل میشود شما هم گنه کار میت هم عذاب می شود باز می پرسیدند شخص میتواند در حال جنابت بر میت نماز بخواند افروخته میشد که این از همه بد تر کافر می شوید اگر جنب بودید و نماز میت خواندید .

اخیر دریافت شد که قوه ضابطه او ضعیف است به او میگفتند کلاغ را اعلال کن میگفت کلاغ کلاغ و کلفت کلفت کلفت و همین طور صیغه ها تا کلفت و کلفت میرسید حاضرین خنده می کردند روزی از و سوال شد به منطق چه طورید جواب گفت بمدرسه میخوای ندند من گوش میدادم خوب علمی است ولی در هر فقره انسان را حیوان میسازد و یکی از دروغ های منطقی این است که خنده عرض خاص است حیوان را انسان میکند شب پره روز کور را میبینم دایما خنده بی صدا میکند ولی ابد ایک خفاش آدم نشده و نیز اگر خنده عرض خاص انسان می بود محمد خان اخته بمهر خنده نکرد لیک گداو و خر نشد همان طور انسان بود . باری در فصل سابق ذکر شد که بدون شریعت بشر و حیوان یکی است در دو نفس نامیه و حیوانیه سر چشمه نفس نامیه جگر است و سر چشمه نفس حیوانی

دل است اما نفس ناطقه قدسیه سر چشمه اش از کوثر ولایت مطهره است که خداوند از جاده لطف همه را صلا زده ان هم پنج قوه و دو نتیجه دارد اول ذکر موافق شرع دوم فکر در معاش و معادنه فکر به ذات باری و نیز فکر کردن و تدبیر تصفیه نفس از رذایل بر وفق تمرین مقرر اخلاق که برای همین خلق شده تا معتدل نشوی و افراط و تفریط را ترک کنی کجابه شاه راه معرفت می رسی و این فکری که قوه دوم نفس ناطقه میباشد نه تخیل و وهم و قیاس دماغ است و حد محدودی دارد فکر در قدرت و صنعت حق پله اول معراج سماعت معرفت است و فکر در ذات حق پرتگاه اول شقاوت هلاکت است. قرآن بخوان و تأمل کن آنچه را آسمان بتو درس داده یاد بگیر از حد خود تجاوز مکن فتوا دادن به تشخیص ذات حق کفر است یم و نم یا سبحان من خلق الاشیاء وهو عینها تحقیر و توهمین خداوند است. قوه سوم نفس ناطقه علم است و آن علم دین و مقدماتش میباشد که نتیجه اش علم شریف اخلاق است و واجب است بر کسانی که از نفس ناطقه بهره می برند از سه حال خارج نباشند یا مقید باشند یا عمل به احتیاط کنند یا بجهتد جامع الشرایط باشند اگر همه چنین شد زمینه نمی ماند که عابد جاهل مسخره شیطان شود نجات در همین سه حال است که نوشته شد قوه چهارم نفس ناطقه حلم است که بفروموده پیغمبر مکرم صلی الله علیه و آله

او معتدل نشده و از طرف دیگر معده مرید ممتلی پس هر منصف عاقل میداند که بجز هلاکت نتیجه ندارد . چون در جهان سفیه زیاد شدند مفلس نمی ماند . والا خداوند اصل آفرین است نه خودش اصل ماسواست پس قوس نزول از ناحیه اشرف و اسفای ممکنات است بسوی عوالم تیره و رکدر . برای میر تکامل و دست گیری که گشته گان و رجوع و عود هم بسوی اشرف ممکنات است بشهادت کتاب های آسمانی ماسف و قرآن مقدس محمد و آل محمدند علیهم السلام مرکز نزول و صعود چون مخلوق اعلائی خدا هستند و وجه باقی او نزول از نزد ایشان نزول از جانب حق است بسوی هیولا و منتهای رجوع خلایق بحسب کسب مراتب هم بسوی ایشان است هر مکلفی که وجه الله را شناخت و پیروی نمود حزب الله است ان الینا ایا بهم ثم ان علینا حسابهم را معصوم فرموده الینا وعلینا مایشم . هر کسی اعراض کرد بجهنم حسرت میباید اما پروردگار جات عظمتی تعالی الله - عما یتولون - همین معجون های نامالایم صدای مغرورین را بلند می کنند که سبحانی سبحانی ما اعظم شانی . طب اکبر محمدی را زیر سبیل نموده طریق استدراج را تلقین می کنند یا دعا میکنند دست گاه من از دست گاه برادر محمد صلی الله علیه و آله و سمیع تراست اگر قوس صعود آن اشعاری که تحریر شد به دین اسلام ممزوج نمی شد قانون تحول که اصل انسان میمون بوده به دماغ بیدینان نمی نشست

و هزارها جوان مسلمان پیرو داریون و امثالش نمی شدند و اگر شعر شاعر که از بیراهه عبادت کرده و چنین گفته عشق گراز این سرو گزان سراسر عاقبت مارا به آن شه رهبر است نمی بود یا پیروی نمی شد کسی جرئت نمی کرد با هزاران پسر امر در خوشگل در حلقه های ذکر به اسم عشق مجازی بچه بازی کنند و اگر مقوله المعجاز قنطرة الحقیقه شاه کار بزرگ اهل تحریر و تقریر نمی شد به محافل قدس سروش غیب هزاران دختر مضلمان زاده به اسم حور جنت هم آغوش جوانان شهوت پرست تازه مرتد نمی شد . و اگر فضلا و باسوادها الله الجمیل و یحب الجمیل را به حلاجی ادله اربعه ندانی می نمودند که حدیث نیست مخالف قرآن و مغل عدل خداست هزاران پسران جمیل و دختران جمیله به اسم مظاهر جمال محبوب ازلی دستخوش شهوت رانی اهل حال و تارکین دنیا نمی گردید و الاسفا قرآن مقدس می فرماید و الله یحب المحسنین نمی گوید و الله یحب الحسین و نیز می فرماید ان اکرمکم عند الله اتقاکم و نمی فرماید ان اکرمکم عند الله اجملکم و اما عند العقل پس زشت رویان بشر که محبوب آفریننده خود نباشند دیگر خدائی سراغ ندارند کجا بروند این چه بی انصافی است درباره سیاهان و قبیح منظران نه این طور نیست . حضرت لقمان به شهادت جمیع تاریخ و سیر و تفاسیر بیگ سیاه زشت منظری بود خداوند او را برگزید و کلمات حکمت آیاتش را یک سوره خاص نازل نمود و زلیخای خوشگل را بواسطه

ادعا شده که در اثر مجاهدات از عالم غیب بر قلوب حکمای متقدمین افاضه شده اگر چنین باشد در امر حقیقت باید اختلاف نباشد مباحثات و مجادلات که بر حجم کتب افزوده مارای فهماند که اشراق لدنی نیست و حکمت مشاء که تقلید یونانیان است مقلدین به گرداب حیرت سرگردانند حال پیروان شان چه خواهد بود امور ماوراء الطبیعه را بحث و جدل فیکر دماغی کجا حل میکند معذک برای قوه فهم علم شریف فقه چون در زمان غیبت و اختلاف اخبار اهل عصمت تحصیل اصول فقه الزم است پس مقداری اصطلاحات حکمت فظری لازم است نه اینکه خود را جامع المقول ساخته یا عقیده مند شویم یا از تحصیل علوم دین ناقص شده شب و روز مرض جریزه ما مزمین شود. پس، حکمتی که نتیجه اول نفس ناطقه انسان است حکمت عملی یعنی علم شریف اخلاق است که امروز از مدرسه های دینی عامه و خاصه مسلمانان مدرسه فی سراغ نداریم که یک کلمه اخلاق تدریس و تحصیل و تمرین شود و قرآن مقدس می فرماید و من یؤتی الحکمه فقد اوتی خیراً کثیراً باز معرفی میکند که خیر کثیر در حکمتی است که به لقمان داده شده و لقد آتینا لقمان الحکمة ان اشکر لله بعد حکمت را تفصیل میدهد به موعظه لقمان برای پسرش آیا از آن چند آیه غیر از توحید و اخلاق چیز دیگری سراغ داریم آیا میتوانیم الهیات بمعنی الاعم و بمعنی الاخص را با آن بحث ها به قرآن نسبت بدهیم و افضل موجودات عقل

کل هلت غائی بمعت خود را به کامل و تمام نمودن بمکارم اخلاق توضیح داده و کذالک جعلناکم امة وسطا هم مال مایس چرا از خواب غفلت بیدار نشده ظهور امام زمان خود را معطل نموده ایم . آن جناب داد میزند هل من ناصر ینصرنی از تمام ماملیون ها نفوس سه صد و سیزده نفر آدم مذهب صاحب نفس مطمئنه میخواهد مادرش اخلاق را لم یکن شیئا مذکور را ساخته ایم تا چه رسد به تمرین و حاصلش . گفته شد در فصل پنجم که سـالک از قوۀ پنجم نفس ناطقه که نباهت است بمنصب سیاحی رسیده قابل صلوات و واسطه بین نایب خاص و ابدال میشود همینکه یک نفر سمادت منذ هر پنج درجه را کامل نموده به نتیجه اول نفس ناطقه که حکمت است رسید ابدال می شود منصب ابدالی همان خیر کثیری است که قرآن برای حکیم الهی قرار داده . قوه جاذبه و ولایت جزوی اوقاف تا قاف زمین را می گیرد تمام قوای طبیعی زمین مطیع و منقادش می شوند . نتیجه دوم نفس ناطقه نزاهت است که تالی مرتبه معصوم و نایب خاص بلا واسطه حضرت قطب الاقطاب امام عصر علیه السلام از نزاهت حاصل می آید قبل از پیغمبر ما از خلیل الرحمن گرفته تا جمیع الوالعزم ها و انبیا و رسل از همین مرتبه بقدر سیر و سلوک خود الوالعزم و رسول و نبی و وصی شده اند لیکت عصمت داشته اند باجواز ترک اولی ذلکک الرسل فضلنا بعضهم علی بعض درجات مناصب و تصرفات ایشان است

لیکث از سیاحی و ابدالی و نایب خاص تجاوز نکرده اند چون باب نبوت باز بوده نبوت بحسب مراتب داشته اند و الهام و وحی بر ایشان میشد و ملک نازل میشد بر آنها و اما سیر و سلوکشان همان عبادت مشروعه مقیده که از پیغمبر عصر خود تعلیم نموده بودند عمل می نمودند و تقوی که مخالفت نفس حیوانی است نصب العین خود قرار داده به تهذیب و تصفیه خود پرداخته تا قابل نبوت میشدند. نبوت مطلقه کلیه که از افق شخص شریف محمد ﷺ عالم را روشن نمود هر چه لازمه معاش و معاد اهل زمین الی قیامت بود همه بتوسط قرآن و تبلیغ حضرت رسالت رسید بعد از آن بزرگوار وحی قطع شد و آن حضرت فیز مکرر به امت فهمانید که من رفتم برای تمسک شما قرآن و اهل بیت خود را گذاشتم. پس انبیای سلف مفتاهای منصب شان نیابت خاصه و ابدالی و سیاحی بوده منصب نیابت خاصه همان مرتبه قطب است که صاحب ولایت و متصرف کره زمین است در فصل سوم تحریر شد که سرعت سیر ابدال از سیر اجانب و قوه برق تیز تر است مدرکش را در قرآن مقدس به سوره نمل قرائت کن در تاریخ سلیمان و بلقیس می فرماید سلیمان خطاب نمود به درباریان خود (قال ایها الملأ ایکم یا تبینی بهر شها قبل أن یأتونی مسلمین قال - عفريت من الجن أنا آتیک به قبل ان تقوم من مقامک وانی علیه لقوی امین) اقوانرین جمیع جن های زمین بعد از ابلیس همان عفريت بوده به نظر حضرت سلیمان دیر آمد از عفريت روی مبارک

گر دانید و منتظر جواب دیگر کس شد . (قال الذی عنده علم من الکتاب) آصف ابن برخیا که بهرتبه ابدالی بوده و یک اسم از جمله هفتاد و سه اسم اعظم داشته عرض کرد بمخدمت قطب یعنی سلیمان (انا آتیک به قبل ان یرتد الیک طرفک) عنایت سه ساعت مهلت گرفت که خاتمه در بار سلیمان باشد یا یک دقیقه که سلیمان از جای خود برخیزد و بنشیند علی اختلاف التفاسیر حق آن است که اول تحریر شد کجا جرئت داشت عنایت استدعا کنند که سلیمان از جای خود برخیزد و باز بنشیند آصف عرض کرد به یک طرفه العین تحت بلقیس را حاضر نمی کنم گفت آهیا یعنی یا حی غایب شد گفت شراهیا یا تحت بلقیس حاضر شد (فلما راه مستقراً عنده قال هذا من فضل ربی الی آخر آیه . کودکان غوغا نمودند باز دور کودک شصت و چهار ساله را گرفتند و سوال کردند شراهیا یعنی چه گفت یعنی یاقیوم کودکان برخاستند جست و خیز نمودند توب لاهیتی خود را پرانیده بصحن منزل افتاد گفتند از نهیمن گاه شاه سلیمان پیغمبر تا مقام بلقیس چه قدر مسافت است . گفتیم شش ماه راه الی یکماه علی اختلاف من نه فلسطین رفته ام نه سبا گفتند تحت بلقیس چه قدر وزن داشته گفتیم نمیدانم بوز خندی نموده گفتند تو که نمیدانی برای چه آخند کودکان شدی که گفتیم اگر کودک نمی

بودم آخند کودکان نمیشدم گفتند ما فرض می‌کنیم تخت بلقیس هموزن توپ ما بوده پنج مثقال و مسافت هم ده قدم بوده همه باز ایستاده شده با بزمین می‌زدند و متوجه توپ لا سستیکی خود شده هم آواز صداها بلند نموده که یاحی دویند نزد توپ بدست های خود اشاره نمودند به طرف توپ و گفتند یا قیوم قهرائی نزد من آمدند دیدند باز بچه شان از جابجید باز هم آواز گفتند آهیه دویند نزد توپ اشاره کنان صدا زدند شراهیه بقم قرا نزد آمدند گفتند چرا نیامد به بهانه ایشان را جانی فرستادم آهن ربائی بزرگی که دو کیلو آهن را بر میدارد و البته با آن قوه جاذبه می که دارد گلوله صد مثقاله آهنی را از مسافت چند قدم بسوی خود جذب میکند و می‌کشد و نیز گلوله آهنی تهیه کردم مغناطیس بزرگی را نزد خود گذاشته گلوله را با فاصله سه قدم مقابلش گذاشتم دیدم فوری گلوله را جذب نمود کم کم دور تر و تر تمرین نمودم تا حدی که نفس جاذبه آهن را توانائی دارد روی آهن ربا را به پارچه‌ئی ستر نمودم که کودکان نفهمند .

کودکان آمدند باز سوال نمودند که چرا آن اسم تاثیر نگرد گفتیم گوی شما ثقیل است با ازمن آهن مدور را به ایشان نمودم گفتند این صد مقابل گوی لا سستیکی ما میباشد انداختم به صحن منزل به مسافتی که میدانستم قوه جاذبه آهن ربا او را می‌کشد گفتیم

بروید پشت به من کنید قدرت خدا یرا مشاهده کنید که چگونه
صد مثقال آهن را بسوی خود می کشانم بچه ها اطاعت نموده دور
ایستاده پشت به من نمودند پارچه را از آهن ربا برداشتم بین آهن
ربا و آهن گذاشتم پسر ها را امر نمودم همه مقوجه توب آهن
باشید همه چشم ها را به آن گشود (به لفظ قندهاری) دوختند آن
پارچه را از روی آهن ربا برداشتم آنها ملتفت نشدند گفتم یاحی
یا قیوم دیدند آهن بشدت دوید نزد من آمد پسر ها از شدت
تخیر رو بسوی من هجوم آوردند آهن ربا را زیر فرش پشت سر
خود به چابک دستی از نظر آنها پنهان نمودم هجوم شان چه بود
سه چهار نفر به یک پای من چسبیده می بوسیدند چند نفر پای
دیگرم را بوسه گاه خود قرار دادند چند نفر به دست های من
سجود و رکوع آورده می بوسیدند منظره عجیبی چون خانقاه
که در اویش کرامتی از پر دیده نزدش رکوع و سجود میکند تشکیل
شد ازدهای نفس پلید کودک شصت و چهار رساله با اینکه سی
سال مدرس اخلاق بوده به جنبش آمد زنک تلفونی زد فوراً خناس
رسید دستی به پشت از دها کشید ازدهای پیر که مدت ها عقیم
و نازای بود به یک مالیدن دست خناس مار آتشین بر زهری زائید
خناس بچه تازه پیدا را به هیفه چسبیده خطاب کرد نور دیده
حب جاه با کودکان همکار شو حضرت آقا را ببوس و بیوی پدرم

ابلیس و مادرم لا قیس بفدایش باد پسر نو رسیده بحکم پدر چون
 اشتر مار جستی نموده به سوراخ بینی نیم مذهب که خود را از رذایل
 گریه شوی نموده قیاس نموده بود تصفیه شده و مذهب کامل است
 داخل شد. در اقطار زمین آواز طبل شادیانه از شیاطین بلند شد
 سازها و آوازهای والون و طمبور و تا چنان فضا را اشغال نمود که
 لشکر شیاطین را کیف داده مانند اطفال مسلمانان صاحبان را دیو
 به رقص آمدند. بوسه های متوالی مار نو تولد چنان پره های بینی
 نیم مذهب را به پرش آورد و پر با دنمود که از یک سو رسیدن
 کودک کان دست و پایش را بر خود بالید و به خود گفت ده با شی
 بودم حالا دوازده باشی شدم فرمان حسن خدمت به امضای ابلیس
 که بدست خناس داده بود دیده شد خلاصه اش اینکه خناس پدر
 فدایت باد قلب موکلین بچه بازها وزن باره ها و شارب الخمرها
 و سایر فجور را شفا دادی همه را به پنجاه سال درین ورطه ها
 افسار نکردند چون زمینه نداشتند مواعی جلو گیر بود تو بحب
 جاه که آخرش غرور است مها رنمودی.

فصل هفتم

بقیه شرح فصل سوم این رساله می باشد

جناب بابا ولی سعید حسن حسینی از علمای متبحر و خاصه در

علم اخلاق یگانه عصر خود بوده و خرد را چنان مصفی و مهتـمـد لـ
 نموده بود که پس از شهادت شاه اقا علی ابدال به منصب جلیله
 ابدالی فایز گردیده و در حدود سنه ۸۳۰ هجری بنا به استدعای
 شاه رخ میرزا پسر امیر تیمور که خیلی پادشاه عادل دیندار عالم
 دوست و مقر سلطنتش هرات بود در هرات تشریف آورده از راه
 قندهار هند تشریف برد و در مراجعت قندهار را وطن اتخاذی خود
 قرار داد و از بس در هدایت و ارشاد خلق نظر بلند وجد و جمعی
 زیاد داشت در هند و قندهار نفوس زیادی از بودائی ها و برهمن
 های هند و اتش پرست ها را مسلمان نمود و نفوذ کلمه او خیلی
 ممتاز بود علمای رسمی طوایف مذکور را به استدلال و مناظره
 و مسائلین شان را که از راه ریاضت نفس کمالی در علوم غریبه
 و نیر نجات و تسخیرات و سایر علوم غریبه بدست آورده بودند از
 همان طریق راه را بر ایشان سد نموده و کالات دام غرور آنها را خفتی
 نموده غالب آنها را بشرف دین اسلام مشرف می نمودند و انصاف
 و پنجاه و سه سال است که نور جمال و جلال آن سید جلیل الهان
 از افق قندهار طلوع نموده دوره حیات عنصری و حیات برزخی
 ملکوتی آن جناب فیض بخش عام و خاص اهالی انجا شده چنانچه
 سابق ذکر شد بدن مبارک آن هلاکت است همچنانکه جواهرات را
 بسبب اعتدال شان مرور زمان و تغییر و تبدیل آوان مضمحل نمی کنند

و ازین نمیرد مانند یاقوت و زمرد و غیره باینکه از عالم جمادات میباشند
 چگونه بدن معتدل انسان که فهرست و غنونه ملک و ملکوت
 است ازین برود سؤال مومنانی رسیدن به این مرتبه که بدن
 بی روح سالم بماند چیست ج حکمت عملی یعنی علم اخلاق سوال این علم
 بچه پایه استوار است ج تقوی یعنی مخالفت نفس برای خدا بحد
 وسط که قرآن خدا معین فرموده . نه مخالفت نفس که مرعاضین
 هر گروه برای دریافت کمالی که عوام را فریب داده بر شوکت خود
 بیفزاید سوال مخالفت نفس از کجا قوه می گیرد . جواب از صبر برای
 تحصیل رضای خدا . سوال در عالم اسباب از که مدد بخواهیم
 جواب مرکزش را خداوند در قرآن معین نموده . س کجا . ج یا ایها
 الذین آمنوا استمعینوا بالصبر والصلوة وانها لکبیرة الا علی الخاشعین
 س وجود خارجی و هسته مرکزی صبر کیست که خداوند به اهل
 ایمان امر به استعانت نموده جواب افضل انبیا محمد ﷺ س صلوة
 وجود لفظی و کتبی و ذهنی اورا فهمیدیم وجود خارجی و هسته
 مرکزی او کدام است که از او مدد بخواهیم ج افضل اوصیاء علی علیهم السلام
 سوال صبر اقل و اکبر و هر زحمت تراست از صلوة چرا در آیه مبارکه
 عوض آنها که ضمیر مفرد و راجع است به صلوة آنها نازل نشده که
 صبر و صلوة را در بر بگیرد ج نبوت طوعا و کرها از بشر اسلام می خواهد
 ولو بزور شمشیر و راه نمائی میکند اسلام و اسلامیان را براه نجات مثل

اہلبیتی کثرت سفینۃ فوح من رکب فیہا نجی چون آن شمشیری کہہ
 بشرہای صدر اسلام را کرہا مسلمان ساختہ ذو الفقار نام داشتہ
 و بدست علی (ع) بودہ و بزرگان قریش و غیر قریبی را کہہ از قبول
 اسلام اعراض نمودہ است کشتہ و یکی از القابش قاتل المشرکین است
 لهذا ولو اطاعتش سبیل نجات است ولی بر مردم کبیر و ثقیل و تلخ
 است کہہ قبول کنند الا خاشعین س خاشعین کیا اند ج واضح است
 و آن ہا مردمانی ہستند کہہ بعد از ہجدم ذی الحجہ سنہ ۱۰ ہجری
 قمری الی سنہ دویست و شصت ہجری یازدہ امام را اطاعت کردہ اند
 و در پیشگاہ حضور اربعان کہہ ائمہ منصوب از جانب خدا و رسـ و ولند
 خشوع نمودہ اند اول آن امام ہای یازدہ گانہ علی و آخر انہا امام
 حسن عسکری علیہ السلام میباشند در عہد امیر المؤمنین و حسنین علیہم السلام
 خوارج و فاسبی نشدہ اند و در عہد امام زین العابدین علیہ السلام کیسانی
 نعدہ اند و در عہد حضرت باقر و صادق علیہما السلام زیدی نشدہ اند
 و نیز در مقابل احکام شریعت عبادتی جمل نہ کردہ زیر پرچم سفیان
 ثوری و امثال او نرفتنہ اند و در عہد موسی ابن جعفر علیہ السلام افطحی
 و اسماعیلیہ نشدہ اند و در عہد حضرت رضا و باقی ائمہ و اقیہہ نشدہ اند
 و بعد از رحلت امام یازدہم ایمان بہ امام دو از دم غایب اوردہ اند
 و در سنین غیبت صغری کہ تا سنہ ۳۳۰ منتهی شد امام خود را نادیدہ
 از چہار نایب خاص استفاضہ نمودہ چون کوہ بر اربعان خود ثابت

ماندند بصدای عوام فریب انا الحق حلاج وند ای لا اله الا انا وایس
 فی جبتی الا الله بسطایم گوش ندادند و بعد از رحلت نایب خاص
 چهارم امام زمان عقب رواة ثقات و مجتهدین عظام را که نواب عام امام
 میباشند گرفته نعل بالذیل در پیشگاه مجتهدین خود خشوع نمودند
 و عبادت شرعی نموده علم اخلاق را که وسط کفنه امت است بحکم قرآن
 مجید نصب العین خود قرار دادند نه غالی شدند نه خوارچ نه آن قدر
 ریاضت باطل کشیدند که مغز قرآن را ازان خود و پوست قرآن را به
 کافه اسلام وا گذارند آه چه قدر مقصم بی انصاف بوده اند بی به
 مجتهدینی پیروی کردند خاشمینی که یک سرسوزن از قرآن و حدیث
 تجاوز نکردند به اول تقلید کسی را تکلیف سرسپردن نمودند و نه
 بزور چماق و تشر نیاز پیر و دیک جوش مهمل ملکوتی از کسی گرفتند
 شاه اسماعیل صفوی و شاه طهاسب انا را الله برهانها که قاید اعظم
 درویشان که به همت درویشان سلطان شدند با آن بمجوحه تصوف
 چون دانشمند و حق جوی بودند و میدانستند که اگر پیر نادان بی
 سواد قاضی شود و فتوی بدهد اسلام و اسلامیان هزار موافق فتنه سامری
 گاوهاله هرست میشوند از حق نگذشته دین و مذهب اجداد خود را
 ضایع نکردند آیت الله شیخ علی محقق کرکی را قاید اعظم دین قرار
 دادند . بالاخره . خاشمینی کسانی هستند که الی زمانها که
 سنه ۱۳۸۳ می باشد به پیشگاه چهارده معصوم خشوع نموده از

مکاتب حضرت صادق و زعمای آن پیروی نموده انتظار ظهور اعلیٰ حضرت
 حجتۀ ابن الحسن علیه السلام می‌باشند و کتاب خدایدت می‌ناید متقین را
 که ایمان به غیب آورده اند مدرک آیه اول و شرح هطرب بالا را
 که در صد کتاب و زیاده‌تر اگر مضمهر است که به بچوئید در کتاب
 الزام الناصب است رجوع کنید این ناصب آیا ناصبی‌های قدیم اند
 نه بلکه مفکرین حیات امام غایب‌انه بنده نویسنده از اول جوانی مرام
 من این بوده که باید در امر دین و مذهب تحقیق کنم و به شیوه
 پدر و مادر و آباء و اجداد قانع نشوم زیرا که در قرآن مجید آیات
 زیادی مطالعه کردم که مشرکین قریبی و بزرگان ادیان باطله عقاید
 اصولی و رفتار فروعی خود را به تقلید نیاکان خود ارتباط میدادند
 و انکار مبده و معاد را می‌نمودند و هم نیز فهمیدم که قرآن در اصول
 دین و مذهب ما را به تفکر و تمقل و غور و تدقیق امر نموده فلیندا
 سعی بلیغ و جد و جهد در مطالعه کتب نموده باقی الجملة قوت علوم
 رسمی و حافظه خدا داد ترجمه اصاصی و نتیجه جمیع ادیان و مذاهب
 دنیا را از نظر گذرانیده و نیز سیاحت نمودم معبد های ادیان مختلفه را
 از قبیل کنیسه های نصارا و بهود و انشکده های مجوس و بت خانه های
 مشرکین هند و سیک های بابانانک و متاضین هند و عملیات و رفتار
 و گفتارشان از مذاهب قدیمه و جدیده و نیز بطن خانقاه های اهل حال
 و خلوت خانه ها از طریقہ خاکساری تاذهبی و هر چه هست و نیز در

پیرامون علوم غریبه از علم - روف و اعداد و تاثیر کواکب و منیابیس
و شنبه های مختلف گردیدم همه را تجربه کردم و به ادق نظر در معیار
انصاف سنجیدم چهل سال را در برگرفت علم الله و شهد که اتقن
ادیان و اوثق مذاهب همین مسلکی را که از پدر و مادر اخذ نموده بودم
یافتم تمام دریا را بعون الله در چهار قطره می گنجانم اول امام زمان
ما . م ح م د پسر امام حسن عسکری زنده است چون معتدل حقیقی
و صاحب بدن جواهری اگر بزر و شمشیر و ضرب و حوادث شهید
نشود نمی میرد پس ما انتظار او را داریم . دوم در امر مبدء و معاد
عقیده اثنا عشری عاقلانه و اتقن است سوم در فروع یا مجتهد باشیم
یا عمل به احتیاط کنیم یا مقلد چهارم برای اینکه از جاده منحرف
نشویم انحراف یاب به زیاد روی است یاب به عقب ماندن که افراط
و تقریط است قوام و نگاه داشت عقیده علم اخلاق است این علم
شریف را ترویج بدهیم اگر ندادیم بر اسلام سلام باد همین که
مانده ایم از میان میرویم .

فصل هشتم

در مقابل زیارت بابا ولی بر سر تل بلندی قبریست سنگ
برزبر سنگ که هیچ تعمیر نشده معروفست به ترکش سربریده شاگرد
بابا ولی کسانی که واقعا زیارت بابا ولی می آیند انجا هم بالا شده قبر را

زیارت میکنند این ترک که نامش معلوم نیست در علوم غریبه ذوق داشته و نسبتا به حد کمال رسیده البته شنیده که در قریه بدوان قریب قصبه پنجوائی که سابقا قلعه بزرگی داشته و مرکز حکومت پنج نواحی قندهار کهنه بوده کوهیست و در آن غاریست کج و پنج راه‌های طولانی تاریک غیر مستقیمی دارد - و منتهای هر راه به چهار سوقی طبیعی میرسد که باز از چهار راه پیدا می شود به همین منوال شش چهار سوق باید طی شود از آنجا که گذشت به چهار سوق هفتم که میرسد کسی رفته نمی تواند چون مشاهده میکند که بدین راه رو چهار سوق دوشمشیر آویز آن است از سقف هر کس عزم حرکت و رفتن را میکند در هر قدم شمشیرها بحرکت و لرزه می آیند هر قدر شخص پیش میرود حرکت و لرزش شمشیرها شدید می شود یک قدم که برسیدن مانند آن دوشمشیر بحرکت شدید بچرخ می آید و از سرعت چرخ دایره موهومی را تشکیل میدهد کسی جرئت نمی کند از راه رو گذشته به چهار سوق هفتم که اصل مقصود است برسد کسانی که دلاور بوده اند قوت قلب داشته اند از جان برای دریافت گوهر مقصود گذشته مجردی که پایه آخر راه رو گذاشتند آن دوشمشیر سرش را جدا میکنند این طلسم از عهد جمشید است و اسم آن غار جمشید است و نیز شمشیر غار میگویند چهار فرسخی قندهار است و نیز معروفست که جناب بابا ولی و همید شیر قلندر بقوه

و جذبه ولایت رفته اند بچهار سوق هفتم و در سدد نشده اند طلمسم را بشکینند و از چهار سوق هفتم هم توضیحی نداده اند و بسلامت برگشته اند . ترکک سر بریده که شوق طی این مراحل را داشته هر قدر از استاد اجازه خواسته چنان بابا ولی رخصت نداده و می فرموده سرت بریده می شود بالآخره بعد از رحلت استاد آنجا رفته سرش بریده شده سر را به کف دست گذاشته از غار جمشید بیرون آمده راه را همان طور پیموده چون شب بوده کسی او را ندیده صبح به همان حال به موضعی که فعلا قبر اوست ایستاده . یک نفر ملازم متولی که خادم جاروب کش زیارت بابا ولی بوده نظرش افتاده صدای وحشت ناکی کشیده که ای مردمان بیائید نظر کنید آدم بی سر را که ایستاده و سرش به کف دستش گذاشته مردمان نظرها دوختند همه دیدند آن مظهر عجیب را یکمرتبه دیدند بزمین افتاد . همه از تل زیارت فرود آمده باز به تل مذکور بلند شده دیدند ترکک شاگرد بابا ولی میباشد متحیر مانده به هر طرف خبر دادند مردمان زیاد جمع شدند نمیدانستند سر ترکک را کی جدا نموده تا عصر روز که خبر انتشار یافته بود رفقای سفر ترکک که اهل قریه بدوان و با او در غار بودند رسیده صورت حال را آنچه دیده بودند گفتند . این قصه محقق الوقوع و در طومارهای خطی دود زده بد خط ثبت و اغلب اعالی قندهار از اباء و اجداد بی اختلاف نقل می کنند غار

جشنید هم موجود در تاریخ حیات نویسنده بسیاری متهورین بارقفا
و مشمل ها و آب و نان و گاه زیاد که در هنگام رفتن را می را که اختیار
کرده اند گاه باشیده اند تا در مراجعت راه را کم نکنند این راه را
پیموده اند و بعضی آنچه نوشته شده درین رساله بجمعیت مشاهده
نموده نقل نموده اند . و یک غار در حدود کلات توخی به اسم
شبولان هم موجود است که راه ها و چهار سوق ها دارد و در اثر آتش
فشانی مذاب فلزات که باشیده شده و برور زمان منجمد شده
سورت های ناهموار شبیه انسان و حیوان و طیور تشکیل یافته غالب
مردم خصوصا هندوهای بت پرست که انجار ابت خانه قدیم فرض
میکند بزحمت ها میروند و بر میگرددند تا آخر هم نمی رسند اما طلسمی
نیست خود کلات بابا بالای تلی بلند دفن است مرقدش زیارت گاه
میباشد مشهور است سیدی جلیل میباشد و چشمه آب یکی گرم و یکی
سرد از حدود زیارتش جاری روبه نشیب فرو میریزد چهار قوه دارد
انسان قوه غضبیه - قوه شهویه - قوه وهمیه قوه عاقله - آن
سه قوه دو طرف بدو یکطرف خوبی دارد که امهات رذایل و خصایل
محموده است غضبیه طرف افراطش تمور و طرف تفریطش جبن است
حد وسط و خوبش شجاعت است که افضل ترین مکارم اخلاق است
از تمور دزدی و راه گیری و آدم کشی و غیره تولد می شود اگر از این
خطرها سالم ماند باز از جبن بهتر است اقلا بجایای مخوف برای

تحقیق مطلبی خود را می اندازد یک نفر غریقی را از رود یا از چاه نجات میدهد و مغلوبی را از دهن گرگ و دیگر درنده ها خلاص میکند چه در دبی درمان است جبق که شخص جبان یعنی ترسونه سگ دنیا و نه الاغ آخرت میباشد مرد جبان خفتی مشکله است قارئین گرام دردهای درونی خود را به مطالعه کتب اخلاقی دوا کنید تا سلم بر دو قسم است یکی تأثیر و خواص حروف و عدد اسماء الله و ملائکه بتوسط دایره ها و مثلثات و مربعات است که جاذب قوای طبیعت است بسوی مقصود موضوعش در علم اوافق واضح است حضرت خواجه نصیر الملة والدين لشکر محدوده هلا کورا بوقت مساعد بطور مثلث ناری صف او را می نمود سلطانیت با نصد و بیست و چهار رساله بنی عباس را باذن اله ویران نمود . ناصر خسرو به عمل مشتری سلطان ماوراء النهر را از پا در آورد . نه خواجه ادعای مرشدی کرد و نه ناصر ادعای پیری اما اوافق مرد عاقل می خواهد که بجایش استعمال کنند و کمال خود را کمند خرمریدان قرار ندهد . قسم دوم طلسم صنعت فیزیکی و شیمی است منحصراً به فرد مانند قصر هرمان و قصر خورنق و حمام اصفهان و دهلی و مناره جنبان اصفهان و غیره که از امور فنی و کاردستی استادان قابل است و البته به آثار وضعی خود اجسام است که ذکر همه کتبی علی حده لازم دارد آئینه سکندر و جام جم و ماه نخب و ساعت ملک شاه سلجوقی از همان قبیل است و اینکه

ترکث سر بریده چهار فرسخ راه سر بریده تاحد مدفن خود رسیده باور کرده نی است چون طریقه ریاضت خلع بدن در علم روان شناسی واضح است و آن تقویت قوه اراده است به مرور زمان اگر شخص تو انست به بیداری از بدن خود روح خود را بیرون ناید وبعد از میر و سیاحت روحانی مراجعت نموده پس به بدن خود داخل شود بسیار آسانست که بدن بی سر خود را هر طرف ببرد زیرا که همان اراده روحی در عین زندگی حرکت بدن است . خلع بدن اعلا درجه طی الارض است اما معراج انبیا مانند ادريس و ابراهيم والياس وعيسى عليهم السلام خلع بدن نیست بدن شان از روح مالطيف تراست و معراج اکمل حضرت ختمی مرتبت ﷺ که سر به دامنه اوج او ادنا گهید به ملیون ها درجه از معراج انبیای مذکور اکمل تر و بدن مبارکش از اعلی ترین طینت اعلی علین و لطیف تراز روح انبیا و معتدل ترین جواهر نفیسه قدوسی و روح و حقیقت جمیع ممکنات میباشد قایلین معراج روحانی آن حضرت و شبهه حکمای طبیعی در جایز بودن خرق و التیام افلاك که خیال بافی نموده اند . اسرور به چرندیات شان زن های ثکلی میخندند معاد جسمانی دفع و شبهه ابن کمونه . هم بعد از ظاهر شدن حرکت جوهریه و تطورات اشیا که به هر صورتی شود باقی است و همان چیز است و زنده شدن غبارهای ابدان بر ساله علحده تحریر شده غرض جمیع شکوک و شبهه ضعیف

عقاید از بی اعتدالی انسان است اگر علم اخلاق مطاعه و عملی شود
هر مرد خامی مرض خود را شناخته معالجه میکند.

فصل نهم

بالا تر از زیارت بابا ولی نزدیک قله کوه گنبدی است به اسم
شاه حسینی و آن قبر اول فخر العارفین المشرعین آقا سید حسین زنجیر
نامی باشد آن بزرگوار از سادات جلیل موهوی و همشیره زاده بابا ولی
میباشد ابتدائی که تولد شده در یک پای مبارک او الی حد زانو
زنجیری گوشتی طبیعی حلقه های به هم پیوسته برجسته نمودار بوده
هر قدر بزرگ شده زنجیر هم بحرکت نشو و ارتقا بزرگ شده ولی
گوشت زیادی نبوده به عضو چهریده بوده از آن سبب بدان لقب
ملقب شده و از اول طفولیت فطرتا محیر العقول بوده غالباً از بین
گمواره از نظر مادر خود غایب می شده مادرش گریان و پریشان به
برا در خود بابا ولی استغاثه می نموده آن جناب تبسم می نموده
همشیره را تسلی میداده که بسرت را مؤمنین جن و رجال الغیب
دوست دارند او آیت خداوند است بین سادات بعد دوازده ساله روز
بین گمواره پیدا می شده چشم سرمه کرده و یک یادوا نگهت حنا
کرده تا اینکه بزرگ شده در تحت تربیت خالوی خود از کمالات
علمی و عملی بهره مند و سرشار شده دایماً لازم رکاب خالوی خود بوده

تا اینکه مرآت و قندهار آمده و غالباً در کوه شاه مردان در وسط کوه مشغول عبادت بوده گنبدی تا حال از آن جناب به یادگار است و نیز در قندهار کهنه چه از عبادت گاه که جزو شهر قدیه بوده و چه از منزل غالباً از نظرها غایب بوده و ظرفی بس و وسیع داشته و ارشاد مردم را به تفسیر قرآن و احادیث اجداد طیبین خود می نمود و مردم را به حفظ ناموس شریعت و مسایک اجداد خود موعظه می نموده و غالباً به برکات نفس قدسی شان مردمان بسوی طریق نجات گامی پیچوده برخی به صراط الله مستقیم می شدند و نسل مبارکش در قندهار الی حال از سادات جلیل باقی می باشد البته از هر طرف دشمن برایش پیدا شده در همان نزدیک قله کوه بابا ولی شربت شهادت نوشیده همان موضع دفن میشود بعد از مرور زمان که میر معصوم به منصب وزارت سلاطین مغول در هند میرسد به همراهی شاه زاده بابر قندهار را تسخیر و فتح نموده چون میر معصوم پسر سید صفائی از نیره های آقا سید حسین زنجیر پا بوده و دارای کمال ظاهری و باطنی بوده و در شهر های بلند داشت تخلص شعرش نامی می باشد و قبرش با قبور سادات یعنی پدرش و سلسله اش در شهر سکر از حدود سهند نزد منار بلندی که از مؤسسات اوست زیارت گاه خاصه و عامه و بلکه براهه هند است و اسلام آوردن اهل بهر و سکر و روری از برکت اوست غرض در قندهار همت می گمارد که زیارت

آبا و اجداد خود را بطور بنیان رفیع معماری کنند اول به قبر مبارک
جد اعلای خود شروع میکنند شب اقامه سید حسین زنجیر پیرا به
رئای صادق خواب میبینند که می فرماید فرزند نهی مرا از قبر بیرون کن
و ببر در شهر به کوه شاه مردان که محل عبادتم بوده دفن کن زیرا
که اینجا موضع قبرم بلندتر از زیارت دانی من بابا ولی میباشد و آن
عالیه مقدار حق تربیت و هدیه و بزرگی بر من دارد گنبدی که برای
عبادت خود در زندگی بدون گل کلوخ چین کرده بودم بحالش بگذار
و بعد از کشیدن نهی من همین قبری که مدت های مسدود آرام
گاه من بوده وزیر گنبد کلوخی بوده صورت قبری بدون پیرا به
و محکم کاری درست کن تا آخر الزمان بقدرت کامله الهی آن گنبد کلوخی
بر پا خواهد بود میر مقصوم از خواب بیدار شده عادات ذراری پیغمبر
سکنه قندهار را که با او هم نثراد بودند همه را جمع و واقعه را نقل نموده
بصلاح و صواب دید سادات اقوام خود خود میر مقصوم با چقد نفراجله
سادات کنند و بیل ها را برداشته مشغول کاویدن قبر شده احدی
غیر سادات رامین و شریک خود را قرار ندادند تا به الحد رسانیده
بدن مبارک اقا سید حسین را صحیح و سالم و خون تازه در گروی
مبارک ظاهر بات کبیر و تهلیل و صلوات از قبر بیرون آورده بزرگان
و مشایخ جلگه ار غنداب و قریه جات الی سرپوزه که دروازه شهر
قندهار گفته بوده همه حاضر و هنگامه غریبی بر سر پاشده فرقه

امامیه از فولادبان و زمینداریان و محله جات و چهار دیوار و سایر طوایف
 باخبر همه در پای کوه بابا ولی حاضر عشمی برپا شده اولیای امور
 جندی و کشوری با سرهای برهنه تابوت جنازه آن شهید همید را
 با تملیل و تمظیمی که زبان و قلم عاجز است از کوه بابا ولی حرکت
 داده تا شهر قندهار گمته دامنه کوه شاه مردان دست به دست رسید
 از وضع و شریف کمی نتوانست سه قدم جنازه بردوش راه برود
 چون موضع عبادت آن جناب بالای کوه بوده جنازه چند روز بین
 جامع ارک که آثارش تا حال باقی است گذاشته بوده تا حجاران
 به آلات سنگ تراشی قبر و لحدی کننده آن بزرگوار را دفن نمودند
 و ابوانی از آجر و گچ که دیوار دو سمتی همان سنگ خود کرده
 بوده و لحد اقام زیر پایه واقع شده درست نمودند صورت قبر هم از
 سنگ تراشیده شده شجره میر معصوم اقا سید حسین زنجیر با و ازان
 بزرگوار تا حضرت باب الحوائج موسی ابن جعفر علیه السلام و ابای گرامش
 تاحسین و امیر المؤمنین و حضرت رسالت پناه علیهم السلام در اطراف
 نقش و کلمات قصار امیر المؤمنین از قبیل (الدنیا قنطرة فاعبروها ولا
 تعمروها یا کلمات آیات کتب آسمانی و جداری که در سوره کهف
 رسیده و کنزی که در ووده طلا و نقره نبوده بلکه لوحی بوده
 و کلمات الهی از قبیل عجب لمن ایقن بالموت فکیف یفرح و عجب
 لمن ایقن بالحساب فکیف یجمع المال نوشته شده در میان گنبد مشهور

به چله خانه نیز نوشته های یاد گدار میر معصوم نقش است پس شاه حسینی و سید حسین یکی است و نقل دادن جسد بزرگوار موصوف در اواسط قرن نهم هجری است و گنبد شاه حسین در کوه باباولی تاسنه ۱۳۷۳ همان طور که لوح چین برها بوده به مدگاه گل شده برپا است . سقف ایوان قبر دوم سید حسین زنجیرها خراب شده صورت قبر سنگی آقا را نیز جمال خراب نموده اند . زیارت شاه مردان هم در وسط همان کوه است قدری بسمت شمال چله خانه واقع شده شاه مردان قبر شاه مراد پسر شاه طهاسب پادشاه صفوی است که در تاریخ فرشته و غالب تواریخ هندی به کیفیت مفصل وارد است اینجا گنجایش ندارد بمرور ایام صورت قبر محوشده چراغدان گنج و آجر هنوز موجود است شاه مراد درالسنه مردم شاه مردان شده بواسطه دو چشمه که از کمر کوه قطرات آب قطره قطره ریخته در سوراخ های سنگی جمع می شود و مساحتی از کمر کوه بسوی نشیب صاف و هموار است زاین برای لغزش و تفریح صغیر و کبیر از طریق باریکی خود را بر آن موضع صاف رسانیده و به نشیب به پشت خود رامی خوابانند لغزش میخورند تا حدودی که منتهای لغزش است و در آنجا سنگ های بزرگی که زیر آنها سنگریزه و ریگت دارد لغزش خورند گان را قهرا توقف میدهد آن سنگ صاف را خلشکت شاه مردان میگویند و بواسطه بعضی علامات مذکور بقدیم گاه شاه مردان امیرالمومنین

معروف شده و نیز در دامنه همان کوه که نشیب مرقد زنجیر پا باشد زیارتی است مشهور به آقای کلان و او از اجله سادات زمین داور است که به سبب جورا عدا به قندهار هجرت نموده و در خاکریز نه فرسخی قندهار بواسطه قرب جوار مرقد شاه اقا مسکن گرفته و در آنجا نیز بمحاذات فی دچار شده و افس قندهار آمده در قریه چهار دیوار قریب کوه شاه مردان نزل نموده و عمر گران بهای خود را به عبادت پروردگار و فیض رسائی مخلوق خدا صرف نموده و همت ارشاد و هدایت مردم شده همراه عبادت شرعی و طریقه کتاب و سنت ره نمون شده مسلک ابا و اجداد خود را که فراموش اهالی آن قریه که غالباً از بقیه فولادیان قندهار کهنه بودند شده بود تذکر دادند و کرامات و خوارق عادات آن جناب زیاد است و آن کرامت که محقق الوقوع و تواتر دارد دعا کردن آن جناب برای یک نفر نابینا و سفایا فتن و بیبا شدن آن است که تفصیلی دارد محل عبادت ایشان نیز همان گنبد زیارت سید حسین زنجیر پا بوده و مشهور است که مستجیب الدعوه بوده و این صفت برای سادات صاحب کالات علوم غریبه بشرطی میسر می شود که با قدرت نفس قوی و داشتن شمشیرهای روحی از قبیل تسخیر جن و علم اوفاق از مردم شریر صدمه و آزار ببینند و صبر کنند نه نفرین کنند و نه برای دفع اعدا قوه باطنی و تصرفات خود را بکار ببرند . نفرین کردن و حرام خوردن

برای سادات خبلی ضرر دارد . اسم آقای کلان سید ابوالحسن
 و یکصد و سی سال است از دنیا رفته اولاده شان در چهار دیوار
 و شهر جا دارند و پسر آقای کلان مرحوم مغفور آقا سید کامران شاه
 میباشد که به جوار پدر خود با سایر سادات هم سلسله خود مدفون
 است آن بزرگوار هم جانشین پدر بوده با شریعت ظاهری کلات
 معنوی داشته . و نیز در قریه چهار دیوار زیارتی است صخی سرور نام
 دارد از ابرار قندهار کهنه بوده و شیخ سرور اسمش میباشد خبلی
 زیارتش باتأثیر است و در نیم کیلو متری کوه شاه مردان زیارتی است
 معروف بزیارت سید برای اینکه بدنش در سرداب از هم
 نپاشیده پیر سلامتی هم میگویند او هم از اخیر بوده
 و مسجدی که جامع شهر کهنه بوده و چند روز جنازه آقا سید
 حسین زنجیر پا بوده یکصد و پنجاه سال قبل یک نفر مرتاض عامه
 عبد الحکیم نام نوری دیده از خرابه جامع مذکور در سحرگاه
 بالا می شود آن خرابه را برای خلوت خود برگزیده برور ایام
 به آبادی مسجد کوشیده مدتی ریاضت کشیده بعد هندوستان
 رفته مردم عامه را چنین اعتقاد است که سلطنت سلسله محمد زائی به
 دعای اوست فعلا معمور و دوسه خانوار از متولی و خدمه منزلها
 درست نموده اند و غالباً نسوان عامه روزهای پنجشنبه برای زیارت
 و تفریح جمع کشیری میروند و مسما به میا عبدالحکیم است صورت

مردان گبندی است بی صحن مشهور بزیارت شاه اسمعیل و اوسید نیست اولاده او در قندهار و هرات هستند معروف است که زیارت او برای مرض میاه سرفه اطفال نافع است و از جمله ابرار امامیه شهر کهنه قندهار است و در محله جات اطراف شهر کهنه زیارت زیادی است نهنگ شاه - جعفر طیار - پیر پرند پیر انجیر ترجمه و سوانح آنها معلوم نیست همه آنها از اخیار شهر قدیم قندهار و بزرگان امامیه عن اب و عن جد آن زیارات را احترام کرده و میکنند متأسفانه که تکیه های همه این مزارات را چرسی ها اشغال نموده اند و در سر تخت محله بجات زیارتی است به اسم بابا ولی مست آن بزرگوار از اجله سادات حسینی بمضی ایشان را موسوی و اولاد سید حسین زنجیر پامیدانند و از اقربای بابا ولی ابدال است زیارتش خیلی فیاض و ذریه اش در قندهار از سادات چند خانه وجود دارند . یک زیارت پیر سبز در محله جات نزد یک سر پوزه و یک زیارت پیر سبز در قریه گندگمان واقع است همچنان محبوب طایفه امامیه میباشد و به شهادت یک نفر مورخ خیبر منصف عامه ملک غلام نبی نام که چهل سال قبل بانویختننده الفتی داشت گفت از آبا و اجداد یاد داریم که زیارات قندهار همه از شماست و نیز در گفتگان زیارت خواجه نیسوار و در قریه میان جوی زیارت حضرة شاه واقع است که در کتاب تحفة الکرام از خواجه فی سوار شرحی

و کرامتی نقل شده زیارات نا مبرده که تحریر شد همه از خوبان است .

فصل دهم

در فصل ششم تحریر شد که منصب ابدالی را هر سعادتمند دارا شد قوه تصرفاتش چون آصف ابن برخیا خواهد بود لکن کسی که به این درجه رسید وسعت ظرفش بحدی میرسد که اگر ضرورتی اقتضا نکند علم خود را ظاهر نمی کند چون معتدل و خدا شناس است خود نمائی را در علم اخلاق فهمیده که از ذایل است و خود ستائی هم بدون واجب شرعی لاف و کزاف و از ذایل است حالا مرتبه قطب را مطالعه کن او بر علاوه اینکه قوای طبیعت و ذرات مواد کره زمین به اذن خدا در تصرف اوست و موکلین ملائکه آب و خاک و باد و آتش خدام اویند و تازنده هست انگشتر سلیمانی در کلاک اوست گاه گاهی کلاک از قطب الاقطاب گرفته تصرفی در آسمان ها هم بوقت ضرورت میتواند بنماید جایی که خداوند در قرآن مقدس حکایت سلیمان را در سوره ص می فرماید .

(ووهبنا لداود سلیمان نعم المجد انه اواباذ عرض علیه بالمشي
 الصافات الجیاد فقال انی احببت حب الخیر عن ذکر ربی حتی
 توارت با الحجاب ردوها علی فطفق مسحاً بالسوق والاعناق) .
 مفاد آیات اینکه حضرت سلیمان در آخر روز به تماشای اسب
 های ممتاز خود که یک هزار اسب بود و هر یک خراج مملکتی
 می ارزید مشغول شد آفتاب غروب کرد نماز عصر نخوانده بود
 فوراً حکم نمود موکلین آفتاب را که رد کنید آفتاب را به افق زمین
 آفتاب فوراً برگشت نماز را بجا آورد غروب شد
 تفصیل آیات به تفاسیر رجوع شود مقصود
 از مرتبه قطب است که دارای دو اسم اعظم الهی میباشد
 و نایب خاص امام هر کدام در وقت خود حشمت سلیمانی دارد لیکت
 بدون ضرورت واجب شرعی اظهار نمیکند و نیز در سابق اشاره
 شد که این مناصب مال علمای اعلام است که از درجه قضاوت بالا
 رفته سیاح و ابدال و او تاد که در زنده ها قطب است میرسند و پله های
 این مقام بکمال رسانیدن نفس ناطقه قدسیه و بدست آوردن نتیجه
 که حکمت و نزاهت است میباشد پس این اشخاص تصرفات نبوت
 را دارند لیکت نمی نیستند از این جهت در احادیث مقبول عند الفریقین
 وارد است (علماء امتی افضل من انبیاء بنی اسرائیل و یا العلماء
 امتی کانبیاء بنی اسرائیل) در صحاح سته هر در حدیث نبوی وارد

است و در قرآن مقدس می فرماید (انما یخشی الله من عباده العلماء) و مصداق این ها نمیتوان شد مگر به تزکیه نفس و مواظبت علم اخلاق هر عالمی که در اسلام مهذب شد طوبی له . جناب احمد ابن فهد حلی در وقت ضرورت تقویه دین و مذهب معجزه موسی نمود قلم خود را انداخت اُردها شد بدون خوف پس برداشت همان قلم بود . از طریق شعبده و چشم بندی نبود چون نصرانی طرف مقابلش به جیم علوم غریبه و عوام فریبی استاد بود بلکه از طریق تصرف در قوای طبیعت بود . و نیز معجزه یوشع و سلیمان را نمود در وقتی که مشغول مدح امیر المؤمنین علیه السلام بود آفتاب غروب شد اشاره کرد و خطاب و امر کرد آفتاب را لا تفرج یا شمس الی آخر آفتاب در آخر افق مغرب ایستاد تا مدح را تمام نمود یک باره آفتاب غروب و شام تاریک و ستاره ها نمودار شد . ابن فهد آیا این قدرت را قبل و بعد نداشت چرا کسی خبر نبود که این قدر با کمال است چون عالم اخلاق داشت دارای شرح صدر بود باری در فصل چهارم تحریر شد که ملائکه های لا احصی که بقوای طبیعت موکلند چون عقل مجردند نمی توانند بدون برزخی که دارای دو جنبه باشد هم روحی و هم مادی فعالیت کنند لهذا از معتدل های بشر چه عالم و چه بی سواد که لایق منصب سیاحی را ندارند و فطرتا و یا اکثسابا دارای مکارم اخلاق میباشند با ملائکه های موکلین قوای کلی مانند آفتاب و باد و ظلمت

وضیا و زلزله و هر قوه کلی هم دوش از طرف حق مقرر می شوند بعضی میدانند ماموریت خودهارا و بعضی بی خبرند و بجنبه مادی خود که سنخیت بعالم فاسوت دارند به قوای طبیعت بی شعور تعلق میگیرند و بجنبه معتدل مذهب نفس ناطقه ملکوتی خود با ملائکه همراه و فعالیت میکنند و غالباً در خواب روح شان به امر حق با ملائکه فعاله و اصل شده نظام عالم طبیعت را منظم می کنند از خواب که بیدار شدند بکار و کسب خود می پردازند ابداً خبر ندارند روح شان در خواب ماموریت بزرگی را دارا میباشد و این نمونه مردم خیلی زیاد بین تجار متقی و دوکاندار و کسبه خصوص خوبان حمالان و کهنه دوزها و غیره آفتاب نشین ها پیدا میشود ظاهراً به نظر کوتاه نظران نمی آیند از حب جاه و غرور و عجب خبر ندارند از نشستن صدر مجلس و خیلا و تبختر و کبر طلای وجود شان بی غش میباشد روح و بدن همه آنها حزب سیاح میباشد و سیاح حزب ابدال و وزیر قطب و اواناب خاص قطب الاقطاب و قطب الاقطاب بنده خاص خداوند عظیم که خوف آن خلیفه الله از خدا بالاترین خایقین و عجزش بالاترین عاجزین عند الله میباشد که در جای خود انشاء اله درین رساله ذکر میشود و مقام آن گونه سرمان متقی معتدل فوق الذکر در قرآن زیاد است دوآیه نوشته میشود (رجال لاتلهیهم تجارة اوبیع عن ذکر الله) الی آخر. و دیگر (و عباده الرحمن الذین یمشون علی الارض هونا و اذا

خاطبهم الجامعون قالوا سلاما ودر احادیث وصفشان زیاده شده ودر دعای ام داود وشمائل صلوات اند که در او آخر فصل سوم یکجمله اش ذکر شد و محققین خواهند دانست که عباد الرحمن صاحبان وظایفند و ارواح شان باملائکه فعاله توأم است و گرنه عباد الله و عباد الرحیم در آیه ذکر میشد. این سلسله بحسب مراتب اعتدال روح تفاوت دارند مانند مراتب موظفین مملکتی و نظامی از کشوری و وظیفه پیاده گوی و فراشی دوایر و از عسکری از سپاهی معمولی الی درجه مدیری و افسری نازل تر از وزارت دارائی و وزارت حربیه ادناترین آنها که شب یاروز در خواب میباشد ارواح شان به اذن رب الارباب میروند و فریادرسی و کمک می کنند سایر مردمان را اعم از فوق مختلفه اسلام و غیر اسلام و مستضعفین هر گروه را حتی دهری ها و مشرکین را چون رحمان صفتی است که بخیلایند است مؤمنین و کافرین را در دنیا بشرط جان و این سلسله معتدل عباد رحمن اند (و كذلك جعلناکم امة وسطا لتکونوا شهداء علی الناس ویکون الرسول علیکم شهیدا بر احدی که یکجمله خردل فهم را دارد پوشیده نیست که علم اخلاق وسطا کننده انسان است. عاقل منصف دقیق خواهد فهمید که ارتباط سلسله کایفات طولاً به مبدء الابدی به نص آیات و احادیث بهمان قسم است که از نظر قارئین محترم گذشت و گرنه خود میدانند و عقول عشره و ارباب انواع و یکجمله مصراع شعر. عقل اول

تاخت بر عقل دوم بلی اگر مسلمانان خاصه بعد از غیبت کبری علم اخلاق را که حکمت عملی است تقویه می کردند احتیاج به حکمت نظری نبود متأسفانه که علم اخلاق را جزو حکمت نظری نمودند لهذا روح قرآن مهجور شد و مدت غیبت قطب الاقطاب امام حجت بقیه الله عجل الله فرجه بطول انجامید و چه رخنه ها در بنیان دین پیدا شد خدا کند حالا از خواب غفلت بیدار شویم علوم دینی و قدماتی که مراجع ما میباشند باقی علوم هم بجای خود و اهل خود محترم است اما امام غایب از جنس ماسه صدوسیزده نفر نوکر متوسط معتدل ضرورت دارد مگر در شوار است نه مسئولیتش بار دوش کیست . متولیان مدارس . گفته شد که نفوس معتدل مؤمنین در حال بی خبری موظفند برای فیض رسانی شعبه رحمانیت حق بر جمیع مردم از آن طرف هر گروه باطل در میان شان معتدل پیدا می شود به نسبت سایر فساد شان که به عقیده خود اشرار گفته می شود آن اشخاص متوسط که خوبان کفارند واسطه معنوی میباشند بین ابرار مؤمنین و قوم خود لهذا در خبر رسیده که اگر زمین از خوبان خالی شود زمین اهل خود را فرومی برد . و همچنین ارواح مؤمنین مرده در برزخ برای نظام کلیه عالم به مراتب خود منصب و وظیفه دارند. مؤمنین و مؤمنات جن چه زنده گان شان در دنیا و چه مرده گان شان در برزخ وظایف مرتبتی دارند لشکرهای سیار دارند

در روی زمین و مغز زمین و جو هوا و نیز در اماکن متبرکه که از زیارات معصومین گرفته تا مزار یک کافر رسید و یامؤمن معتدل برای اجرای وظایف باملائکه همدوش خدمت می کنند و بنده هویت جن را رساله علحدّه نوشته ام به اسم تربت کربلا که نسل نهناس و یا جوج و مأجوج و نسل گیری اولیه بشر در آن ذکر شده بعد از نشر این رساله بعون الله بزحمت تفریح آمیز قارئین خواهد افزود در اواخر فصل ششم فی الجمله شرح نفس ناطقه تحریر شد . نفس کلویه الهیه که مخصوص قطب الاقطاب محمد و آل محمد است و آن نفس همان بصیطنی است که حقیقت و اصل کمال الاشیاء میباشد عیبت علم الله و بستان حکمت خداست احدی جز ایشان بهره ندارد عالم امکان از همان جا خلق شده و رجوع همه بهان جامست هر کس باز بماند بخود ظالم می کنند و سزاوار آنهاست ادعای عشق خدا و خدای عزیز جبار متکبر هم مصیبات بی انتهارا محک امتحان شان قرار داده آنها بجان و عرض و ناموس و اطفال قبول نموده مظهر اسم یاسبور شده منصب غلامی حق به ایشان رسید و همه موجودات غلام آنها شدند به بحر صمدیت یعنی چشمه ساد غوطه خوردند از وجود مبارک شان قطرات کثیری ریخت از هر قطره پیغمبری خلق شد جمیع انبیای ساف از قطرات فیض وجود آنهاست روح القدس درین عالم تاریک عنصری خادم و مربی دوره طفولیت شان ولی در معنی ارنده

زندگانی روح القدس و مادون او قایم به ذات ایشان و ایشان قایم به ذات حق اند ان روح القدس فی الجفان المصاfore ذاق من حد اثقنا الباکوره مختصر که نفس کلیه الهیه پنج قوه دارد و دو نتیجه اول صبر در بلا . دوم نعیم در شقا سوم ذل در عز چهارم عز در ذل پنجم بقای بعد الفنا سطحی ترجمه مختصری میشود اول صبر با قدرت دفع بلا دوم از زحمت حظ بردن و همان بلیه را نعمت دانستن سوم در کمال عزت خود را برای حق ذلیل کردن چهارم در عین ذات عند الخلق نزد خدا عزیز بودن و عزت و علو نفس را از دست ندادن مظلومی محمد و آل محمد علیهم السلام از اول بمثل تا سنه ۲۶۰ . تاریخ مشرقیان و مغربیان مطالعه شود و سوانح هر معصوم ملاحظه شود و طول مظلومی امام دوازدهم بفکر سلیم غور شود هر منصفی میداند که احدی نمیتواند ادعا کند که من صاحب نفس کلیه الهیه ام پنجم بقای بعد الفنا که خاصه آنهاست . هر ذا که ورود خوان فتوانسته فنا فی النفس شود تا چه رسد فنا فی الحق در مراتب عرفان حقه قرآن و حدیث و حکمت عملی فنا فی الله محمد ﷺ و امیر المؤمنین علیه السلام فنا فی الرسول و باقی معصومین فنا فی العلی از قطب تا ادنانترین سالکان شرعی فنا فی المعصومین و سایر خلاایق بمراتب سنجیت که قبلا عرض شد فیض حیات از متوسطین میگیرند و اعتصموا بحبل الله جمیعا خطاب بجمیع مکلفین است بواسطه معتدل شدن والا ذات جمیع عالم امکان قایم بر

ذات انهاست وانها برزخ اعلی و فیض حیات از خداوند میگیرند تفصیل این اجمال را زیارت جامعه کبیره جواب میگوید و در زیارت امام علی النقی و ارداست اللهم صلی علی حجبتک الوفی تا صراطک المستقیم والجاده العظمی والطریقه الوسطی و در قرآن شدیداً امر شده بحضرت رسالت فاستقم کما امرت ومن تاب معک وحضرت ختمی مرتبت هم فرمود مرا سوره هود بزرگتر میدانست که کمتر مردم معتدل میشوند و این ذره بی مقدار هم عرض میکنم که نوشته های اخلاقی من دین رساله مزارات هم زحمت بی نتیجه خواهد بود الا ماشاء الله بش افراط و تفریط انحراف از طریق خدامت مؤمنین منحرب در برزخ زحمت خواهند دید تا بزور کتک معتدل شوند شفاعت هم در برزخ کمتر است و تا کسی معتدل نشود بهشت مقدورش نیست همان اعراف است جایش . نتیجه نفس کلیه الهی همان حکمت است بطور اکمل و همان نزاهت است یعنی عصمت اکمل ترک اولی در او راه ندارد .

فصل یازدهم

حوران بهشتی را دوزخ بود اعراف . از دوزخیان برس که اعراف بهشت است . ما که درین کره زمین سکونت داریم بی بقی دنیارا به امور ونسبی شناختیم . جناب جلیل القدر میر غلام علی شاه دکنی قدس سره مزار مبارک بیرون شهر قندهار بفاصله صد قدم

واقع است سلسله نسبش منتهی میشود به سید جلال الدین بخاری
و آن بزرگوار اولاد باب الحوایج سید محمد تقوی عموی امام زمان
میباشد در سنه ۱۱۶۰ قندهار قشرف آورده برای اوام گناه دایمی
خود سردابی که حالا دفن است درست نموده مسجدی که پهلوی
سرداب واقع شده هم از بنای او میباشد صاحب کرامات عدیده
و غالباً کراماتش مربوط به خواص آیات قرانی بوده واحد شاه سدوزائی
و خاندانش اعتقاد تمام به آقای موصوف داشته اند حاسدان به شاه می گفتند
که این سید هندی جوان را داخل حرم سرا میرید تالی فاسد دارد شاه
جواب داد که غیرت سلطان از غیرت دیگران زیاد است من عشق
به عفت اودارم عرض کردند درست است لیک آتش که به پنبه
اگر یک جا شود غیر سوختن پنبه چیز دیگر تصور نمی شود .
سمای ساعیان حسود به گوش باطن یا گوش ظاهر آقا رحید
هفته یک روز که حسب الامر شاه باید حرم سرای شاه برود و ترک
نمود هفته دوم روز موعود ملازم شاه عقب سید آمد عرض کرد
شاه انتظار شما میباشد فرمود که امروز شغلی دارم از شرفیا
بی حضور شاه عفوی طلبم این جمبه حاجی را همین طور سر بسته
بمحضور شاه تقدیم کن خود ایشان بکشایند ملازم قطی را به شاه
رسانید سرش را باز نمود دید یک اخگر . آتش با مقداری پنبه
یک جا و آنرا ادا به پنبه سرایت نکرده حساد را طلب نموده

آتش و هنبه که سلامت بود به ایشان نمود خجالت کشیده در رکاب شاه بخندت آقا رسیده معذرت خواستند بلی آتش را خداوند در سنگ و آهن اسیر نموده هر دو که با همد یگر فشار خوردند برق آتش ظاهر می شود چون پدر و مادر آتش طبعاً سرد و خشک میباشند آتش که از هر دو تولد شد خودش حرارت ندارد به مواد قابل سوزنده که رسید حرارت پیدا می کنند با زحم حدت و سوزش ندارد ذرات بی حساب جوهر را اکسیژن که به هوا مخلوط است و بواسطه سوختن آنها آتش وجود گرفته شده وری شود سوختن اشیاء بواسطه اکسیژن است در قرب بحر منجمد شمالی که از شدت برودت اکسیژن قلیل الوجود است آتش اصلاً به سعی بشر امروزه با اینقدر تجربه وجود نمی گیرد و نیز شاهد این مطلب از جنس ذغالهای معدنی سی سال است ذغالی کشف شده که موادی ضد جوهر اکسیژن است آن ذغال آتش می شود حرارت با کفایتی برای دفع سرما دارد بین بخاری یک خانه و صبح را را گرم می کنند ولی بدن و لباس حتی تاونخ و ابریشم را نمی سوزاند زیرا که مواد آن ذغال جاذب آتش و دافع اکسیژن است تمام فائده چون قلیل الوجود است بسیار گران قیمت که بغیر از والیان نمره اول دنیا که در بین بخاری های چینی از استفاده میکنند دیگر شرفا و اعیان و ثروتمندان دسترس ندارند و این ذغال

چون آتش شد موادش معتدل است زود از بین نمیرود و خاکستر هم ندارد قابله استادهای مسلمان که حمام اصفهان و دهلی را درست کرده اند نرمه همین ذغال را کشف کرده بوده اند با جوهر کافورو روغن سنکبیا مخلوط نموده اند و کبریت را به قوه فن مهوسی صاف نموده اند که دود نداشته باشد و فتیله از پنبه معدنی که درین عصرها کشف شده حتی از کوه های کلات قندهار درست کرده باشد و آن پنبه آتش قبول نمیکند لاکن نمی شوزد و از بین نمیرود مگر به مرور ایام و ازین اجزائی که تحریر شد شمی درست نموده اند که درزیر خزانه حمامات مذکور نصب کرده افروخته اند که سه قرن بلکه زیاده حمام را گرم و آب خزینه را نیز به اعتدال گرم نگاه داشته و بعد از آنکه ظالمان خراب کرده اند حمامها را شمی یافته اند افروخته که درین مدت متعاد یکک نبود انگشت مصرف شده و بعد هم نتوانسته اند ازو کار بگیرند دادو بیداد از ذات ملت اسلام جابر ابن حیان شاگرد مکتب حضرت صادق علیه السلام که یکک نفر از جمله چهار هزار شاگردان مکتب حضرتش بود چه رساله هائی بپا مسلمانها تحویل داد حکمت طبعی یونان را برگزیدیم و حکمت ایمان را مهجور ما ندیم چند نفر صنعت گری که بعضی دروسش را مطالعه کردند فقط از ترس استبداد نتوانستند عمومی کنند از کشته شدن سنمار مهتدس

قصص خورنق و بریده شدن دست بهزاد و به آتش سوختن مسیر
 عماد خطاط . که از جور ظلمه واقم شده بود یکک مختصر
 یادگیری کمال خود را گذاشته رفتند رساله ها بالاخره
 در کتا بخانه فاسطین نیم ضایع و در جنگ صلیب بدست دشمنان
 اسلام افتاد از همان کتب ضایع شده در ظرف سه صد سال کمال
 بروز داده سایر مخلوق دنیا خاصه مسلمانان را غلام خود ساخته
 بذریعه قهر مصنوعی حرص دارند ساکنین مریخ و مشتری را نیز غلام
 خود بسازند خدا کند مخلوق مادی کروات مجاور و بالا چون
 ما غافل و بی کمال باشند باز هم منصفین نصارا آفرین شان باد نوشته
 اند هر چه یافتیم از برکت تمدن اسلام و نسخه جات جابر ابن حیان
 شاگرد امام صادق است **پیام** . حکمت طبیعی ایمانی ما که از مرکز
 ولایت بما داده شده بود بدست نصارا افتاد خدا کند حکمت عملی
 اخلاقی ما که روح قرآن است از غفلت ما بدست شان نیفتاده باشد
 که به آخرت هم مارا غلام خود بسازند بنده بیم دارم از یکک حدیث
 علایم الظهور که آفتاب از مغرب طلوع میکند کنایه از آفتاب علم
 اخلاق نباشد و این بیم من مدرکی دارد . دو سال قبل در بیت
 المقدس بغرض زیارت مشرف بودم علمای نصارا که در کلیسای
 قیامت و کلیسای مهد ساکن میباشند . ورقه هایی به غرض تبلیغ
 مجانا نشر داده بودند و صورت قلب انسان را مانند برگ درختی

نقش نموده بودند بحر کز آن عیسی نوشته بودند بچهار جهة اسم مسیح امهات علم اخلاق را که عفت و شجاعت و حکمت و عدالت باشد رقم کرده بودند و در این صفات حمیده . شهوت و غضب و وهیبه را بصورت شیطان و شکست و خرنقش کرده بودند از سه طرف راه رسیدن بمسیح را به آن سه صورت مسدود کرده بودند و از یکت طرف راه رسیدن به مسیح را خط باریکی گذاشته بودند به ابتدای آن راه صورت ملائکه را کشیده بودند و عقل را روی سینه ملائکه نوشته بودند . قارئین گرام میدانند که سرچشمه علم اخلاق مسلمان غیر این است که در برکت منقوش مطالعه کردم بلی در معامله مسیح افراط کرده اند . آن هم به ورزش اخلاقی که خود را معتدل کردند بصیری شوند که آغاز و انجام علم اخلاق اجتناب از افراط و تفریط و رسیدن به حد وسط میباشد پس عیسی خدا نیست بنده خداست آه مسلمین برای ما چه باقی ماند . الا خجالت هنوز وقت هست علم اخلاق مهجور را تمرین کنید . در صفحه ۷۶ راجع به کرامت میر غلام علی شاه دکنی شرحی داده شد قارئین گرام بقیه اش را مطالعه کنند تا تفاوت فیما بین کرامت و امور فنی و خواص اثنیار فی الجمله بدانند . اگر سیماب و طلق را با جزوی دیگر به کف دهنست بمالند و مالش را مکرر کنند و به همان کف دست و ناخن ها که آلوده دوا می مذکور است آتش بردارند و بدست نگاه دارند تا پنج

دقیقه دست یابی سوزاند و همچنان بجمع بدن لیکت موی و جامه را می سوزد بلی شخص رند میتواند عوام فریبی نموده مریدها بگیرد اگر کسی بخواند مشت آن شیاد را باز کند کبریت محلول را به بدن آن شخص مالیده بعد بگوید دست در آتش کن تدبیر آن شخص خفنی می شود از همین قبیل است به دست حلوا پختن یعنی دست را عوض کفچه بین دیکت حلوا که روغن سرخ و آرد بریان است استعمال نمودن و اما تمویذ گران دهانی که کار درابه آتش داغ نموده و به زبان خود میزنند صدای آتش و گوشت زبان را عوام می شنوند و بخار را می بینند از دهن آن شخص بیرون میشود این عمل را به ورزش به سرور ایام تکمیل می کنند زبان هم از آبله های زیادی که بعد دیگری کم کم ضعیف میشود و عادت میگیرد و همچنان در عالم اوفاق صافی است که به پر کردن عدد مخصوصی صاحبش نمی سوزد به آتش و این در دسترس هر کسی نمی گنجد و همان طلسم به مثل ناری که بهمان عدد مخصوصی برمی خورد می شکند و باقی انواع شعبده و چشم بندی است حقیقت ندارد به نظر تاشائیان همان طور می نماید اما کرامت اولیا غیر این مطالب است شخص سعادتمند معقل و مذهب اول بخداوند مناجات نموده کمک می طلبد چون نفس مبارک که به ورزش اخلاق سروری و حکم به قوا و مواد و موکلین عالم طبیعت پیدا می کند و به اذن خداوند سلب تاثیر از اشیا میکند و خواص

اشیا را بر ضد انقلاب میدهد مثلاً یکی حنظل را به یک نظر شرین میکند و خربزه را تلخ مثل حنظل میکند لیکن سنگ را نمی تواند خربزه و انگور کند نفس پاکت قوی تر به اذن خدا تغییر ماهیت میدهد سنگ و خاک و ریختن و غیره را خوردنی میسازد نفس قوی تر مرض ها را از بدن مریض دفع میدهد نفس قوی تر کوروشل را معالجه میکند نفس قوی تر دیوانه را معالجه میکند نفس معتدل و مصفی تر مرده که تازه سرد شده باشد بزحمت زنده میکند مانند حضرت الیسع پیغمبر که بالای دهن مرده دهن خود را می گذاشت و متصل میدید تا خون منجمد آن مرده پس سیلان نموده به دور می آمد و دل و جگر مرده که منبع نفس نامیه و حیوانی است گرم می آمد و دل حرکت پیدا نموده سو فارهای تنفس را باز می کرد بعد بسوی آسمان گردن کج نموده دعای کرد موکلین قوه جاذبه عزرائیلی به اذن خدا روح مرده را واپس نزد بدن میت می آوردند روح چون اسباب خود را مکمل و ماشین خود را چالان میدید به بدن تعلق تدبیری گرفته مرده زنده می شد نفس قوی تر مسیح به یک اشاره دست جوان مرده را به استدعای مادرش زنده میکرد و آن مرده چهار فرسخ هم دور بود از جایی که عیسی بود و تاثیر نفس مسیح بر گیل تاثیر نموده به اذن حق خفاش خلق شد ولی چون بحسب ظاهر آن مخلوق بدست عیسی صورت گرفت و بیم غلو مردم

بود در باراه مسیح فوراً مسیح در نزد مردم اقرار به نقص خود نمود
فرمود یا دم رفت مقصد برایش قرار ندادم باید غذا را از دهن خود
بخورد و فضل را نیز از دهن دفع کند و نیز روز کور است و در شب
بینا با آن هم در باره اش غلو نمودند با این قوت و اعتدال نفس عاجز
شد از درست کردن خاصیت انسان که یک نفر بد را بجنبه نظر
خوب کند هدایت مخلوق را به همان موعظه و معجزه اجرا می کرد
چرا که مواد و قوه های جاذبه و دافعه و موکلین روحانی و عقلانی در
ظاهر و باطن زمین و جو هوا و کروات و فلکیات الی صدره المنتهی
که آخر ترین سلطه عقل فعال است موجود است انسان های معتدل
و نفوس طیبه قوی خواه فرمان ماموریت را داشته باشند مثل
انبیا و خواص نداشته باشند مانند اولیا بدرجائی که در فوق فهمیده
شد هر کدام حکم بر موکلین عقلانی میکنند و موکلین قوای جاذبه
و دافعه مربوطه اختیار خود را می کشانند و قوه های جاذبه مواد
جوهری اشیاء را که به اختیار ایشان است جذب و به موکلین دفع
و تحویل میدهند و موکلین به اولیا می سپارند و این همه کش مکش
به طرفه العین صورت گرفته بدست نبی یا ولی ظهور میکند جمیع
معجزه انبیا و کرامت اولیا ازین قبیل است خداوند مسبب الاسباب
ابا دارد که مجرای امور را بدون اسباب صورت دهد از ناله صالح
تا خفاش عیسی بهمان گونه میباشد که فهمیدی . مسیح فرصتی که

آسمان میرفت فرمود ایها الناس کورها و کنگکها کورها و زمین گیر هارا درست کردم و مرده های قدیم و جدید را زنده کردم به اذن خدا و لاکن خیلی مایل بودم نفتم آن قدر صاحب تصرف شود که یک احمق گمراه را به یک نظر ولایت دانا و بصیر بسازم بحر سوار اور تسلیم نتوانست انتظار شتر سوار فاران و سید داماد را داشته باشید من به انها تن دادم و ایمان آوردم شما هم بانها و اشان ایمان بیا و رید تا هلاکت نشوید. و بنده اسباب معجزه و کرامت را در چهار سطر اخیر صفحه ما قبل که اجمالا اشاره کردم به امت حضرت خلیل خداوندشان داد در قصه چهار مرغ که گوشت و استخوان مرغ ها را حضرت خلیل کوید و با هم دیگر مخلوط و حل نمود و به ده گوه مکه تقسیم نمود و بعد صد از دهه دیدند فضا پر از ذرات شد و یک ذره از ذره دیگر جدا شده تن های مرغان پیش دست خلیل علیه السلام درست شده و به سرهای خود ملحق شده زنده شدند همان طور شدند که بودند (ربی اونی کیف تحیی الموتی) تا که ذلک یحیی الله الموتی رجوع شود به تفاسیر اگر طالب تفصیل باشند. حضرت صادق علیه السلام هم همین معجزه را به زرد اصحاب عملی نمودند. مسیح حق داشت اظهار عجز نماید چون قوه نفسی از زمین تا انتهای ملکوت اسفل بود اسباب و مواد هدایت فوری نظری در آنها پاشیده نشده بود چرا که نقض غرض شده بعالم تکلیف و فعل و اختیار

صدمه میرسید زیرا که پیغامبران بسیار مجد ندبه هدایت گمراهان اگر به نظربوت و ولایت می توانستند فوری یک نفر را هدایت کنند نوح علیه السلام فرزند و عیال خود ولوت (ع) عیال خود و موسی (ع) قارون ذی رحم خود عیسی علیه السلام یک نفر خواری خود را هدایت نظری می نمودند اما اقواترین و عادل و اصفا ترین عالم امکان حضرت محمد ختمی مرتبت صلی الله علیه و آله که از تخوم زمین تا انتهای اعلا علین و فوق آن یک میدان سواری سمه علمش بوده و هست تیره ترین مکلفین را به یک نظر منقلب و مؤمن نمود که فرمودند من شیطان خود را غالب شدم و مؤمن نمودم به هر کس مصلوم است که ابلیس اقواترین ابالسه را در کفر و طغیان برای زحمت حضرت ماموریت داده بود و همچنان صاحب ولایت کلیه سلطان اولیا علیه السلام با یک رفیق مصاحب خود به راهی عبور می نمودند پسر برادر رفیق مولا که خیلی خیره سر و معاند بود از طرف مقابل می آمد و مواجهه شدتند تندبه امیر المؤمنین نظر نموده متکبران گذشت و سلام نداد عمویش خجل شد و مرگ خود را بدل از خدا خواست مولا به ضمیر رفیق خود ملتفت شد فرمود خیلی خجالت کشیدی عرض کرد گاش می مردم فرمود در ستمش کنم عرض کردز هی سمادت به یک نظر خاص جوان دوبده به پای مبارک مولا افتاده از خوبان شد و نظر مبارک حضرت رسید

الشهداء عليه السلام زهير بن قين را در راه وسي نفر جاسوس ابن سعد را در شب عاشورا و حر شهيد را در روز عاشورا نیز همان طور نمود.

فصل دوازدهم

جناب میر غلام علی شاه به يك نفر قوی النفس از مردمان عامه سرد چار شده بود که دارای جمیع علوم غریبه بود که يك عمری از حکما و مرتاضین هند و سند و بنگال فنون عديده از تسخیرات جن و مسمر بزم و مغیاطیسم و تسخیر کواکب و هر کالی که در هند وستان بوده اخذ کرده بود و ما فساد احمد شاه سلطان مقتدری را مرید خود ساخته بود و احمد شاه هم مراد قرصی بود و شخص زود باو رو صفت عنصر هم نبود که زود اسیر کنند کسی شود وقتی که سخن چينان توانستند جرئت کنند و به شاه اشکال کردند که میر غلام علی شاه جوان و جیه را چرا حرم سرامی برید آتش و پنبه را يك جاميکني سر کرده سان همان شخص قوی بوده و جعبه آتش و پنبه ارسالی میر غلام علی شاه که بحضور شاه رسید شخص مذکور که مرد گاهی بود جمیع آزمایشات فنی که در منتهای قوه معلوماتش بود بخرج داد فهمید که آتش و پنبه عادی میباشد قوه جاذبه و لایت ذریه پیغمبر سلب تاثیر را از آتش نموده که پنبه را نسوزاند انصاف

کرد و به احمد شاه گفت این کرامت است شاه را ابر داشته نزد آقا بر دو عذر خواست آفرین باد به او جهل مرکب نبود آن شخص شریف میافقر الله نام داشته در شکار پور از دنیا رفته قبه و بارگاه عالی دارد - آقا میر غلام علیشاه واپس به دکن تشریف برده بقیه عمر را آنجا گذرانیده بر رحمت خداوند واصل شده حسب الوصیت جنازه اش را قندهار آورده به محلی که خود آن بزرگوار در زنده گی تهیه نموده بود دفن نمودند و ریارتی پناه قندها رشد و اکثر اعیان و اشراف و علماء و سادات بمروار ایام هم در آن تکیه مقدس بمجوار آقایی موصوف دفن شده اند که اگر تحت الحماص زیارت میر غلام علی شاه واقع نمیشدند هر کدام مزاری علحده زیارت گاه خاص و عام میشدند ما فندعلی اصغر صاحب خاص آقایی موصوف که از شاگردی خدمت آن بزرگوار در خواص سوره ها و آیات قرآن خیلی بلند رفته بود که اگر یک نفر اسب سوار از پشت دیوار زیارت از اسب خود احتراماً فرود نمی آمد و همچنان چسبیده سواره می گذشت علی اصغر به انگشت شهادت اشاره می نموده و آیه می قرائت میکرد آن سواره ناگهان از اسب بر زمین می افتاد - علی اصغر صاحب بعد از میر غلام علیشاه خلیفه و جانشین بود از دنیا رفت و به سرداب به جوار خود دفن شد و اولاده علی اصغر صاحب در قندهار مشهور به صاحب زاده میباشند -

و یکک قبله زمین وقف زیارت مذکور از طرف سلاطین سد وزانی
مقرر بوده درین سال ها عمرانات شده زیارت بدون وقفیات مانند
و نیز دفن است دران مزار آقا میر تقی شاه مرحوم که از بزرگمان
دین و صاحب نفس قدسیه زکیه بود و همچنان جناب آقا میر مهدی
شاه آقا که به عصر ما بود و از خوبان روزگار و اجله سادات بود
شبی که از دنیا رفت شخصی از خوبان محله تو بخانه رها نمود که
صفوف ملائکه از آسمان الی منزل اقاصف اندر صف برای تشییع
چنانچه آقا آمده جنازه آقا را صلوٰۃ گریان به آسمان بردند - به یادم
آمد میر - تقی شاه مرحوم در لب جوی شاه دفن است و با فضلی
که داشته گمان میکنم شهید شده و شاید میر مهدی آقا بهلوی پدر
دفن باشد و گر نه بمزار میر غلام شاه خواهد بود و نیز دفن است
در تکیه میر غلام علی شاه مرحوم میرزا محمد که بر علاقه
علم و فضل ظاهری در اخلاق و حکمت عملی در عصر خود شاخص
بود و بزرگواری بس صابر و قانع و فقیر و فقیر دوست بود شبی در
عالم رها مرحوم سید میر ابراهیم را که نیز از جمله اهل منبر و آخند
اطفال بود خواب دید در محبس برق غمگین نشسته از او سوال
نمود چرا محبوبی فرمود جدم امیر المؤمنین از من حساب چهل یکک
میخواهد از خراب پیدا رشد و تعمیر نمود که سید میر ابراهیم
شاید از پرهشانی پول زکات نقدی که به او داده اند بفرا برساند .

بصرف خود رسانیده و چون سید زکات واجب را نمی تواند بخورد
بعد از مردن در برزخ به عذاب است از خواب به بسیار وحشت
بر خواسته مدت هشت ماه بر خود و اهل و عیال خود ضیق گرفته
هر چه بدستش می آمده به نیابت سید به فقرای مستحقین زکات
میداده و خود بقوت لا یموت گذاره می نموده تا بعد از مدت شبی
در عالم ربی دید سید میر ابراهیم را شادان و بر تختی نشسته کتابی
فزدش گذاشته و قلمی بدستش و اظهار ممنونیت کرد از اخفد ملا
محمد مرحوم که اینک به مساعدت تو باقیات من همه تحویل شد
و اینک بحساب خود و ارسی کردم چیزی باقی نماند فرمان ازادی
من از حضور امیر المؤمنین علیه السلام رسیده فارغ و آزاد شدم خداوند
جزای خیر به تو بدهد. آخنها و وکلا در هر جا هستند بدانند که
خداوند لحاظ احدی را نمی کند و پول و جواهرات امانت است که
از اهالی بدست شما میرسد باید به اهلش بر سانید و در اقتصاد خود
ها سعی بائید از حدزی خود تجاوز نکنید که هلاک میشوید
الحاصل ملا محمد مرحوم در عهد خود سر آمد خوبان و در اخلاق
حمیده کم نظیر بود و نیز در تکیه میر غلام علی شاه سید اشرف
مرحوم که فقیه خوبی بود و یک اندازه علم کلام هم خوانده بود
وفی الواقع سید مذهب کاملی بود دفن است و مرحوم حاجی صمد علی
خطیب و روضه خوان عصر خودش و مرحوم آقا سید محمد روضه

خوان هرانی نیز دفن میباشند و درین سالها قاصد محمد مشهور به دیوانه بر حمت خدا واصل شد و در تکیه موصوف دفن شد مدت پنج سال است که مرقدش زیارت گاه خواص و عام است قوه مکاشفه و خوارق عادات او مشهور و معروف بحد توأتر است و برادران عامه اعتقاد کاملی زیاده تر از ما بجنازش دارند - زیارت کابلی شاه در راه معسکر واقع است خیلی جذاب و با افر میباشند سوانحی از ترجمه زندگانی او را سعی نمودم بدست نیامد چون ذریه اش در قندهار وجود ندارد یک نفر مؤمن ثقه حاجت مهمی داشته و برای توسل بحضرت ابو الفضل علیه السلام بحکم استغاثه زیارت کابلی شاه را برگزیده مدت یک هفته متوالی یومیه زیارت مشرف شده بعد از حمد و سوره خواندن مشغول توسل به ابو الفضل العباس علیه السلام میشده و آن توسل خیلی مجرب است لیک برای مهمات امور شرع باید خوانده شود از برای امورات جزوی و زود زود خواندن خطر و سنگینی دارد طریقه توسل - یک صد و سی و سه دفعه در یک مجلس قرائت شود یا کاشف الکرب عن وجه الحسین علیه السلام ا کشف کربی بخق اخیک الحسین علیه السلام - در ظرف یک هفته حاجت آن مؤمن بر آورده شده و نیز در عالم ربای صادقه دیده که از جانب کابلی شاه قاصدی برود منزلش آمده چند دست لباس جدید مکمل برای او آورده و بیغام کابلی شاه را چنین آورده

که آقای وحیدی هلام میرساند و خیلی متشکر است و این ها را
 برسم هدیه و سوغات برای شما فرستاده ازین ره یا جلالت قدر
 صاحب مرقد معلوم شده وحیدی لقب یا تخلص شعری آن جناب
 خواهد بود و از حسن اتفاق تاجر خیری از عامه صورت قبرش را
 بلند و دور قبرش دیوار مشبکی قرار داده و نیز مسجدی پهلوی
 قبرش درست نموده ملا امام و مؤذن و حجرها برای نشیمن اخذ
 و محل درس اطفال قرار داده - چرسی ها باقلیان بزرگ خود
 قرار نموده اند زیارت بابا سید حسین عرب رضوان الله علیه از مدینه
 منوره در قندهار تشریف آورده در کلات سوری و معنوی ممتاز
 بوده و در بند و ورود بر خورده به شخص کاملی دارای علوم غریبه
 از مردمان عامه و گمان می رود ملا شال باشد چون نامبرده از
 بنگال علوم شعبده و نیرنج را اخذ نموده و شهرتی کامل داشت
 و بحضور آقا سید حسین به دیوار سوار شده حاضرین را چنان نمودار
 کرد که دیوار زیر پای میبود بعد آقای موصوف را وادار نمود
 ناچار به دیوار سوار شده به کرامت دیوار را واقعا از جا کنده
 دیگر جا استوار نموده و فرمود خداوند تبارک و تعالی مواد جواهر
 اجسام را به کف کفایت ما قرار داده و قوای جاذبه و دافعه را
 برای ما متشخر نموده و نفوس فعاله را مطیع ما قرار داده و ما سادات
 را به کثرت نفوس برگزیده و ما را مبتلا و سرگردان نموده

که در هر کجای دنیا پراکنده شویم و شما را به ما امتحان نموده که عرض اجر رسالت که مودت ما هست شما امت به ذویه پیغمبر خود چه میکنید بدان شما ما را مقتول و مسموم می کنند خوبان شما به نیرنگ و شمعده میخوانند ما را زبون کنند ملا شال با حاضرین بحضور آقا پوزش نمودند که الحق تصرف در کاینات و ولایت تامه مال شماست با با سید حسین در قندهار ازدواج نموده صاحب اولاد شدند و هم محبوب دلهای عامه و خاصه گردیده زنجیر درب خانه اش را عبور کنندگان الی زمانفا هذا می بوسند اولاده اش در شهر و بیرون زیاد است و برحمت خدا واصل شده مرقد مبارکش مزار خاص و عام گردید و نیز قریب سمت غربی شهر زیارت سید حسن پیر آوار سادات جلیل است از توسل به مرقدس فایده ها برده شده و ساداتی از طریق عامه منسوب به ایشان است بنسبه هم متوسل شده زود نتیجه گرفته ام و خداوند توفیق داد عمارت مغروبه او را بچند نفر اهل خیر درست نمودم فصل سیزدهم پایان اسر مگردک ۶۴ ساله با قازه مریدان از جنس کودکان در او اخر فصل ششم قارئین مطالعه فرمودند که کودکی شصت و چهار ساله بوسیله آهن ربای بزرگ کودکان را مرید خود نمود اما این پیری و مریدی یکت روز بیشتر دوام نکرد فردا پیر بطمع آجیل منتظر نومریدان بود که به ناگاه کودکان

بای کوبان هیاهو زنان بدست هر کدام یک یک عدد آهن ربای
 یک شاهی قیمت کوچکی و به کف دست هر کدام یک یک میخ
 یک انچه و بدست بعضی سوزن رسیدند به ناخن های خود
 بطور یسختند طرف کودک شصت و چهار ساله اشاره که غافل
 و سوت زنان آهن ربا های خود را مقابل میخ و سوزن های کف
 دست خود نموده قوه مغناطیس آلات مذکور را جذب می نمود
 خنده های متوالی شان سوهانی بود که سر اژهای نفس رجیم را
 سائیده و براده نمود و پس مثل کرم ضعیف شد بچه خناس مادر را چنان
 دید مرض خناق گلوگیرش شد هیئت جاسوس شیاطین میسار
 عبوری کردند مار آتشین حب جاه را قریب الموت یافتند مانند ولوله
 کج بختان بچوش و خروش آمده تلگراف دهای متوالی به وزارت
 بهداری زدند دکتر های حافظ دست کول های خود را از قرص
 های لجاجت و سوزن های حمیت جاهلیت و لاستیک رنگی بند کنند
 مکرر و فریب و قاروره های شربت های مقوی عجب وریا مانند
 کیه دین فروشان مملو نموده آمدند وقتی رسیدند نفس آخرین بچه
 خناس بود که باین جمله مختصر قطع شد ما را با معلم اخلاق چه
 کار بکس های مملو از دوا ی شان چون عبادت ریا کاران خفتی ماند
 تا باز به مصارف لازمه بازاریان نیم متدین برسد - نیم مذهب
 ازین مظهره غریب مانند چرخ میفلس بچرخ فرسوده و نیم

پولدار بنك خورده و تریاکی نا دار چای نخورده گیج و مبہوت مانده بود به خود آمد مانند فاسق مختصر خود را غرق لہ خجالت یاقت لطیفہ^۱ فرشتہ رحمت را دید با گریبان دریده و روی خراشیده اورا خطاب میکنند چه طور حاضر شدی کہ کودکان بلا تکلیف پشت به قرآن مجید کہ به طاق مقابلت گذاشته بود نموده دہشت و پابت را می بوسیدند مراعات قرآن را نکردی و میدانستی قصف کمتر کودکان سید و ذریہ محمد و علی و فاطمہ علیہم السلام میباشند چرا تعظیما لا بائہم دست ها و پاہای خود را از بوسیدن شان جمع نکردی به کفارہ این غفلت اولیای اطفال را یک جا نموده باب معرفت علمی بروی شان باز کن - مجلس اولیای اطفال تشکیل شد نیم مہذب عرایضی چند بحضور شان عرض نمود آقایان اقا زاده گان راجع بہ تخت بلقیس کہ بہ یک طرفہ الامین از صبابہ بیت المقدس رسید از بفرہ برہان فعلی خواستند من کودکانہ بوسیله مفتاحیس بزرگ ایشان را قانع ساختم لابد بہ طبع کودکی مراجعہ حضور شما بہ بزرگواری معرفی نمودند شما اول دربارہ ام گہان بد بردید سوہ ظن سرور بن گناہان است دوم عجلہ نموده بدون تحقیق اطفال خود را بر من اگری نمودید تعجیل کار شیطان است و توبہ این نمودن یک پیر مرد سالخورہ برای جوانان و کودکان مسبب کھی عمر است - آن جوانی کہ بی ادب باشد - گریہ پیری رسد

مجب باشد سوم به قید اولادهای خود صدمه شدیدی وارد نمودید
 برای امروز آهمن قناعت شان به برهان فعلی کفایت بود تا به و شد خود
 رسیده تمیز بین کرامت و فنون رامی نمودند چهارم اگر زود زود برای
 ساعت گذرانی اولاد خود بازیچه ها خریداری نمی نمودید
 بازار مجسمه فروشی بطور مامله صحیح رونق نگرفته خانه های
 ثبات خانه نمی شد حضار عذر خواهی نموده گفتند تمنا داریم
 ما کودکان چهل ساله و پنجاه ساله را راه نمائی کنید و اطفال ما را
 دو مرتبه ما را دو مرتبه عقیده مند فرمائید - طفلان را حاضر
 نمودند - معلم خطاب کرد نور دیده ها از شما عفو می طلبم که گذاشتم
 ساعتی دست و پای مرا ببوسید و این غفلت من از اثر لقمه های
 چندی است که عظم حرام و شعورم شبیه ناک میدانست نفس غالب
 شد تاویل بر مباح نموده خوردم يك روز مرا ابلیس افسار کرد
 بچپ جا و عجب و غرور انداخت لله الحمد حرکات شما ولو برای
 شما خوب نبود مرا از خواب غفلت بیدار کرد بیاورید مغناطیس
 های خود را همه آوردند گفتم بروید بازی کنید چند دقیقه
 بعد بیاوید رفتند شیشه دوائی ابکین از جیب خود کشیده بحضور
 پدرهای شان آهن رباها را آبداری کردم پسرها آمدند گفتم من
 به سوزن و میخ های شما حکم کردم که دیگر اطاعت آهن رباهای
 شما را نکنند کودکان متحیرانه مغناطیس ها را گرفته میخ

و سوزن های خود را مقابل می نمودند جذب نمی شدند حتی آلات مذکور را به آنها وصلی نمودند پس می افتاد حیران شده به پدرهای خود گفتند ما گفتیم این بزرگوار صاحب کرامت است تمنا کردند حکم بفرمائید که بار دیگر آلات ما اطاعت کنند کودک شصت و چهار ساله گفت بچشم بروید بعد بیائید رفتند شیشه دیگری از جیب کشید بر مغناطیس ها مالید دواى معجون شکلی را اطفال آمدند مشغول کار شدند دیدند مثل سابق آهن رباها سوزن ها را جذب کردند باز آمدند که دست و پای معلم را ببوسند نگذاشت گفت بروید درهای خانه ها را قفل کنید تا تماشاى دیگر بشانان بدم یک سره دویدند قفل ها پیدا کرده درها را قفل زدند معلم به کف دست خود معجونى مالید پسر ها آمده انتظار تماشا را داشتند معلم بر خواست جمیع قفل های آهنین را باز نمود یک قفل از برنج بود معلم نزدیک گرفت آنها هم تکلیف نکردند پدرها از پسر ها حیران تر محقر مانه به معلم میدیدند جرئت بوسیدن دست او را هم نداشته معلم گفت ایها الناس میان فنون و معجزه فرقى نیست هر دوازده او مواد موجوده طبیعت ظاهر میشود - لیکن صاحب فنون به درس و بحث و تجربه و ورزش محتاج است و نیزه قدر ماهر باشد عاجز میشود - اما پیغمبر و امام و اولیا علم شان لدنی است و عاجز نمى شوند آب شیشه اول آب پیاز و سیر بود که من قبل از حتم

دوخت رقیل با آن جست و خیز بجای خود میخ میخود تا آن گوسفند آمده و او را میخورد هر گوسفند بدشت ده بیست دانه رتیل میخورد بین حضار و نفر شبان ایستاده شدند صد از ندلی آقا گرگت هم مقناطیس دارد خود را به گوسفندی مالد و پیش شده می رود گوسفند از عقبش می دود تا بجای خلوت گرگت ایستاده می شود پیچاره گوسفند مجذوب بدهن گرگت خود را مثل سر سپردن مرده نزد همی سپارد صیاد ایستاده شد جناب آقا واجب العرض هم هر کدام با شکاری ها که یکصد دانه آهوا را شکار کرده و کشتیم میرکن می شویم. کودکت ۶۴ ساله به علم تازه می بر خورد به مجمع البحرین طریحی وقاموس و صراح و غیات اللغه مطلع بود لیک میرکن را نفهمید. سؤال کرد آقای شکاری میرکن یعنی چه. صیاد کم حافظه بود دوازده مرتبه اسم مقناطیس را شنیده در یک مجلس لیک یاد نگرفته گفت همان آیه را که شما میخوانید. میرکن آهوی دونده را بفاصله بیست قدم صدا میزند بایست فوراً ایستاده تسلیم میشود. مارگیر به نطق آمد آقا اگر چه افسون های ما مقناطیس نیش های گرنده است ولی چند مار و عقرب را که گرفتیم خورد ما مقناطیس شده به افسون محتاج نمی شویم. کاسب صحرا گرد گفت آقا سگ های خیمه نشینان بیابان هم عروشان انسان را بجا خشک می کند. مجلس بس غریبی بود مقناطیس مقناطیس خود مجلس مقناطیس شد کودکی صدا زد آقا لهجه آخند ظالم اطفال

یکت قسم مغناطیس است که هم جاذبه دارد و هم دافعه . به یک صدای درشت دهن مارا بهم دوخته لب های مارا خشک میکنند از یک طرف قوه ماسکه مارا از بین برده ازارهای ماسرطوب می شود کودک و هواسی بر خاست و گفت از مغناطیس کرو حوض هیچ مغناطیس پرزور تر نیست تاریخ دان سری جنبانیده گفت بلی مغناطیس یاقوت نزد هشام بن عبد الملك بوده که بقوه جاذبه اش انه گشتر یاقوت خود را از دریا کشیده و مغناطیس سنگ ربا هم هست و مغناطیس مرض یرقان را پرستو ک می شناسد اگر کسی احتیاج شد چوچه های پرستو ک را به زعفران زرد کنند ما در شان قیاس می کنند به مرض یرقان مبتلا شده اند میرود از سواحل دریا سنگ زردی ربارا پیدا کرد، به آشیانه می آورد سنگ را برداشته دفع یرقان را بنائید و نیز مغناطیس موی ربا هم هست . سلمان ریش تراش از جا بسته آقای مورخ دخیل توام موهای درشت صورت جوانان و میانه سالان کسبه موص یعنی ها کی های صرا زود زود کنند می کنند این که بجهنم اجرت زیاد میدهند لیک طلبه های ۲۵ و سی ساله نمره یک و نمره دو و نسبتا متقیان شان نمره ۳ و ۶ ریش هارا نودم مکینه میکنند و طلبه های و سواسی سرهای خود را مکینه میکنند مباد اقیامت شان نوشته خوبی ببینند اجرت کم میدهند مکینه خریدن پدرم را در آورده آن سنگ مور با کجاست مورخ . آن سنگ

از جمله مال‌های بختیشوع طیب بوده که متوکل عباسی او را کشت و اموالش را ضبط نمود و خاصیت آن سنگ را فهمید و خیلی مسرور بود که از حدت دم پاکی و کشف نوره فارغ شده بود غلام بختیشوع از روم برای متوکل نوشت که چون خلیفه بر من لطف نموده مرا نکشت می‌خواهم خدمتی کنم آن سنگ را در شب اول برج میزان که ستارهٔ شعرا طلوع می‌کند بین خون میش بگذارید تاثیرش زایل می‌شود. متوکل فریب خورد و همان طور نمود اثر آن سنگ زایل شد مغموم شد. مفسر از بین حضار صدا زد بی‌به عهد هبوط آدم که هیچ اسبابی نبود آدم و اولادهايش به همان سنگ‌های مغناطیسی هر جنس رفع احتیاجات خود را می‌نمودند. جن گیر گفت تمام جن هر یک به اندازه وجود خود قوه جاذبه دارند و ختم و تسخیرات ما جن گیرها مغناطیس آنهاست. نیم مذهب صدا زد که آن کسی که به علم اخلاق خود را کامل معتدل کرد خودش مغناطیس کل مغناطیس‌ها می‌شود اگر معتدل به جن‌هایی که به بیست سال زحمت ایشان را مسخر کرده‌ای حکم کند ترا کتک می‌زنند. بالاخره مدار زمین و جمیع کواکب در بین فضا و خط سیرشان و صعود و هبوط و انقباض و انبساط دور افلاک و شمس و کهکشان‌ها و دور آنها همه مغناطیس و تشکیل اجزای عالم امکان مثل دایره موهوم نارجواله از قبض و بسط آنها فائز صورت می‌گیرد این است که دنیا ثبات

ندارد وفاتی است وزنده گانیش لهُ و لعل و متاع غرور است . اگر روح یکتا نفر را مغناطیس قوه‌های عزرائیل قبض نکند جمیع کوه زمین را با اهل و فلک کش خراب میکند همین طور مغناطیس هارا بالا بیر وقوه‌های عالم ملائکه را تا صور اسرافیل در سماء العالم مجلسی و سایر کتب اخبار مطالعه کن عجز عالم امکان را خواهی فهمید العظمه لله مجلس مغناطیس چون به پایان رسید دو کودک کت دو سخن خنده آورد اندوختند . کودک کت قندهاری از ساعتی که شنیده آب سیر و پیاز تاثیر سنگ آهن ربا را زایل میکند به خیال شکستن طلسم غار جمشید و شمشیرهای دو ارش که از اثر نصب چهار سنگ مغناطیس به اطرافش که به حکمت معینه فنی نصب شده . افتاده صدا زد بابا من انشاء الله رفقای دلاور پیدا میکنم چند بوطل آب سیر و پیاز می برم شمشیر غار را فتح میکنم . پسر هوشیاری گفت که خدا را شکر میکنم که کودک کت شصت و چهار ساله را یکشنبه روز شیطان افکار کرده بحب جاه انداخت که به کفار و قوبه اش چنین مجلس فنی و اخلاقی باز شد . خدا کنند باز به گیر خناس شبانه روزی بیاید که ندامتش مجلس دیگری را فراهم آورد . پسر که خدا گفت بعد ازین من معراج السعاده خوانده عمل میکنم تا گفتم فاتح خیر شود تاچه رسد به ثواب .

فصل چهاردهم

در بیرون دروازه شکار پور قندهار زیارت^۱ ملا دوران از برادران عامه میباشد هفتاد سال قبل از دنیا رفته مرد صاحب حال بوده خود را به دیوانه گوی زده کشف داشته مردم فیت میکردند مانند فال فلان حاجتم روای شود یانه بعضی را بد شنام جواب میداده واز مافی الضمیر اطلاع میداده ودر یک کیلو متری بین دروازه کابل وشکار پور زیارتی است مشهور به شن غزی او برادر یاعمو زاده خواجه عبدالله انصاری میباشد^۲ نخب او به ابو ایوب اقصاری (رض) میرسد زیارت^۳ مذکور مقبول عند الفریقین است در قریه ده خواجه مرقدسید علی^۴ اصغر شاه که به برادری میرغلام علی شاه معروف است میباشد پهلوی مرقدش قبر خواجه صاحب که یک قریه وبیک نهر بزرگ در قندهار به اسم او معروف است وخواجه موصوف از جمله چهل خواجه که از مشهدهمقدس الی قندهار واطراف دقن میباشد^۵ و عامه و خاصه از زیارات شان استفاده میکنند وبنده اسم چند نفر را که بشرف زیارات شان رسیده ام از قندهار واطراف ذکر میکنم - خواجه ملک در پنج کروی

شمال شرق قندهار در جلگه ارغنداب - خواجه عاقل و خواجه کامل در قریه مناره ارغنداب خواجه نيسوار که سابق ذکر شد - خواجه احمد نوغان بین گرشک و - وزاد بدن خواجه احمد هم سالمست در کتاب تحفة الکرام شرحی دارد - خواجه بیستار و خواجه الفت در توابع گرشک - در بیرون دروازه بردرانی حضرت جی با با اولاده امام مجدد الف ثانی (ره) تکیه و بارگامی دارد از سر هند شریف قندهار تشریف آورده - از زیاراتی که در عصر زنده گی نویسنده ظاهر شده - مقابل زیارت میر غلام علی شاه قبرستان عمومی بوده بمور ایام خاصه که قلمه خراب و بر وسعت شهر افزوده شده قبور پامال و بعضی آبادی ها شده ضمنا چند کوره کچ و اجر پزی درست شده و بکار انداخته شده یکی ازین کوره ها مشهور شد که از سه سمت کچ و خشت و آهک پخته میشود و از یک سمت آتشی اثر نکرده مصالح خام میآید بعد از سه می و تفحص صاحبش مجبور شد یک ربم کوره را خراب و زمین را کاویده لحدی ظاهر شده مرده سالمی که کفنش خراب نشده در بین لحد بود بعد ظاهر شد از سلسله کلاتر مهدی مرحوم بازار هرات امت مردز رگر با خدا و متقی و منزوی بوده عیال اختیار نکرده به دالان منزل کلاتر روی سکوی مسقفی زنده گانی بی کرده هفته یک روز کاسی میکرده انگشترهای برنجی میساخته و می فروخته قوت شش شبانه روز خوردن آن خشکی و چای

و شکر مہیامی نموده نان کسی را نمی خرورده شب و روز به عبادت مشغول بوده سورہ مبارکہ یسن و ردائمی او واشکک متوالی از چشمانہی جاری بوده شاید اسم او نجف علی یا محمد جعفر بوده حالا زیارتش مزار خاص و عام است - و نیز در ان حدود سابقا تکیہ بودہ مشہور بہ تکیہ تاج علی دو قبر متبرکی بودہ بنام آقا و بی بی - و ایشان زن و شوہری بودہ انداز سادات دکن کہ ہر دو صاحب کرامت و از اجاہ سادات سلسلہ سید تا جدار بودہ اند یکصد و سی سال قبل در وطن خود حیدر آباد در عالم رمیا دیدہ اند کہ بروید قندہار و از انجا بہ گرشک از مال شخصی خود گنبدی بالای قبر مبارک سید محمد تا جدار بنا کنید ایشان بنا برہای صادقہ مال زندہ گانی خود را احراج نمودہ دوازده ہزار روپیہ کلدار با خود قندہار آوردہ گرشک رفتہ اند کورہ خشت و گچ درست کردہ بہ مدتی گنبد موجودہ مزار سید تا جدار را درست نمودہ اند و قصد داشتہ اند کہ متوطن گرشک شوند موافقی بر خورده قندہار آمدہ قریب مزار میر غلام علی شاہ بہ تکیہ تاج علی مشغول عبادت شدہ اند تا از دنیا رفتہ ہا انجا دفن شدہ اند و ان تکیہ مشہور بہ تکیہ بی بی و اقا شدہ در این عصر کہ قلمہ شہر برداشتہ شدہ عمرانات رونق گرفت تکیہ مذکور جزو مکتب شدہ و نظر بہ بعضی اثار کہ از ان قبور ظاہر شد از محو شدن محفوظ مانندہ در وسط

مکتب بطور صافه مربع مستطیل درست نموده اند و نیز قبر میر اسماعیل شاه مشهور به اقای جولانی که در سنه ۱۳۳۷ قمری در اثر حادثه ای شهید شده در آن حدود محجری بنا شده مزار حاجت روائی است سید موصوف شصت سال قبل از غزین قندهار آمده با رهای بزرگ علف را بردوش نموده بعد از مدتی علف را به خریطه های کرباس و مملو از کفش کهنه و جدید و کلاه های در از باب انزمان از کهنه و نو و نان خشک و اشیاء متفرقه مبدل نموده بار سنگینی همیشه بردوش می نهاد غالب شب هادر بیرون شهر به تنهایی بسر میرده بارها جا مره و او باش نصف های شب بطمع لخت کردن و استفاده ظالمانه خود را بشید میرسانیده اند و به ظهور و بروز کراماتی ترسیده فاکام می شدند و مستحق ظن درهای شهر که شب در پی بستند و اقا بیرون شهر قدم میزد یکباره سید را میان شهر میدیدند بنده نویسنده در حدود سن ده سالگی بودم بمنزل دائی خود دیدم نصف شب آقا آمده بخانه بیرونی مهمان خانه بار خورد و انداخت و آب طلبید من و بسر دائی هم سن بودیم آب بردیم با خود زمزمه داشت - کودکانه با بسر دائی گفتم چیست کرامت این سید مسائل دین خود را یاد دارد یانه علم الله و شهد اندران شب خواب دیدم نزد اقا به سراچه نشسته ایم و ما را از غوامض مسائل فقه درس میدهند غرض کراماتی را که برادران عامه از او

دیده و نقل میکنند با این که میدانستند از خواص است و صالحه و مصلحه لازم دارد بفاصله مختصری در شمار غربی مزار میر غلام علی شاه مرقد شهدائی است که در هجوم کفار شهید شده اند گنبد شان در این عصرها از آهن چا در درست شده و نیز بیرون دروازه هرات هم چنان قبور شهدائی است که از دست کفار شهید شده اند درین عصرها گنبد کاشی و منظره با صفائی است و در جنب جاده دروازه هرات رو بسمت جنوبی بیخ و یک نفر شهید است که بمحاذئه سنه ۱۳۳۷ در یک گودال دفن شده اند صورت یک قبر است که حالا در وسط جاده پیاده رو پهلوی نهر کوچکی واقع شده و شخص خیری صندوقی مشبک بالای قبر نهاده عامه زیاد تر از خاصه کراماتی از آن قبر دیده اند شمع روشن میکنند و فاتحه میخوانند در کنار قلعه دروازه کابل زیارتی است مشهور به یکه خاک که دو زمانی که قلعه قندهار را درست می کرده اند سه دفعه دیوار سور به آن پهنآوری بسر میرسیده و خرابی شده مباشرین عاجز مانده رجوع به علماء و روحانیون نمودند یکی از خوبان رأی داده بود زمین را حفر کنید شاید بنده خاصی دفن باشد اگر چنان بود احساس سور را قدری دور از قبر بر پا کنید و لو مخیل قانون مهندسی باشد به رأی مذکور عمل نمودند همان طور هم بود لحد را باز نکرده صورت قبری درست کردند و دیوار قلعه را دو ذرع دور بنا نهادند و بسر رسید درین عصر که قلعه از غالب اطراف شهر خراب شده قلعه مجاور قبر

را خراب نکرده اند همان کجی دیوار قلمه هوید است و در جنب زیارت مسجدی هم بعدها درست شده و یکی از خوبان بیست سال قبل خواب دیده که کسی به او میگوید که اگر حاجت مندی زیارت یکه خاک بروم هزاران و که او شهید مظلوم است و بخدمت شهدای کربلا محشور است - و دو تکیه ایست به اسم شکر بابا و بگت بابا که از هوانج زندگانی شان بی اطلاع مانده ام - در قبرستان دامان راه بلبا ولی صحن و مسجد و قبری است مسما به صوفی صاحب واعیان و اشراف قلمه موتای خود را در جوارش دفن میکنند - نزدیک کوئل مورچه و کان طلا قلی است و در آن جا قبری است به نام مقصود شاه و او همان مسمود شاه بیگلر بیگی میباشد که سه صد و چند سال قبل از جانب سلاطین صفوی حاکم قندهار بوده و بنیان زیارت شاه اقا را در محال خاکریز او بنا نهاده و سنگت شاه مقصود به وقت او از معدن های کوه شاه مسمود کشف شده و مردم تسبیح ها درست نموده اند و سنگ های مذکور الوان مختلفی دارد و همه زرد است لیکن بعضی زرد سبز مایل و زرد سیاه فام و زرد شفاف که او را کان نور میگویند و زرد بسیار مصفی به کمی سبزی مایل او را کان لام میگویند و معروف همه همان نور و لام است پنجاه سال قبل که دوهزار قران فتره یک مثقاله یک سرمایه تاجر متوسط بشمار میرفته قیمت یک تسبیح اعلا الحال سنگ لام بوده همینطور الی تسبیح یک قرآن و سنگ مذکور

که با گلاب سائیده و محلول شود قدری بخورند برای طپش قلب مفید است لهذا زیارت شاه اقا و تسبیح ها مسمی به شاه مسعود شده و نیز در قریه صوف تکیه^۱ وسیع و قبری است بنام سلطان مخدوم و در راه پنجوائی در قریه صالحان قبری است به اسم سلطان عطا و نیز در قریه ضلع خان زیارت با اثری است با اسم شاهان ولی و قریب شهر کهنه تکیه و قبری است به اسم سلطان ویس معلوم نیست از زمره سلاطین اند یا از جمله موجهین صوفیه چون در مناصب و درجات شان سلطان غالباً لقب دارند اما منصب شاهی نزد شان عمومیت پیدا کرده و هست شده مثلاً نو میردا که سر سپرد و تسلیم پیر شد اول اسمش را تغییر داده هر اسمی که گذاشتند آخرش شاه دارد بلکه گربه و کبک و قهری و هر حیوانی که به پیر منسوب است یک اسمی از اسمای انسان بر او گذاشته شاه را در آخر ضم میکنند سراغ دارم گربه یک نفر پیر که حمایلی از مهره های درویشی به گردن داشت اسم او رامست علی شاه گذاشته بودند و نیز یک نفر تاجری را که من می شناسم یک شب به محفل قدس شان شامل شده بود او را قادر عایشه لقب داده بودند - از آن ها بگذریم به عیوب خود و ارسای کنیم در محله جات تکیه و چشمه نیست و بالای چشمه سقفی است به اسم خوجه خدر یعنی خواجه خضر و آن در قدیم بت خانه^۲

باشکوهی بوده مربوط به بت پرست های شهرکهنه قندهار
و آن بت خانه از زینت بسیار ضرب المثل بوده هر موضع وزینی
که در آفاق بزینت مدح می شده شعرا آن را در شعر به بت خانه
قندهار تعبیه می نمودند - منقر ابن چارود در عهد عبد الملک
مروان بالشکر اسلام قندهار را فتح نموده آتشکده گبرها را در
قیطول و بت خانه مذکور را خراب آورده قندهار را بنور مساجد
و محراب نورانی نموده - در اوایل قرن دوازدهم هجری که شهر
کهنه خراب و شهر جدید فعلی قندهار بنا و تکمیل شد بلو چستان
و سند الی بندر کراچی بمساعدت فتوحات احمد شاه جزو
افغانستان شد هنوز مشرک از شکار پور و حیدر اباد سند چند
خانواری بغرض طبابت و تجارت به قندهار آمده ساکن شدند
کارشان رونق گرفته بر تمدادشان افزود مواضع اجتماع خود را در
شهر سه چهارم شاستر معبد در بازار شکاوپور و بازار کابل درست
کردند و مورخین شاف بت خانه قدیم قندهار را در یافته موضع
مذکور را به خریداری اشغال نموده چشمه را خانه درست نموده به
دیواری از دو طرف و آبادی مختصری قناعت کرده یک نفر
میشر یعنی روحانی خود را متولی قرار دادند و چون اعتقاد
بزنده کسانی خضر عقیده عمومی بشر اعم از یهود
و نصارا و اسلام و مشرک و کبر است موضع مذکور

را مسمی بخواجه خضر نمودند فعلا آبادی با کفایت نموده اند ایام
 ویساک و یا خسوف و کسوف که روزه یک شبانه روزه از گدا
 و گشت میگیرند و سایر مراسم مهمه مسلسلی خود را بجا آورند اول
 زنان مسلمانان محله جات بفرض هم سایگی زیارت خوجه خدر برای
 تماشای زنان هنود میرفتند و مانوس می شدند تماشا به مرور زمان
 مبدل بزیارت شد شوهران شان بحکم ائمه مساجد در سدد مقرر آمده
 جلو گیری می نمودند بر زنان کار دشوار شده دو مرض برای خود
 قایل شدند زن های اولاد داد شیرده ادعای کردند شیر ما خشک
 و یا کم شده علاجهی مقرر به آب چشمه خوجه خدر است
 و بعضی مکار ترین شان خود را جن زده معرفی کرده حرکات
 و اصوات گریه و خنده های کریهانه نموده از زبان جن های
 خود میگفتند ما از اشک خوجه خدریم اگر هفته دو مرتبه یا چشمه
 خضر روی خود را نشوید او را تاف میگوئیم بالاخره بازار تعویذ
 گران مسلمان کسا دو گردن متولی هندوی مشرک کلفت شد این
 روایات از محله جات به شهر سرایت کرده قیامت شوهران شهری
 نو شد غالب شرع ها که بنده زن و امت خشو (یعنی مادر زن)
 بودند زنان را سوار و پیاده میبردند مدت ها کار بهمین منوال
 و خوجه خدر زیارت مشترکه بین مسلمان و هنود بود - الله الحمد
 حالا خوب شده شیر مصنوعی بجای از یک طرف راه بهانه را بر

مخدرات مسدود نموده و هم طبایف ثابت شده که آن صداها و نداها و جن زده گی ها امراض اعصابی و دماغی است به سوزن ها و شربت های مقوی معالجه یزیر است و فال گیرها و جن گیرها صاحب نموده اند با جن ها و جن ها هم خود را بی وقار کس نخر دیده به کوه قاف فرار نموده اند و زنهای مسلمان هم هزاران خوجه خدر و چهل دختران را فدای یکساعت شنیدن ها ز رادیو نموده خانه نشین شده اند .

فصل یازدهم

یک پسر نرو ماده و چهل مادر عجب معانی است حالش برای تفریح قارئین کرام کمک می کند قریه چهل دختران از قدیم الایام جزء قرای قریب سر پوزه قلعه قندهار قدیم بشمار میرود خود قندهار در هجوم نادر افشار بکلی ویران و بشهر کهنه مسمی شد اسامی قریه جات بحال خود ماند قریه مذکور به دامنه کوهی که هم کوه چهل دختران نام دارد واقع است و آن موضع زیارت گاه بزرگی هنود سغد است و خاص است مثل خوجه خدر عمومیت ندارد که زنان مسلمات او را نیز برای زیارت و ازدیاد شیر اشغال کنند مسافران قدیم هند و سغد برای زیارت از وطن ها دور همیشه رفت

وامد داشته اند و چون زنهای مسلم را هم نداشتند که چهل دختران بروند لشکر جنی را هم برای آنجا قابل نشده اند و این قندهار افغانستان و قلمه قندهار دکن بقلم مورخین ممزوج شده از حیث واقعات و حوادث و قدیم بودن کدام یک بر دیگری و بت خانه بازیبت مشهور آیا مال قندهار هند بوده یا این قندهار و ماهی گندهارا که جدہ گروہ (خدای زمین^۱) هند است برین قندهار انتساب دارد یا قندهار هند از نقطه نظر شواهد هر تعریفی که برای قندهار در افواه و تاریخ و شعر و عقیده و واقع و افسانه شهرت دارد همین قندهار است که ما گزارش رای نویسیم بشهادت تفسیر منهج که حضرت سلیمان عليه السلام با بساط قندهار می آمده گاهی شب می مانده گاهی روز همین قندهار است که در کوه کرد علامت تخت سلیمان و در بار و بستان حتی محبس دیوان و غولان دران کوه هرید است شاهد دوم عقیده (مشرهای بزرگ) هندو سند ولو افسانه است دلیل قوی میباشد قندهاری که جدہ گروہ به او منسوب است همین قندهار است والا حکما و دانشمندان و مرتاضین مشرکین سند به قندهار حیدر اباد دکن نزدیک تر بوده و هستند یک نفری بزیارت کدام علامت مذهبی در آنجا نرفته و نه عبور و مرور دارند زیارت گاه شان یا گنگا از توابع کلکته هند است یا چهل دختران قندهار بنای اصول دین مرتاضین

بزرگ سقد را جمع به یک پسر نرماده و چهل مادر نقل از بزرگان بر حسته هنود سقد و این ها غیر از بودائی ها هستند - ماهی گندها را از زمین گندها را از زمین گندها را روئید مادر زمین شده از سال ریاضت کشیده کف دست خود بارها گندم کاشت و سبز شد حاصلش را نان پخته و خورد ریاضت دست خشک کردن و زبان را به تمرین کشیدن و مرزبان را به تخت پیشانی رسانیدن و حبس نفس نمودن و سدها ریاضتی را متحمل شد تا قوی النفس شد خود را تکان داد تا اهرمن را یعنی شیطان را غو کند و خود جانشین شده با برهما یعنی خدای آسمان اطاعت کند اهریمن هم جن بود و هم بواسطه ریاضت آسمان ها قوی بود از قصد گندها را خبر شد خود را رسانید و گندها را را فشار داد گندها را از کار رفت و در نتیجه فشار کیسه گی از پطنهی بیرون آمد بین آن کیسه چهل کرم بود بمروار ایام و کفالت گندها را چهل دختر شدند و دور هر روان شدند خدمت مادر را می کردند و ریاضت می کشیدند - کوزه بزرگی از کبل پخته کرده ساختند و به دامنه کوه که به اسم شان چهل دختران شده بود زیر زمین کردند و طبقی نیز سفالی درست کردند و بالای کوزه نهادند و خون عادت شان که هر ماه جاری میشد به کهنه پاک نکرده بین کوزه تحویل می دادند تا مدت های مدید کوزه مملو از خون حیض چهل دختران شد

گندهار اسرد روحی به دختران تحویل شد به هزاران سال دخترها بمردند روح هر کدام تعلق به کوزه خون میگرفت تا اینکه کوزه تر کید و گروه از وظاهر شد گروه سخت صاحب قوه بود بر ریاضت شاقه - خود را به کمال رسانید شش ماه مرده بود و شش ماه زن مردم به او معتقد شدند و او بالا ترین ریاضت نکاح نکردن را میدانست می گفته هر کس به عمر خود نکاح نمی کرد و عقب زنا نمی گشت از سوختن بدن در آتش بعد از مردن معاف است - این عقیده را تمام طوایف هندو دارند - گروه با گاو الفت داشته لهذا گاو و گاو گروه نام داشته و گروه تمام کاهوهای دنیا را مقدس شمرد و کشتن و خوردن گوشت آنها را بر هندو حرام قرار داده و گفته گاو به احترام زنده گانی کند کشته نشود اگر بمیرد کفن شده دفن شود گفته اگر کسی گوشت گاو خورد هندو از دست او چیزی نخورند کشیدن چرس را مستحب قرار داده و نوشیدن بنک را واجب دانسته و در شب های چهارشنبه خیرات کردن بنک را به ارواح مرده گان سنت قرار داده و زیاده نوشیدن شراب را حرام قرار داده و قلیش را نیز مکروه قرار داده و شوهر کردن زن بیوه را حرام قرار داده و گفته زن بیوه می تواند زیر جامه های شوهر مرده خود را که شونی نام دارد شب که خواب می شوند لنگ بپوشد بخود بسته کنند و اگر احیانا

زن شوهر مرده حامله شود واولاد بزاید بر او بد گمان نشوند که از تاثیر زیر جامه شوهر مرده او خواهد بود. وگاوها بر جمیع علوفه های مردم مسلط است که بخورد کسی را نمی رسد که آنها را منع کنند. سازو آواز را عبادت قرار داده و بوقت سكرات موت تا روح او قبض میشود بکدسته سازنده را بالای سر مرده واجب دانسته و به تشییع جنازه سازو رقص را فرض شمرده. غرض گروه این قدر بزرگ میشود که بر های آسمان در آخر غلام اومی شود و وقتی که بر ها مرد (گروه) بر ها می شود و حالا بر ها همان گروه چهل دختران است که سالی یکی مرتبه از آسمان آمده بوقت معین به دریای گنگا غوطه ور می شود و نیز از فروغ دین هندو ریش و سبیل و سر ترا شیدن است به مرگ پدر و مادر و اگر پدر فقیر و مرتاض باشد و بمیرد ترا شیدن ابرو نیز واجب است بر پسر بزرگ او هفده روز عزاداری میت واجب است و پسر بزرگ باید در هفده روز عزای پدر شلوار نبوشد و افک هم نزنند اگر ضروری اتفاق بیفتد که پسر بزرگ زیر جامه بپوشد باید روزی یک هزار روپیه از میراث پدر از حصه خود به برادر کوچک خود بدهد تا او عوض برادر بزرگ کون برهنه کند و اگر میراث پدر نداشت مشرها از پول انجمن درم ثالی پدر را زنند این بود وجه تسمیه چهل دختران قندهار از زبان بزرگان هندو اگر قارئین گرام بخوانند از غالب عقاید هندو آگماه شوند به جلد اول ناسخ التواریخ رجوع

گفتند. هنوز برای احترام گاو گروه جمیع گاوهارا احترام میکنند ولی در اویش الاغ پیر در خود را بقربان شک خود نمودند. پیر الاغی داشت صرصر شاه نام. مریدان دوروز دیگر جوش و پیر هم نیازی نیافته بودند مریدان با هم عهد بستند امروز الاغ پیر را به اشاره خودش فروخته دوسه روز مطبخ خانقاه و جهنم شکم را رونق میدهم حلقه زدند دور پیر تا ذکر جلی بخوانند و سماع کنند صرصر مرید بصوت دلکشی این شعر را خواند. عقل ما از فاقه گی از صر برفت خر برفت و خر برفت و خر برفت. یا ران هم او از شعر را خوانده دوسه نفر هم مشغول چرخ ورقص وحدت شدند پیر از آهنگ نشان لذت برده سر می جنبانید و نیز دست های خود را حرکت میداد و میخواند خر برفت و خر برفت و خر برفت دو نفر مرید قبل ازان سوق الدواب رفته دلال الاغ و دوسه نفر مشتری حاضر نموده بودند دلال دید پیر دست ها را تکان داده خر برفت میگوید اذن فحوائی دانسته خر فروخته شد از بهایش ظهوران و کباب خیلی وافر بمیان آمد خوردند عصر باید پیر برای تفریح خر سوار شود خر حاضر نبود مژال کرد صرصر شاه که جامت عرض نمودند بدست های مبارک اشاره می فرود دید خر برفت بعضی از نو مریدان گمان کردند برای حضرت آقا چنین وحی رسیده خر را فروختند ده یک بهایش خرج امروز شد بقیه پول حاضر است پیر پول ها را تسلیم شده مطلب را

دریافت دم نزد چشم ها را به پلک ها پوشیده چند دقیقه مراقبه بود مجلس هم سکوت محض چشم ها را باز نموده فرمود بلی فرزندان من دیشب در مکاشفه دیدم صرصر شاه آمد دودست را بلند نموده به گردنم نموده از من وداعی بحسرت نموده خدا حافظی گرفت اخلاق کبر و غرور طرف افراط نفس است. علو همت و غیرت علو نفس و سیردیده گی حد وسط و انسان را بعزت دارین میرساند دنائت نفس و ردائت و خست و چشم گرسنگی طرف تقریط نفس است دو جمله اول از قوه غضبیه ناشی میشود اولش شقاوت و دومش سعادت است جمله سوم از شهویه و وهمیه زائیده می شود از دفاتت نفس ضعیف عقیده و اتباع هر ناهمیقی شدن تولد می شود در بشر دنی النفس زیاد است ازین سبب هر ماده رندی به گردن هزارها نفوس سوار می شود. میر علی محمد باب چه بود وجه ها نکرد پدرش به حرام زاده گیش اقرار کرد. جاسوس نصرانی اوراقی چند به اسم زنجیر خوش بختی نوشت و عالم را آگاه کرد که او را من جرعه های شراب نوشانیده اغوایش نمودم از پیش هم بین سیگار چرس می کشید با زرین تاج قره العین که شوهر دار بود زنای محصنه نمود او مسیله کذاب شد و قره العین سجاج یمامه. چه می شد که علمای آن عصر رضوان الله علیهم او را با اقوالش غبار کفش خودند انسته مجلس های مفاظه برایش باز نمی کردند

و چرا ناصر الدین میرزا باب و معشوقه اش را برای راجای کشمیر نفر ستاد که هر دو شهوت پرست را رئیس فاحشه خانه های کشمیر قرار میداد تا زنده بودند شراب میخوردند و از بی شرفی لذت برده عقب و حی و الهام و قدوین کتب و اغوای دنی النفسان نمی گشتند و تا امروز عالم اسلام به این فتنه های شرم آور - گرفتار نمی شدند .

میر علی محمد و ملاسلطان گون آبادی و آقا خان علاتی را در صحایف تاریخ به دقت نظر ملاحظه کنید با رفتار پیروان شان که چه قدر بشر را فاسد ساخته اند بعد آفرین خواهید گفت هنوزی را که درین فصل شناختید چه ایشان بهمان عقاید فاسده خود پای بند ولی این سه طایفه خاصه بابی ها برای ارتکاب جمیع و ذایل از هر قیید خود را رها نموده اند .

فصل شانزدهم

قلمه شاه میر که آخر جلگه ارغنداب و نزدیک محال کشکنخود است وجه تسمیه اش به سبب زیارت سید جلیل القدر شاه میر می باشد که از سادات عظیم الشان صاحب کرامات عدیده و مرقد مبارکش زیارت گاه و امان مخلوق انجاست و ذریه اش در شهر قندهار و ده بلوچ ها ساکن میباشند و نیز در کشکنخود زیارت سلامت بابا که بدنی سالمست موجود است و در بین زنکی آباد و سفید روان زیارتی

است به اسم حاجی گلون و بسیار فحش نمودم ترجمه زنده گمانیش را نیافتم و در قریه سفید روان مزار مبارک سید شیر قلندر بسر سید حسین زنجیر پا واقع شده و آن بزرگوار موسوی نسب و از اجداد میر معصوم است که سابق ذکر شده و میر معصوم انجا نیز رفته زیارت جدش را درست کرده .

مرقد مبارکش به دامنه کوه واقع است و کرامات و قوه جاذبه تصرفش در قو او مواد طبیعت مشهور بین الانام است و اینکه در فصل زیادی آب به یک اشاره دست رود از غنداب را بطرف دشت کشانیده تا به قری و معموره ها آسیب نرسد به همه مردم عامه معلوم است و تا حال که از چهار صد سال متجاوز است و قریب پنج صد سال است با سیل های زیاد و آب خیزی ها و اینکه به مرور چهار قرن اوضاع جغرافیائی غالب رود های دنیا بلکه هر چیز بواسطه فشار با دها و آب های طوفان تغییر و تبدیل میهود و رود مذکور تا بجائی که اشارت گاه سید شیر قلندر است بحال سابق است و این قوه جاذبه در مرقد مبارکش شاهی بس واضح است چون زیارتش به دامنه کوهی که بر فراز آن عبادت خانه آن بزرگوار است واقع است بین زیر کوه و دیوار زیارت راه عابرین واقع شده در وسط دامنه کوه سنگ بس بزرگی تخمینا صد خروار مدور که وصل به خود کوه نیست و هر طرف زیر سنگ نمایان

است و آن موضعی که سنگ برا و قرار گرفته بسیار نشیمنی دارد
و ته آن سنگ مثل بالایش مدور به هندوانه می ماند و در زیرش
سنگ کوچکی بقدر یک من گذاشته شده که سنگ بزرگ
بالای آن اسقوار است هر بیننده خواه عامی خواه دانا و مهندس
و حجار و صنایع و کبیر که می بینند یقین میکنند که به قوه نظر که بهیا
اثر صاحب زیارت بر هاست چه اگر بغلط و پائین بیاید دیوار خاکی
سمت بنیاد زیارت را خراب و قبر مبارک را ویران میکند صاحب
تحفة الکرام هم ذکر نموده و نیز درین قرن چهارم که از وسعت
تعلیم و تربیه غالب مردم چیز فهم شده اند هر دانش مندی فکرها
کرده تا راه تأویلی برای آن سنگ بگشاید عاجز مانده و اقرار نموده
که نباید همه چیز دنیا را موهوم پرستی قیاس کنیم و عباد نخانه
ان جناب بر فراز کوه ایوانی است که پایه هایش از خود کوه
تراشیده شده و میر معصوم نسب نامه خود را تا باب الحوایج موسی
ابن جعفر علیه السلام بر دیوار درونی و بیرونی او نگاشته به خط نستعلیق
خوشی نهی شده و نیز جهال و او باش غالب خط های بیرونی او را
بضرب کنند محو نموده اند و اینکه برا دران صوفیه عامه نقل میکنند
که سید شیر هفت سال در عبادت گاه خود به دیوار سنگ پشت
وا تکیه داده محو ذکر و فکر و عشق خداوند بوده کسی جرئت

نداشته اورا بحال آورد تا اینکه سیل بنیان کن رودار غن‌داب رو بطرف قریه نموده مردم بالای کوه بر آمده صداهای استغاثه بسوی آقا نموده آقا بخود آمده گوشت و پوست پشت مبارکش چون دران مدت به سنگ چسپیده بوده خود را تکافی داده که چه خبر است گوشت‌های کردن و شانه و پشت تا کمر ان جناب جدا شده به سنگ چسپیده جراحت فاحشی به آن بزرگوار رسیده و سبب استغاثه مردم را فهمیده به یک اشاره دست رود را از جانب معصومه منع نموده درست نیت بلکه غالب مناقب اولیا در کتب تذکرة الاولیا و تذکرة الخواص و تاریخ قدیمه هند و خواران و فارس نوشته شده از شدت محبت مریدان است و این خبر که در افواه اهل حال قندهار جاری است از همان افراط محبت است . دشمن دانا بلفطت میکند . برز می‌نفت می‌زند نادان دوست و در علم روان شناسی و تمرین روح این کار عجیبی ندارد مواد غذائیه و ذرات مائیه در جو هوا موجود و قوه جاذبه در نفس نامیه چنانچه سابق ذکر شد مهیا و سوفارهای نامرئی تمام بدن بر علاوه دهن و خیشوم آماده خداوندی که بقدرت کامله خود چقدر نفر حق طلبان اصحاب کمف را با هک ایشان قرن‌ها به اسبابی که ذکر شد رزق داده و زنده نگاه داشته قادر است که هید شیر و امثال اورا بدون آب و طعام مرکبه

عادی زنده نگاه دارد ولیکن رهبانیت به دین اسلام حرام و نواز
 پنج گانه بر هر فرد مسلمان واجب و بر جسته گان و افراد
 کامله مسلمانان خاصه سادات کرام به شریعت مقدس مواظب پس
 این طور نسبت ها به بزرگان تو هین و تهمت است و اولاده
 سید شیر در قندهار زیاد و غالباً فاضل و متشرع و یکی از بزرگان
 این سلسله را بنده در طفولیت درک کرده ام مرحوم سید و هاب
 شاه آقا که وحید عصر خود بوده و بواسطه رشته حسبی که خاله ام
 عروس آقای موصوف بوده بر بعضی امرا آقا -
 وقوف یافته ام که ذکر همه موجب اطناب است و یک کال اورا
 که از خارج مردم فهمیده اند و همه در آن عصر اطلاع پیدا نموده
 بودند طی الارض است که هر روزه بعد از تعقیب نماز به مدت
 هشت دقیقه از منزل خود چهار فرسخ و نیم راه را به قرائت
 یک آیه الکرسی طی نموده زیارت جد خود سید شیر قلندر تشریف
 برده حمد و سوره خوانده و پس می آمدند و برای مزید بصیرت
 قارئین واقعه محقق الوقوع آن عصر را می نویسم تا به قدرت کامله الهی
 بدون عالم اسباب پی ببرند تفصیلی طولانی است اصل مطلب تحریر
 میهود در سال و یائی که قبور در قبرستان وسیع قندهار زیاد
 خمری شده الحدی کهنه بین قبر می که داشتند حفری کردند
 سوراخ شد بین لحد جسد زنی را دیدند - که گوشت و پوستش

ریخته لیک استخوان های مفاسلمش جدا نشده اسکلت او نمایان است لیک یک پستان او تازه و قطرات شیراز سر پستان او بیرون می شد از روی تمجب لحد را باز نموده دیدند پسری زنده از لحد بیرون شده متوحش و صداها میزند و سر انگشتان دست را بین دهن نموده میمکد و از مردم خیلی مترسده به زحمت او را گرفتند به کاش مکش ناخن ها را از دهن کشیده دیدند از سر انگشتانش نیز قطرات شیری چکد او را گرفته شهر آوردند تا یک ماه از فراق قبر و پستان مادر مرده گریه های و صداهای منکر و جست و خیزها مربی های خود و همسایه گان را تا راحت نموده بود و از دحام تاشائیان مظهره عجیبی را تشکیل داده بود تا اندک مانوس شد و سالها گذشت و بزرگش شد لیک حرف یاد نگرفت الا دو کله یکی قند چون برای تسکینش قند به او بسیار میخورا نیدند و دیگر دشنام که پسرهای محل او را اذیت میکردند میگفت گام لهذا او را قندوی کور زاد میگفتند شعورش چند ان کار نمیداد لیک دیوانه نبود و از سر هر انگشتش تا بزرگش شده بود به فشار دادن قطرات شیر بیرون میشد چون عادت بین قبر فراموشش نشده بود هر چه به او میخورا نیدند با زفاخن را مکیده شیری نوشید زنده گمانی او بعد از قبر تخمینا بیست و پنج سال بود و فامیل پدری و مادری او معلوم نشد ثابت است

که مادرش در غربت حامله دار مرده العظمه لله - در قریه ولکان یکصد و پنجاه سال قبل مرقدی طولانی بین فی زار بوده به اسم امام زید واز آثار خرابه های محیطه نیز از معلوم میشده که در قدیم صحن و یار گاهی داشته مردم قریه هم چندان پر داخت نمی کردند حتی اطفال اطراف آن قبر را بازیگاه خود قرار داده بودند روزی دختری بالای قبر سوار شده چوبی بدست و متصل بقبر می زرد و کلماتی که برای راندن حیوان استعمال می شد می گفت نا گهان برقی از قبر جهید دیده های اطفال خیره شد بعد از لحهائی دختر را بیهوش یافتند اهل قریه از قضیه خبر شده دختر را خانه اش بردند مدت چند روز بیهوش بود پدر و مادرش نفورات و قربانی و توسل بقبر نموده او را دخیل نموده تا خوب شد لمیکت زبانش از نطق عاجز ماند الی اخیر عمر - بعد اهل قریه فی ها را درویده صحنی و قبه آجری روی قبر درست نمودند و کرامات عذیده از آن زمان الی حال از آن مرقد منور دیده شده و می شود زائری نیست که بی نیل مقصود بر گردد بنده در جوانی به مرض طپش دل مبتلا بودم، هالجه یونانی و داگری و رفتن خارج و تداوی فایده نکرد شعی بزبارتش مشرف بودم عارضه ضربان قلب عود نمود امن را بالا و قدری خاکت قبر شریف را به موضع طپش مالیدم فوراً خارش پیدا شده دانه

بتدر خشخاش دران موضع هرزدمدت سی سال است که بمون الله به آن مرض مبتلا نشدم معروف است که صاحب قبر زید ابن یحیی بن زید بن علی بن الحسین است اگر چه در کتب انساب وتاریخ برای یحیی زن وفرزندی ننوشته اند لیک بنده در بحر اللثالی خوانده ام که یحیی بن زید داماد حضرت صادق علیه السلام بوده چون بمد از شهادت پدر خود زید شهید یحیی به خراسان آمده وچند دفعه خروج کرده گاهی غالب و گاهی مغلوب شده ودر هرات محبوس شده ورهائی یافته ومردم به اندازه ئی به آن بزرگوار محبت داشته اند که حلقه های زنجیر آهنین که در محبس به پا ودست مبارکش بسته بوده بمبلغ ها خریداری واز هر نخود آن زنجیر خاتم ها درست نموده تبرکا به کلک می نمودند واز هرات بقول صاحب تحفة الکرام از طریق قندهار بیهو یخی مقرر رفته مردم انجا اورا کمک نموده به جوزجانان حالا به سر پل مشهور است تشریف برده وهم در انجا شهید ودفن شده ومزار مبارکش زیارت گاه خاص وعام است ممکن است فرزندی زید نام داشته ودر حکومت بنی امیه متواری میزیسته ودر پایان کار در قندهار یا بشهادت یا اجل طبیعی از دنیا رفته باشد واسم او از قلم نسابه ها ومؤرخین بازمانده باشد لقب آن عالیمقدار زین الدین است شاید لفظ زین به مرور ایام زید شده از جلالت قدر

وعظمت شان وتواتر کرامات وتاثیر قبر واجابت دعا ورؤیاهای
صادقه صالحین شکی نمانده که از جمیع صاحب مزارات قندهار به
حضرات ائمه معصومین حضرت سید مرسلین علیهم السلام نزد
یککتر است ونیز اگر بوسایط آبائی نسبش به سایر فرزندان زید شهید
منتهی شود از یکک مشکوٰۃ وفور - واحدند - در نیم فرسخی
سمت جنوبی قندهار مزاری است به اسم شیر سرخ وقریه هم به
آن اسم مسمی است یکک قبر بین گنبد است که شیر سرخ باشد
ویکک قبر در غرب جنوب بیرون گنبد است بفاصله سی قدم شیر
سبز نام دارد وآن دو قبر نیز از قدیم وبازمین یکسان شده بوده
نادر افشار که قندهار را محاصره نموده بود خیمه خاص او انجا زده
بوده شب شیر سرخ - مهمگی دیده بانموری که داشت بیم
نموده وجای دیگری شب را گذرانید وفردا شب خیمه او را
به موضع دیگر بر سر پا نمودند نصف شب شیر سبزی ظاهر شده
نادر بازتر سیده بقیه شب را دیگر جا به سر برد فردایش به
صلاح وصواب دید میرزا مهدی ملقب به میرزا زکی ومتخلص به
ندیم هر دو موضع را کاویده علامت لحد آشکار شد واز سوراخ
خشت های لحد دیدند بدن های سالم کفن پیچیده راهمه دانستند
هر دو نفر از جمله اولیا - میباشند صوت قبرها را درست نمودند
مجمعه ناظرین احمد شاه بود اعتقاد به هم رسانیده با خداوند نذر

نمود که اگر زمام حکومت قندهار بدست او بیاید صحن
 و بارگامی مفصل انجا را درست کنند همان طور هم شد قندهار
 سابق ویران و دشمنش مقهور - و خودش بعد از قتل نادر مستقل
 شد شهر قندهار فعلی را بنا نموده به نذر خود وفا نموده گنبد
 و صحنی برای شیر سرخ درست نموده زیارت گاه سلسله شاهی
 و اهل قریه و مرور ایام زیارت گاه خاص و عام گردید و برای
 شیر سبز خواستند گنبد و بارگاه درست کنند بعضی خوبان
 در خواب دیدند که صاحب قبر شیر سبز حاضر نیست قبرش زیر
 سقفی باشد - صورت قبر را بخشست و ساروج و کچ درست
 کردند فردا دیدند کچ و ساروج تر کیده و پاشیده خشت ها از قبر
 بر زمین ریخته چند دفعه موظفین حکومت قبر را درست می کردند
 خراب میشد بالاخره بحالش وا گذاشتند تا حالا قبر همان طور خاکی
 میباشد چون نام و نشانی برای دو قبر نوظهور سراغ نداشتند
 بهمان شیر سرخ مسمی شد و واضح است که اولیاء الله در برزخ
 به ن بد همان لطیف نوری انسانی سیر در ملکوت و ناسوت را نموده
 باذن الله فیض رسان سایر مخلوق خاصه زایرین خود میباشد همان
 اولیاء اجل است که بصورت حیوان و درنده خود را بزنده گان
 نشان بدهند چنانچه سابق اشاره شد که در هر مزار اولیاء الله
 روحانیون مؤمنین جن و نپز ملائکه مـوکل میباشد چنانچه در

اخبار معتبر وارد است که در قبور زایرین حضرت سید
 الشهداء (علیه السلام) شش هزار ملک در هر قبری موکلند تا قیامت و از صبح
 قیامت الی قضا الامر خادم زوار میباشند البته خدا خواسته بوده قبر
 محو شده آن دو ولی خدا آشکار شود موکلین باذن الله بصورت دو
 شیر نادر را ترسانیده اند چنانچه خود نادر شاه انتشار داده که من
 در جنگل مازندران بارها شمشیر شکار نموده ام ما این دو شیر که مرا ترسانید از
 شیرهای عادی نبوده اند و از زمانی که این زیارت ظاهر شده و باو طاعون
 به اهل قریه اصابه نکرده و در بیرون شهر کابل مزاری است سید
 حسین شاه نام دارد مشهور و معروف است که برادر شیر سرخ
 میباشد از این قینه ثابت است که شیر سرخ سید میباشد -
 مؤمنی در قندهار شب بعد از دعا و توسل پهلوی قبر شیر سرخ
 خوابیده و نیت کرده منصب شیر سرخ را بداند در مراتب قوس
 صعود بچه اندازه است در خواب کسی به او گفته مید جواد
 قطب است غرض زیارت مذکور محبوب هند الفریقین است .

فصل هفتم

جناب جلیل القدر سید میر احمد موسوی نسب شریف آن جناب منتهی می شود به شاه زاده عظیم الشان احمد بن امام موسی کاظم علیه السلام که شاه زاده احمد مدفون است در شیراز ولقب مبارکش در زمانی که زیارتش ظهور پیدا نموده به شاه چراغ معروف شده و تفصیل زیارتش در بحر الانساب مرقوم است - سید میر احمد موصوف به کمالات صوری و معنوی آراسته و کراماتش عذیده و هر صاحب کلی را دیده و نا دیده دل بحضرتش مایل ابتدائی که قندهار تشریف آورده اند با برادر بزرگوار خود سید جعفر یک جا آمده در قریه اختر مطاری نیم کیلو متری شهر فلی قندهار که در آن زمان قریه با اهمیت بوده و غالب مرتاضین در آنجا بیتوته داشته فرود آمدند - اول کسی که از بزرگان صوفیه افغانه بحضور دو برادر سید میر احمد و میر جعفر مشرف شده ملا شاهو نام که خانقاه علیده در طریق با باولی داشته که تکیه ملا شاهو تا حال معروف است و ارادت مندان ملا هاوهم الی ده هزار نفر تخمین شده کشف

هم داشته و لشکری از جن نیز در قید تسخیر داشته از خانقاه خود
 بسینه خزیده تا خود را بحضور آقا یان رسانید و تاحضور آقا یان
 رسیده سینه و شکم او مجروح و خون جاری بوده و البته چنین رسم
 تعظیمی از آن طور شخصی منتهای قوه روحانی آقا یان است و گرنه
 سالارده هزار نفر با قوه های باطنی کجا حاضر می شود برای
 دو نفر سید امامیه مسافر این طور فروتنی کند فرصتی که ملا
 شاهر شرفیاب شد آقا سید میر احمد بر او عتاب کرد چرا چنین
 کردی ما ذریه پیمبر این تکریم و تعظیم را دوست نداریم خلاف
 شرع است ما و شما مملوک خدا ایم نمی توانیم بدون اذن شریعت
 یکموی خود را بکنیم دیت جراحتت بر خودت واجب است اما
 سادات را که خداوند مثل تخم کبک به هر جای دنیا پراکنده
 نموده و می نماید و غالب ما از جور امت گذشته و مسموم در حبس
 از دنیا میرویم و جلای وطن را با زحمت طاقت فرسا متحمل می
 شویم برای ترویج شریعت غرای محمدی (ص) است و اینکه لباس
 صوفیت را در بر میکنیم تظاهری است که بمضمون آیه کبریه
 و جادلهم بالتی هی احسن عمل میکنیم و این اسم و لباس بر ما ثقیل
 تر است از هر مصیبتی دین اجداد ما یا بمال شده و اسم طریقه
 مرتاضین مشرکین هندو را مردم برای رسیدن بجاه و مرید
 گیری عشق خدا و عرفان گذاشته اند و خداوند بیزار است از

عبادتى که موافق قرآن مقدس نباشد ما نا چاريم کوه بکوه و دشت به دشت رفته جان بيارنيم و بدعت ها را از بين ببريم براى اينکه عالم و باسواد بودى و خونين کردن خود را براى تعظيم من از جهالت و بی علمى نبود معذور نيستى ترا مجازات ميدهم قوه مکاشفه ات را محو کردم زیرا که کشف براى طالبان قرب خدا حجاب بيست بس کلفت و براى جاه طلبان و شيا دان صريد شکار داي است که ابليس در کارگاه خيال شان ميفافد هواى نفى و رياست خانقاه را ترک کن تو که فاضل هستى علوم رسمى را تحصيل کرده ئى لباس آخوندى بپوش برو به ارغنداب کلات مردم انجا را ارشاد کن کتاب کيمياي سماعت که در علم اخلاق نوشته شده با ساير کتب دينى به ايهاان درس بده شنیده شده که متشرعين انجا هم فساد اخلاق پيدا نموده اند امام هاى جماعت مساجد عمده را به رشوت و سرقتى اشغال کرده مسلمانان را نماز ميدهند و آخندهاى حريص زکات واجب را خاص خود دانسته بوقت حاصل از زمين داران مى گيرند - حال آنکه خداوند در قرآن مقدس زکات را هشت تقسيم کرده يک حصه از هشت حصه را سهم عاملين زکات قرار داده انها را اصلاح کن و نيز مراقب باش که امام هاى جماعت از خوبان خود انجا باشند و مامومين بشناسند پدران شان را مبادا جاسوس کفار از خارج آمده به لباس

اخوندی امام جماعت شود و یا به لباس درویش بعضی تمایشات
 شمه‌بده و نیرنگ و سحر و قردستی را بمردم نموده پیر و سر حلقه
 شده بمردم ایام مفاسد اخلاق و وطن خود را به مسلمانان تحویل داده
 مکارم اخلاق و کمالات مسلمانی را آموخته به وطن خود سوغات
 ببرند - برود را رغنداب کلات بقیه عمرت را بگذران چون وفات
 نمودی اینجا زیارت و مزار میشوی و قبر تو محبوب مردم میشود
 چون در اینجا تب نوبه زیادست زایرین و متوسلین قبر تو را خداوند
 از تب نوبه یعنی تب (سه یک) نجات میدهد انشاء الله ملا
 شاهر حسب الامر اقا سید میر احمد در اینجا رفته اصلاح مردم را
 نموده عمر را به پایان رسانده رحلت نموده دفن شد الی حال
 مزارش زیارت گاه و همان مریضان تب نوبه از راه های دور
 زیارتش آمدورفت نموده از مرض نجات پیدا میکنند و آقای مذکور
 نیز قندهار را وطن اتخاذی خود قرار داده منبع فیوضات دارین
 بوده برای عامه و خاصه - تا رحلت نموده به همان قریه اختر
 مکاری دفن شده مزارش فیض بخش خاص و عام است و زیارت
 سید میر احمدی معروف است از آقا اولاد ذکور مانند دختری
 داشته غرق دریای وحدت جلیس قرآن شب زنده دار و مرجع
 زنهای مبتلا و مستمند و مستجیب الدعوه بوده شوهر هم اختیار نه
 نموده چون رحلت نموده پائین پای پدر خود دفن شده - میر جمفر

مرحوم برادر سید میر احمد هم به کلات صوری و معنوی اراسته ملاذ و معاذ مخلوق بوده بعد از رحلت پهلوی قبر برادر و برادر زاده دفن شده پسر میر جعفر آقا میر حسین شاه نیز وارث کلات عمو و پدر بوده ملجأ و پناه عامه و خاصه بوده خوارق عادات اور ساله ملجئه لازم دار چون رحلت فرموده حسب الوصیت سمت غربی نزدیک دیوار زیارت پهلوی قبر پدر خود دفن شده پسر آقا سید حسین میر نجف شاه جامع کلات عمومی بزرگ و جد و پدر بوده در قریه گندگان سکونت داشته ملجاء و ملاذ عالی ودانی و عامه و خاصه بوده آواز کال و قوره روحانیتش شایقین و محتاجین صاحب امراض عصر الملاج از قبیل جنون و صرع را از محالات بعیده قندهار و از هرات و کابل و هزاره جات حتی اهل بادیه و ریگستان را جلب و قریه گندگان شب و روز محل ازدحام مسافرین بوده و بقدرت کامله الهی خاجتمند و مریضی بی نیل مقصد از حضرتش مراجعت نکرده و مرحوم سید وهاب شاه آقا که در فصل شانزدهم ذکر خیرش تحریر یافته دختر خود را به میر نجف شاه موصوف تزویج نموده و آن بی بی هم از کریمه های سیدات عصر خود بوده و در عصر میر نجف شاه مرحوم بعضی مرتاضین مسلمان هند و از هزاره جات داریان علوم غریبه بغرض زیارت و امتحان و زور آزمائی قندهار آمده بخدمت آقا مشرف می شده اند - و آقا بحسبه تواضع

و حلم و اخلاق حمیده بوده حس رقابت و انتقام و تظاهر و خجیل نمودن طرف مقابل را نداشته و اردین خود را پذیرائی و کمال عجز و انکسار هر کدام را موافق کمال و ظرفیتش قانع ساخته به علم اخلاق حد وسط و استوار بودن به شرع مقدس و صیت می نمود و اردین مغرور می آمدند و مذهب برمی گشتند یک نفر خیره سر اهل تسخیر از هزاره جات به خدمت آقا رهیده لذا ورود گفت بیا با هم قدرت خود را معلوم کنیم به نرمی فرمودند دوسه شبی مهمان من باش اگر واجد کمالی بودی که من فاقد آن بودم از شما اخذ می کنم و همچنین شما جهلش مرکب بود اصرار کرد که من عجله دارم باید بفهمم که این قدر شهره افاق شده نمی از کدام را هست فرمودند من برای مجادله و ریا کاری چیزی یاد ندارم شما هر چه دارید به اندازه تحمل من نشان بدید - آن شخص بدست اشاره گردیک کعبه قند و کاعذی چای از غیب نزد آقا گذاشته شد گفت این یک ذره از کمالات من است فرمودند این مال دزدی است تصرفش حرام است این مال فلان زن بیوه می باشد از اهل گندگان که جن های تو آورده اند آیا چه قدر مال دزدی را خورده نمی و به عوام مسلمانان خورانیده گفت چه طور ثابت می کنی که این مال دزدی است فرمود الآن ظاهر شود ملازم را فرستاد آن زن حاضر شد فرمود از خانه ات چه گم شده عرض کرد خبر ندارم فرمودند برو به خود معلوم

کن رفت بعد از لحه بی آمد که آقا یک کعب قند و مقداری چای بطاق
 خانه گذاشته بودم که داماد من از شهر دیدن من می آید پذیرائی
 کنم حالا نیست نمیدانم کدام ظالم برده فرمودند بیا مال خود را
 بشناس آمد قند و چای را دید گفت همین است فرمودند بر دار
 روبه طرف همان نمودند دیگر چه کمال داری به خجالت عرض
 کرد توبه کردم فرمود نزد خدا توبه کن علوم غریبه را جاهل مسئله
 و نادان یاد گرفتن به شمشیر برنده نمی آید که به دست زنجیری مست
 باشد بدا بحال اسقادی که ظرف شاگرد را نسفجیده و او را وادار
 به تعلیم احکام قرآن و مسایل دین نکرده این چیزهایی که در شرع
 حرام است تعلیم میدهد یاد دادن و یاد گرفتن آن حرام است الا به
 ضرورت برای اهلبی الحاصل ترجمه زنده گانی آقا میر نجف شاه
 مرحوم کتاب غزن الاسراری لازم دارد - به حجم غزن الادویه
 طاقت شنیدن و آهه جانسوز کربلا را نداشتند لهذا به مجالس
 روضه نمی نشستند گاه گاهای عقب مناقب خوان میفرستاد ندی
 آمد به محضر آقا مدح میخواند اگر مداح بحال آقا اطلاع نداشت
 و در آخر مدح مرثیه میخواند آقا از حال طبیعی خارج می شد و غالباً
 در زمستان که نزدیک آجاق آتش نشسته بودند و مرثیه بگوش شان
 میرسید دو دسته آتش هارا بر سر و روی خود میریخت تا آتشی
 نمی ماند و صدا بشنید هم به ناله بلند نمی شد و خاموش بود تا بر

زمین افتاده بیهوش میشد آتش نه بجان و لباس آقا و نه بفرش و نالین تاثیر می نمود - و نیز به آن شخص تسخیری بعد از مہیانی در حال وداع فرمودند که اگر ازین بعد جن های بیچاره را که بقیه تواند مجبور کردی که مال دزدی برایت بیاورند در هر جای دنیا باشی بهان جن هایت امر میکنم ترا کتک کاری حسابی بموده و اذن میدهم که از قید اسیری توارزاد شوی - بر قارئین کرام مخفی نماند که بنده نه کتاب مناقب می نویسم نه کتاب رجال بلکه کتاب اخلاق است بمایه تازه که تاریخ مزارات قندهار را در آن پیچیده ام چون صاحبان مزارات مدگور تصرفات جنبه ولایت را از راه مخالفت نفس و تهذیب اخلاق یافته اند نه از راه فنون ریاضتی معینه در کتب علوم غریبه زیرا که کافر و مسلمان اگر فنون مذکور را بر ریاضات معینه تعقیب کنند چیزی دریافت میکنند مگر سست و ناقص که اگر بر خوردند به یک نفر مرد کامل معتدل (و هر گاهی و ادعای هم سری کردند به نتیجه کمال خود کتک میخورند و آن کمال از ضمیر شان محو میشود چنانچه در فوق و سابق فهمیدی قرآن مقدس هم ما و شما را بطور وضوح فهمانده در قصه سحره فرعون و عصای موسی و چه قدر تکرار کرده و ما و شما اثر یمت اسلام از کسب علوم غریبه نوی کرده برای انیکه ار کانش سست و تالی فاسد دارد میر نجف شاه در اخیر عمر وصیت کرد مرابه قبر پدرم میر حسین شاه دفن کنند که بمن چنین

اشاره شده رحمت خدا واصل شده به مزار سید میر احمد بقبر پدر
خود آرمید رضوان الله علیه وعلیهم .

فصل هجدهم

ولو ان اهل القرى آمنوا واتقوا لفتحنا علیهم برکات من السماء
والا ارض ولكن کذبوا فاخذناهم بما كانوا یکسبون آیه ۹۵ هوره
اعراف - یک هزار و سه صد و نود و شش سال است از اول بعثت
الی امسال نظام نامه آسمانی دریغ میکند و افسوس میخورد که
اگر مردمان ضعیف الایمان و فاقد تقوا نمی بودند ابواب برکات
آسمان و زمین بر ایشان گشوده میشد و لاکن افسانه شمردند
مضمون کتاب سعادت خود را پس ما مواخذه کردیم ایشان را
را به آن چه کسب نموده و میباید - برکات آسمان و زمین رزق
مقدره مقرر نیست چه برای بقای نوع کافر و اسلام عادل و فاسق
حیوان و حشرات و هوام به شعبه رحانیت حق سپیم و نمیکنند -
پس آن ایمان و تقوا مکارم اخلاق است نه اسلام تنها و آن برکات آسمان
و زمین علم است که به تحصیل احتیاج ندارد و اگر برای مقدمات
محتاج به تحصیل باشد مقداری طالب مذهب زود به نتیجه پی

برده از پله ها با آسانی به بام کاخ سعادت میرسد و مواخذه هم جزائی نیست چه يوم الجزا در قیامت است هنوز نیامده - ما همه علت بعثت سرور کائنات صلی الله علیه و آله را به مضمون لجه شیرین خودش دانستیم که مکارم اخلاق است و نتیجه جمیع احکام قرآن و قصه ها و ضرب المثل هایش را فهمیدیم که با ما موافق فطرت ما بمحسوس می کشاند و از افراط و تفریط و امساک و تبذیر نمی میکنند دانسته و ندانسته انکاشتیم و بجهنمی علمی و غفلت به اندازه بر روی افتاده ایم که تقلید مقاصد اخلاق کفار را می نمائیم و ایشان تقلید مکارم اخلاق قرآن را نموده پیشرفت میکنند تا زود باشد همین ایمان ناقصی که در طبقه اول ما مانده و قدیمی و کهنه پرست بشمار میرویم از ما بر بایند آی قارئین طبقه دوم و سوم از صنف جوانان بینکم و بین شرف شما این درس های مدارس جدید از کلاس اول تا نهائی کدام مضمون به دین مبین شما موافقت ندارد و کدام علم از علوم جدید را قرآن و حدیث تقصیر کرده و برای شما نیاورده آیا شما را تحصیل فالگوتی ها به فسق و فجور رهنمون کرده نه والله اگر نفوس شما تسویل نموده شما را به شهوت پرستی فرضا این جنبه ظلمانی شماست و محیط هم شما را فرصت داده آخر شما بشر میباشید جنبه نورانی هم دارید نمی توانید خصایل محمود انسانیت را به الفاظ خارجه که یاد گرفته اید ترجمه کرده چهار

پنج جلد کتابی تازه سلیقه عصری به کتساب خانه های خارجه از مطبوعات خود تحویل بدهید کتاب های پیشینان شما که به اقرار خود شما با ترجمه رونق افزای مکتبه های خارجه هست آخر شما را چه وسیده از خراب غفلت بیدار شریذ نوشته های هذا که بدست های مرتعی و دماغ ضعیف تحریر می شود وظیفه شماست مرد شریذ مطبوعات خود را قوی کنید ادبیات و رجال خود را زنده کنید از ساختن سوزن که عاجزید تا چه رسد به طیاره همین کلات علمی و اخلاقی خود را از دست ندید اگر به قرینه الی الله حالی نمی شوید اقلانبوغ خود را به تاریخ های آتیه به ودیعه بگذارید - نفس قدسی مردان خدا را مشاهده کنید که به بی حالی قاهر را حرکت میدهد تا زنده گانی مردانه شان را نوشته ضمنا خدمتی بجامعه بنایم - جوانان خیال نکند که شواشنائی خورد را از خدا بریده اید او هم بالمثل کار میکند نه بخدا یعنی قسم او مهربان تر است بر شما از خود شما بر خود رحم کنید - شما اهل قندهار رجال با کمال خوبی داشتید که علما و عملا شما را بشاه راه سعادت سوق میدادند قدر ندانستید استفاده نا کرده از دست دادید شما ای خواهید از بین شما دسته ای نوابغ ظهور کنند که در آتیه صفحات تاریخ دنیارابه زنده گانی درخشان شما منور کنند و باعث قنخر وطن شما باشد خواهید گفت طریقتش کجاست مطالعه اخلاق جلالی -

اخلاق عسفی - کیمیای سعادت معراج السعاده - جامع
السعادات شما ها دو برادرانیدافغانه وامامیه سه کتاب اول مال
برادران بزرگ دو کتاب دوم مال برادران کوچک - نتیجه
گرفتنش عمل کردن - این گیلزار قندهار نمونه یک قطره درسی
است که از درباری مواج علم و عمل یک نفر شخص کامل شما این
ذره بی مقدار نویسنده اخذ کرده سر مشق اول که آقای مرحوم
جهت بنده نوشتند این است :

چون در گذر است عمر به درویشی به

چون بیم حسابست نهد پوشی به
چون رزق مقدر است کم کوشی به چون گفته نویسنده خاموشی به
و اینک بجمیع مسلمانان دنیای بعون الله تحویل میدهد آن
شخص کامل را همه می شناسید مخدوم و استاد میر عبد الجواد شاه
مرحوم پسر آقامیر نجف شاه مرحوم که قلیلی از اخلاق و خوارق
عادات او را در اخیر فصل هفدهم مطالعه کردید - اگر این کتاب
رجال می بود به اندازه پستی خود حق او را ادا میکردم لیکن
رساله مزارات است - همه او را به لباس کار داری و نویسندگی
و ملک داری و سیادت محترم می شمردید از علوم او غالب شما بی
خبر مانده بودید - مطالعه کنید از علوم رسمی و نحو
و منطق و فقه فریقین و کلام و حکمت به اندازه ما بحتاج خود

و بعضی از آن علوم را درس میگفت از تفاسیر عربی و فارسی و کتب احادیث کامل با خبر و مباحثه می نمود قوه حافظه غربی در مطالعه تاریخ و قریحه سرشاری در تمیز صحت و سقم تاریخ داشت و در نجوم و اوقات و رمل و اسطرلاب و جفر و سایر علوم غریبه و حید عصر خرد بود ولی از یکی کار نمی گرفت الا جفر که رغبت تمامی داشت و وقت بیکاری خود را با رفقا به آن علم می گذرانید در شب نشینی و تهجد و مناجات بجز دانی خود میر عبد الخالق شاه مرحوم نظیری نداشت در کشف کامل نفسی نه خیالی مثلش را ندیدم در نویسنده گمی از علم حساب و سیاق فدیعه ما هر و در جدول و دفاتر نو ظهور مبتکر بودند در عرفان حقیقی عشق لایزال مستغرق و صابرو ساکت و در جامعه عقیف و شجاع و حکیم و مجسمه عدالت بود خوارق عاداتی کتابی لازم دارد لیک غالب میانه سالان عصر حاضر با خبرند او هم برحمت خدا واصل شد و در مزار سید میر احمد به قبرجد و پدر خوایید دیگر اوضاع عالم چنان بسرعت برق تغییر یافت که دیگر توقعی نیست تا ظهور حضرت حجت عصر عجل الله فرجه ابن نمونه اشخاص جامع را ما در دنیا بزیاد الا ما شاء الله و غالباً در حیات خود آقای موصوف میفرمودند صحبت من در دنیا با شما مدتش قلیل است باز به مزار من خواهید آمد بنده مطلب را در کمال نموده

بعد از رحلتش بی مظلومان را به توسل قبرش ارشاد می نمود دو سه روزی زیارتش رفته کام روای شدند یک نفری را که حاجت مهم و مشکل لا ینحلی داشت گفتم با اهل و اولاد خود شب را نزد قبر اقا صبح کن عمل نمود شبانگاہ رہبا کردم مکتہ وبی به القاب خوبی بخط و امضای مبارک اقا برایم رسید به ابن مضمون که کار مهمانان فرستاده گی شما مشکل بودنا چار لشکر خوف و هراس را بر ظالمش مسلط کردیم فردا ناجح خواهند شد انشاء الله فردا معجزه شد قضیه ایست که غالباً اطلاع دارند - در سمت شمالی مزار سید میر احمد مزار جمعی سادات جلیل القدر که برجستہ گان ایشان سید کاظم شاه مرحوم و پسرش سید رضای مرحوم معاصر ما میباشد کہ در اخلاق حمیدہ و خدمت بجامعہ و کمالات روحیہ و علوم شرعیہ و اصلاح ذات البین آیت و شاخص بود رضوان الله علیہ و علیہم و در خاتمہ مرقد مبارکی یادم آمد قریب زیارت سید شیر قلندر بین دشت شوره زار قبری است بدون محجر مشہور بہ سید عین الدین پدر سید حسین زنجیر پا اگر چنین باشد تعجب است با زحمات میر معصوم نامی وزیر کہ سابقاً ذکرش تحریر شد در عمرات زیارت اجدادش و سایر مزارات چرا از تعمیر جد اعلای خود غافل مانده شاید موانعی کہ ما نمیدانیم بودہ غرض زایرین زیارت سید شیراز

فیض ان قبر محروم نمازند .

فصل نوزدهم

زیارت خرقه مبارکه منسوب بحضرت رسول اکرم ﷺ -
 احمد شاه مؤسس شهر نعلی قندهار در حین گیتی ستانی خود ان
 تعفه رحمت وثوب جفت را از بخارا به قندهار آورده صحن
 وسیم و حریر رفیع درست نموده ان پارچه سعادت را بین صندوقی
 لایق به ودیعه گذاشت و شهر قندهار بواسطه ان گوهر گران
 بهابه لقب اشرف البلاد ملقب شد و آن صحن و بار گاه و مسجد
 جامع و غره های زیاد برای درس علوم و آب جاری و حوض بزرگ
 و درخت های همیشه بهار مانند سرو و مقبره و باغچه های گیل های
 رفیکار نگ معطر نمونه ایست از حدیقه های بهشت در دنیا و زیارت گاه
 عمومی مسلمین است و تفصیل آن خرقه مبارکه که نجاشی پادشاه
 حبشه برای انحضرت ﷺ هدیه فرستاده و بالاخره به او یس قرنی
 رسیده رجوع به تواریخ شود و در اول کتاب تذکرة الاولیا در
 ترجمه او یس قرنی رضوان الله علیه مجملی عمده از ان بدست می آید
 الحاصل که آن محل شریف ملاذ و معاذ انام است هر حاجتمندی

متوسل شده محروم مانده و بنده نویسنده در بعضی جمعه ها نماز مخصوص حضرت رسول مقبول ﷺ را در آن حرم شریف بجا آورده ام فیغی که بواسطه شرافت مکانی از آن نماز برده ام به تحریر و تقریر نمی گنجید و شرح آن در کتب ادعیه وارد است و زبنت میدهم به کیفیت آن نماز رساله هذارا و آن دو رکعت است بعد از نیت و تکبیر الاحرام و قرات سوره مبارکه حمد در حال قیام پانزده مرتبه سوره انا انزلناه فی لیلة القدر - و در رکوع پانزده مراتبه سوره قدر مذکور و در قیام بعد از رکوع پانزده مرتبه و در سجده اول پانزده مرتبه و در جلسه بین السجده تین پانزده مرتبه و در سجده دوم پانزده مرتبه و در جلسه بعد السجده تین پانزده مرتبه قرات میشود سوره مذکور و در رکعت دوم به کیفیت رکعت اول الی آخر و تشهد و سلام - اگر چه نمازی که ما مسلمانان میخوانیم به تصدیق دانشمندان جامع دکترهای مغربی یک نوع ورزشی است که مزاج مادی بدن را معتدل میکند و اعتدال مزاج قوام صحت بدن و ممد حیات عنصری دنیاست و طبابت و تداوی برای همین است و امراض مختلفه داخلی که مقدمه ممات است حادث می شود از بی اعتدالی و اختلاف مزاج از افراط بخوردن و آشامیدن و خفتن و مباشرت شهوات حیوانی بهم میرسد و موضوع علم طب و وجود دوا برای اصلاح مزاج است و البته اطباء با اطلاع مغربی فهمیده اند

که نمازهای یهود و نصاری ناقص است آن یکی رکوع های مکرر دارد ولی قیام با طمانینه و سجود و قعود ندارد و باز دائماً نیست عمومی مگر برای روحانی شان و آن دیگر سجود درم بر می دارد و قعودی لیک قیام و رکوعی ندارد پس آن ورزشی که مولد خون صالح و زایل صفای سوخته و بلغم لزج ردی و مصلح خاطر فاسده سودا و مصفی خون فاسد و محرک دوران خون است قیام و رکوع و سجده ها و قعود نماز مسلمین است و شرط تاثیرش به ارایی و طمانینه و مکث در رکوع و سجود است - و البته اثر طبی نخواهد داشت نماز را زود رود کودکانه ادا کردن - و همچنان که حرکات نماز مصلح اخلاط اربعه فاسده است مزاج طبیعی مادی را معتدل میکند الفاظ و نیکوئی قرائتش و خصوص توجه داشتن مصلی و حتی المقدور حضور قلب مصلح قوای سه گانه شهوت و غضب و وهمیه و منور قوه عاقله است آیات و احادیثی که در باره ادای صلوٰه رسیده و عقوبتی که در باره تارک الصلوٰه مقرر شده اگر هزار یک آن را تحریر کنم کتاب خیلی ضخیم لازم دارد پس آن نمازی که قیام و رکوع و سجود و تشهد آن معادل همدیگر و قهر طمانینه و مکث و درنگ دارد همان نماز حضرت رسول (ص) است که فهمیدی و تاثیرش در بدن و روح اکل تر است بنده نوبسندۀ غالباً امراض مزمنه خود را که از معالجه طبی نومید شده ام به نماز حضرت رسول (ص)

معالجه کرده‌ام و تکرار برادران ایمانی را توصیه می‌کنم که از فیض زیارت خرقه مبارکه منسوب بحضرت ختمی مرتبت (ص) در جمعه ها خود را محروم نفرمایند - دستت نمی رسد که بچینی گلی و شاخ - باری به پای گلین ایشان گیاه باش - بلی لباس چه قیمت دارد چون منسوب بآن سرور است و چرمی که از جنس او کفش پاوژین و افشار و غیره درست میشود چه اهمیت دارد لیکن وقتی که وقایع قران مجید و جلد کتب دینی شد باید بوسید و چوب چه قدر دارد هیزم است بهر سو ختن اما درب مساجد و اماکن مقبره که و کعبه معظمه را باید احترام کرد و این ها مقدمه حرمت نگاه داشتن و جود پیغمبر است و اما وظیفه مهم مسلمین ادا کردن اجر رسالت و آن مودت و محبت و احترام اولاد های پیغمبر (ص) از سادات عظام است به هر مذهبی باشند احترام زنده و مرده شان به مسلمانان لازم است که طایفه بنام حضرت رسالت خواندن و درود بر آن جناب و آتش فرستادن و جز و تشهد نماز واجب و نافله از روی وجوب دانستن امتحان عملی در عقب دارد عقل قبول نمی کنند که به پادشاه مجازی عرض کنیم که ما شما را بدل و جان دوست داریم ولی اولاد های شما را اعتنا نمی کنیم و آن پادشاه دوستی ما را قبول کنند تا چه رسد پادشاه کونین - و در شمال غربی زیارت خرقه مبارکه حرم و گنبد خود احمد شاه بابای غازی میباشد - و در وسط

شهر مسجد موی مبارک است که آن جمیع موی نیز حضرت رسالت پناه (ص) منسوب است هم شرافت مسجد و هم موی مبارک البته اهل شهر ولو از مجاورتش دور باشند گاه وقتی مشرف شده هم زیارت کنند و دو رکعت نماز تحیت مسجد بجا آورند و این نوشته ها را جوانان تعلیم یافته عصر که مطالعه کنند به گفته خیالی نویسنده حکم میکنند من قبل از آن میگویم به ایشان که لا قیدی و بی عقیده کی شاهم یک پل است که به تقاضای محیط از عبور میکنند زود باشد که انشاء الله به لذت دین بر خورید و یک مسلمان حساسی عالم و مروج دین مقدس اسلام خواهید شد - کامیل فلا مارین مدنی مذهب پوسیده داورین طبیعی را ترویج می نمود بالاخره از راه همان علم خدا را شناخت و کتاب خدا در طبیعت را نوشت و فهمید طبیعت در ذات خود ماده و قوه ها نیست بی شعور نظام این عالم عاقلانه و حکمی است و ما هم کرم های لای ولوش همین نظامیم کارهای شخصی خود را به گیچی و بی اراده اداره نمی توانیم پس خدا در طبیعت هست من میگویم اگر مرگ نمی بود هر لا قیدی و بوالهوسی که دل مایه خواست می کردیم چون مرگ است و کتاب ها و نمایندگهای آسمانی بها گرفته اند پس از مرگ زنده گانی دایمی و در بار مجازات و مکافات هست پس اگر العیاذ بالله قیامت و زنده گانی

دو باره نباشد رسوم دینی اهل دین هم مثل یک فلم سیمائی ظهور کرده و گذشته و اگر گفته انبیا بر حق بود خساره و ندامت مال لا قیدها ست - ما بشریم نه حیوان صرف ما عقیده و عمل را ما به الامتیاز انسان از حیوان میدانیم و احتیاط البته بشر دارد نه حیوان - در برون دروازه هرات لب نهر پاناب هم قبور مندرسهئی بوده و در اصلاح کردن کجی نهر چند سال قبل که لب نهر را حفر میکردند بدن های سالمی خشک ظاهر شد پس قبور را بصورت احسنی درست کردند برای همه کس ثابت شد که زمین مرطوب که آن بدن ها را به مدت های متباد از بین نبرده و خاک نساخته دلیل واضحی است بر خوبی صاحبان بدن پس فعلا زیارت گاهست و از زیارت سید حسن پیر و بست قدم بسمت غربی واقع شده و هم در قریه پیر پایمال که بسمت جنوبی پشت کوه بابا ولی اتفاق افتاده زیارتی است به همان اسمی که ذکر شد و خود قریه به اسمی منسوب شده و در قبرستان قریه گندگان قبر مبارک سید سلطان شاه مرحوم که از قریه چهار دهنه بود و در عصر مازنده گانی بر بهای خود را به پایان رسانید و سید جلیل فاضل بسیار وجیه بود قد رسا و چهره زیبای جذابی داشت در خواص آیات قرآن و علم شریف جفر ماهر بود و سیاح بود در یک سفری به قصبه لمشنگی که محل مسکنای جماعتی از سادات هادات شادی

زائی حسینی که طریقه عامه را دارند گذرش افتاد مرد مان عام
 انجا فقط فریفته جمال وبها ووقار ولباس آقا شدند مریضان واهل
 حاجت رجوع نموده از نفس قدسی مؤثر آقا بهره کالی برداشتند
 واز آقا استعفا کردند بقیه عمر را محترمانه انجا بگذرانند آقای
 موصوف بین محذورین متحیر بود سادات انجا به حس رقابت که
 هر کسی با مکار خود دارد نفی سیادت را از وی نمودند عامی ها
 وضع وشریف بدیل کرامتش چسبیده صمیمانه استدعای ماندنی
 را بینمودند سید سلطان شاه باین پیش نهاد همه را قانع ساخت
 فرمود گودالی را پراز هیزم کنید و بیفروزید من خود را در آتش
 می اندازم اگر سید نبودم می سوزم البته از برای شیادان عبرتی
 خواهد بود نقرانند خود را سید معرفی کنند وعـوزاده گانم
 سادات بشنگی راحت می شوند و قهمت هائی که بمن زده اند
 واست شده به مکانات ایشان فزد شمای افزاید واگر چنانچه سالم
 از آتش سوزان بیرون شدم آن گودال را چون نظر گاه اجساد
 طبیین من میشود محترم بشمارید و هر فیضی را که از شخص
 من توقع دارید بزیارت گودال رفته درود بر حبیب خدا و آل
 واصحاب طبیین فرستاده حاجات خود را از خداوند بخواهید
 اگر مصلحت حق بود روا می شود لیک شریعت فرصت آتش رفتنم
 سادات تشریف داشته باشند چون لا بد بین اهل دعای شاد
 اشخاصی باشد دانشمند که سحر را از معجزه وفنون و شعبه را از

کرامت تمیز بدهند و نیز نترسند همه سادات حاضر شوند من همه را صحیح النصب میدانم همه سادات پشنکک نسب بمحضرت امام زین العابدین علیه السلام امام چهارم می‌رسانند چون شکی به سیادت شان ندارم کسی را از ایشان تکلیف به آتش رفتن نمی‌کنم - به اندک قرستی آقا بحضور همه بین آتش رفته مکث زیادی نمود غریبواز خلایق برخواست به الحاح مردم آقا از آتش برآمد سادات همه ضرور ویش رای بوسیدند و گریه می‌کردند آقا نیز با همه معاينه نمود، گریه می‌کرد منظره تاریخی مهمی تشکیل شد سادات آقا را قسم دادند که در پشنکک بماند آقا به ممدت های معقول ایشان را سکوت داده قندهار آمدند خود ایشان به قبرستان گندگان مدفن خود را وصیت نموده به اجل موعود از دنیا رفتند بالای سر قبرشان یک کچرا غدان بیش برای علامت نیست بروید از کودال پشنکک خبر بگیرید الی الان چه هنگامه و چه نذورات داده می‌شود از همه زیاد سادات اینجا خیلی به آن زیارت علاقه دارند اولاده آن جلیل القدر از طبقه اول و دوم و سوم موجود است در داخل شهر و بیرون شهر کتاب گیل زار قندهار جلد اولش همین است که فصولش هم عدد بسم الله الرحمن الرحیم است و السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته ۶ ربیع الاول سنة ۱۳۸۳ بقلم محمد حسن قندهاری که در رساله ۲۶ رجب شاعر گم نام و در رساله جوان مرد پرنده مداح

گه نام و در این کتاب کودک شصت و چهار ساله لقب دارد آخر
 صفحه کتاب هزارا مزین می‌کنم به **مخمس** تاریخی از طبع
 فارسای خود که در سنه ۱۳۵۶ در وصف بارگاه امیر المؤمنین
علیه السلام انشاء نموده ام و مغفور مبرور آیت الله میرزا عبدالهادی
 خراسانی که علاوه بر اجتهاد خود در شعر طبع سلیمی داشت
 و با بنده معامله اخروی نمودند نصف ثواب مخمس را برای خود
 قبول نموده نصف ثواب جمیع تصنیفات و تألیفات و دیوان مدایح
 و خدمات خود را بشرع و شریعت از تمام عمر الی تاریخ مذکور
 به بنده بخشیده عقد معامله شرکت فیما بین ما جاری شد و به اس
 شان لوحه دوست نموده بحرم مبارک آویختم .
 الا شاه بازجان عفاک الله هو شدار

عمیق است بحر عشق بعید است کوی یار
 حقیقت شناس شو پس انگه قدم گذار

بهم بند چشم نفس ره عقل بازدار
 مبادا که اهر من نماید ترا تلف

مدد از امیر عشق طلب کن که در رسید

زمان وصال یار و نهیم سحر رسید

به گوشت هروش غیب زبالای سر رسید

هلا زود سمی کن که وقت ثمر رسید

چو افتاد دیده هات به گلدسته نجف
 صفا ک الله ای ندیم مده می نیم خوار
 زخود نمود بیخود نمود شمیم دوزلف یار
 دگر نیعت حاجتم بآواز چنگ و تار
 که تشنیم و سلسبیل بمن گشت آشکار
 عجب سهم مقصدم قرین گشت بر هدف
 بقرآن هر آنچه وصف زجنت شنیده شد
 بصحن و رواق شاه هان طور دیده شد
 زهی بارگاه قدس که عطارش شمعیده شد
 - دگر باره ام حیات به پیکر دمیده شد
 بلی بارگاه کیست تعالی الله زین شرف
 ها نا که این اساس بنایست محترم
 که بشیان قبه اش به کرسی زده علم
 ملائک زفوق عرش حشم از پی حشم
 بیایند جبهه مای به تعظیم دهم
 به اطراف بارگاه نشینند صف بصف
 چو شد آدم صفی به خاک نجف نهان
 بشد لوح سینه اش نجی الله را مکان

لحد ساخت نوح چشم بر شاه انس و جان
 زهی راقد امین زهی مرقد امان
 گوارای زابرین در شحنة النجف
 هلا زود مرغ جان برون شوق فس شکن
 کجا آمدی بگوی بود قبر بو الحسن
 چه شد فانه فراق کجا شد غم و حزن
 به درگاه وصل شاه فقیرانه حلقه زن
 گدای لجوج باش حضورش به هر دو کف
 به روز غدیر مزد عطا کرد کرد گوار
 حسن بنده ذلیل رسیدم ز قندهار
 زعید غدیر مزد عدد گیر و بر شمار
 که تاریخ این مدیح شود بر تو آشکار
 ز جام خم غدیر تومی نوش ولا تخف ۱۳۵۶

تاریخ وارد شدن بنده در نجف اشرف به غرض مانده
 گماری دایمی و مردن و دفن شدن در جوار حضرت شاه مردان
 ملازم و معاذ گفته کار آن - ۱۹ شهر جمادی الاول ۱۳۷۹ میباشد از
 مولای خود التماس دارم این کاب مداحان و خدمتگاران خود را در
 نمک زار ولایت خود استعجاله کنند در ۲۶ رجب سنه مذکور
 رسم عزا داری سید بطحی حضرت ابو طالب در نجف اشرف

بمعل آمد له الحمد والشکر .

بر ضمایر ساقی قارئین عزیز از ابنای وطن و غیره از همشهریها
 مخفی نماند که قسم به ذات کامل الصفات پرود گیار که این کتاب
 و سایر تصنیفات و تالیفات بنده که راجع به اسرار معروف و نهی از
 منکر است طاعتی و کنایاتی به شخص و فرد مخالف و موافق نیست
 بلکه خطابه به توده و اخلاق اجتماعی است اگر اشخاصی در باره
 بنده گمان بد بردوبه خود بخورد و به عقیده خود طعن شخصی
 بداند یمنده در وادی مرصاد از وشکایت میکنم بخداوند و غلبا بنده
 در اخیر موعظه های منبری خود نیز این کلمات را ذکر کرده ام و بیل
 باد بر کسی که خودش موعظه کند و یا بقویسدا فرض فاسده داشته باشد
 و کنایه به فرد مؤمنی بگوید در خاتمه این ضمیمه عرض میکنم که
 اگر اسمان و زمین را ما و شما از عبادت خود مملو کنیم و خیر ما به
 اهل ایمان حتی الوضع نرسد و طبع جامد داشته باشیم غریقی را
 ننگریم و نجات نا داده بگذریم در نزد خدا و وجدان انسانیت
 خود ارتشی نداریم و مکرر از برادرانی که ذوق تصوف دارند
 معذرت میخواهم که بعضی تنقیدات بنده به افراط کاران و معاندین
 این طایفه میباشد و شما هم خود را واپائید که به دام آدم ربای
 اهل بدعت گرفتار نشوید - اولیاه الله قندهار همه ظاهر را همین

لباس را داشتند ولی شریعت غرا را آن قدر ترویج نمودند که آثار
 نفس قدمی شان تا حال باقی مانده مواظبت اهالی قندهار به عبادت
 شرعی خاصه قرص بودن شان به روزه فرض ماه رمضان در شدت
 کرمانظیرش در اکثر بلادی که بنده سیاحت نموده ام نیست از
 برکت همان اهل مزارات است .

تمام شد جلد اول شرح زیارات گرشنگ و غیره و در جلد دوم
 طبع میشود انشاء الله .

کودکی اعتراض نمود که زیارت مجنون قطار را فراموش کرده‌ام گفتیم بارک الله به یا دم دادی انتظار انعام را داشته باشی بلی از جمله زیارات شهر قدیمه قندهار دردآمنه قیطول قبر طولانی محجر مجنون قتال است پهلوانی بتس شجاع بوده و جمع‌گیری کفار هند را کشته با نهایت و قدرت با ضعفا و مساکین مهربان و متواضع بوده جهال بارها او را فحش میداند شادید بخشم بیاید بحواب میگفته قریان شما زیا - تر فحشمر بدهید کی دیور جیم نفس من ذلیل شود تا از راه بستی به هشتی قدم بگذارم - این است صفت شجاعت اگر صاحب قوه بر نفس خود غالب نشود متهور است نه شجاع الحاصل در قندهار رحلت نموده مدفن او زیارت ورزش کاران و کشتی گیرها گردید و روی هم رفته بمروور ایام عمومیت پیدا نمود این ذره بی مقدار چند شمر اثر طبع زبون خود را

برای کودکان بطور مثال ذکر میکنم
 یکی نحل مرغها را بدید
 که ظلفش کند نوع شاهان بدید
 بخود گفت شاهست مرغها
 من و جنس من مرها را فدا
 قناعت نماید خورد استخوان
 نیاز اردا و طایری در جهان
 ذلیل بدرگاه آن سه نواز
 کیمی چیستم نزد آن سرفراز
 چوپستی نمود و خجالت کشید
 شد از زهر او شهد شیرین بدید
 به منصب و اوحی الی الفحل شد
 زفرط تواضع ذوی الفضل شد
 لعابش غسل گشت و مدفوع موم

ز شمش منور به شب مرز و بوم   ز گردن کشتی شد عزازیل رجم
 بشد آدم از عذر محرم به بزم   شما کودکان هم فروتن شوید
 که بمسوب هر هشت گدازن شوید

فحل زنبور عمل است و یا مسوب اسم پادشاه آنها است گبل
 میخورند و عمل میدهند نوش میدهند و نیش نمی زنند شما
 کودکان نیز حلال بخورید و به اهل و اولاد خود حرام نخرانید
 اگر از جاهلی ممت خوردید سرش را نشکنید قواضع صفت
 بزرگان است اگر عالم و فاضل و یا صاحب شرکت شدید نصیحت
 جناب امام حسن عسکری علیه السلام را فراموش نکنید من التواضع
 السلام علی کل من تمر به و الجلوس دون شرف المجلس - ترجمه اش
 این است سر را مت هر که آمد تو سلام ده برایش - به مجالس او
 نشینی تو ز صدر بر حذر باش - انعام کودک که انتظار دارد مال دنیا
 نیست کولوحه عبرتی است که در کف او میگذارم .

از سخن های پیرشمت و چهار   هم بخوان و بدان و گوش بدار
 لوحه عبرت است این سرمشق   بهر طفلان عاقل هشیار
 کودکی بود زشت و بد کردار   پدرش داشت ثروت بسیار
 بی ادب مانند جاهل و مغرور   بعد مرگ پدر نه کسب و نه کار
 هر چه میراث برد از پدرش   نقد و جنمی و دکان و باغ و عقار
 مفت خواران رند جمع بر او   گشت کودک ز مدح شان افسار

همه الواط وبنگی وچرسی همه مادر خطا پدر آزار
 به تملق و مدح بهر طمع میزدندش صدا ایا سردار
 تو امیری و ما همه بنده تو مشیری و سید و هالار
 حکمت کرده اسم اقبالان عو صوت تو کرده لغو موسیقار
 رخ تو بدر و قامت طربی زلف هایت بسان مشک تثار
 بود آن کودک آبله صورت هم سیه کوز پشت و سینه تثار
 سراو نیز بدتهی از موی صاف و مصقول همچو کله مار
 لیک از فرط کبر و عجب و غرور کیف میکرد زان همه گفتار
 نصف نقدش به مفت خوران داد

نصف دیگر بیاخت او بقار

گفت از نقد جیب او خالی جنس را کرد همچو نقد نثار
 به شراب و کباب و غمزه و چرس برش و تریاک وینگ و هم نصوار
 ملک و باغ و عمار را بفروخت کرد اصراف درهم و دینار
 چون نماند از برای او مالی رفقایش شدند از و بیزار
 چون بخود آمد او زبد مستی پیش یک حوض او گرفت قرار
 دید در آب کوزی قامت بهرش نه کلاه و نه دستار
 سراو چون کد و تهی از موی از رخس زنگیان نمودی عار
 روی او مثل خانه زنبور یا گل داغدار از مفقار
 امتحان کرد آشنایان را میزدندش صدا که پا صرکار

ویشخندش زدند و گفتندش غور زنگی سپس شئی بادار
 بود صر دارو میر مازرتو بدر و طوبای ماست دام شکار
 رخت ثروت چو دور شد ز برت بی بهائی تو اندرین بازار
 لب به حسرت گزید سود نداشت اشک بارید همچو بار بهار
 صر گور بدر برفت و بزد لگدی کی تو جیفه مر دار
 گر حقوق خدا همی دادی نشدی بر حلال این رفتار
 نسپردی مرا بخالق من زان سبب نزد خلق گشتم خوار
 مال بی خمس شد بهای شراب گندم بی زکاة کشت قمار
 تو بدی ممسک و خریص و بخیل من شدم مسرف و گدای نزار
 تو زو اندوختی جفا کردی هم بخود هم به من بروز شمار
 نیست افسانه و حقیقت دان مثل این در جهان هزار هزار
 تمام شد جلد اول تفصیل بعضی اجمال این رساله را با ترجمه
 مزارات گرشنگ و غیره در جلد دوم ذکر نموده ام که انشاء الله
 طبع می شود .

گدازار هدیه ایست برای دیار ما از بهر کودکان سعادت شعار ما
 اخلاق و شعر و ترجمه حال اولیا

از طبع خشک کودک شصت و چهار ما

چون عمر ما گذشت بتبلیغ و موعظه

تا زنده ایم هست همین شیوه کار ما

وقت زبان گفشت و زمان قلم رسید
روشن کند نوشته ما قندهار ما
فرخنده آن کسی که کنند حال خود وسط
از نقطه مواعظ این گل هزارما
هر کودکی که گشت وسط گویم بیا
قبرم بجوی نزد هلی شهریارما
آهسته گل بریز بروی مزارما تا نشکنی تو همیشه قلب فگارما

صفحه سطر غلط صحیح

۳	۵۶	جمع	جمن
۱۰	۵۶	رساله	ساله
۱۷	۵۶	والبته	وابسته
۱۶	۵۷	دفعه	ودفع
۸	۵۸	طبیعی	طبیعی
۸	۵۸	پیوسته	پیوسته
۱۲	۶۰	نثراد	نژاد
۵	۶۳	رچار	دچار
۱۱	۶۴	شم	شهر
۲	۶۵	معروف	معروف
۱۹	۶۷	هر در	هر دو
۴	۶۹	مذهب	مذهب
۱۶	۶۹	انشاء	انشاء
۱۰	۶۹	ظاهر	ظاهر
۲	۷۰	داود	داود
۱۵	۷۰	را	•
۱۹	۷۱	مرتبی	مرتبی
۱۹	۷۲	ازنده	•
۳	•	بناله	بناله
۱۵	۶	خوددارم	خودداری
۶	•	ترجمه	ترجمه
•	•	فرموده	فرموده
۱۸	۱۱	الموالی	الموالی
۱۸	۱۵	ر	•
۱۲	۱۷	نمودن	نموده
۱۷	۱۷	می دو	می دود
۱۹	۱۹	اقدس	اقدس
۵	۲۰	وصفه	وصفه
۶	۲۰	وَجوت	جرئت
۸	۲۱	براست	برداشت
۱۸	۲۳	داری	داری
۱۵	۲۹	رساله	رساله
۶	۳۴	زائید	زائیده
۴	۴۸	چمیست	چمیست
۶	۵۱	انه	ان